

BRUDZEW, DOBRA, GOSZCZANÓW, KAWĘCZYN, MALANÓW, PRZYKONA, 20 XII 1992
 ŚWINICE WARCKIE, TULISZKÓW, TUREK, UNIEJÓW, WŁADYSŁAWÓW Cena 3000 zł

*Przy wigilijnym stole,
 Łamiąc opłatek święty,
 Pomnijcie, że dzień ten radosny,
 W miłości jest poczęty.*

Jan Kasprowicz

Czytelnikom „Echa Turku”
 życzenia, by Betlejemska Gwiazda przyświeciła we wszystkie dni
 życia

składa
 Zespół Redakcyjny

Św. Mikołaj był w Turku

W poprzednim numerze za-
 stanawialiśmy się nad tym, czy
 Święty Mikołaj odwiedzi nasze
 miasto.

Okazało się że był i to w wielu
 miejscach. Roznosił prezenty, czę-
 stował cukierkami. Oczywiście tylko lu-
 dzie dobrzy mogli liczyć na wizytę
 tego niezwykłego gościa i jego pre-
 zenty. Złych czekała różga. Zaznac-
 my skromnie, że redakcja „Echa” zna-
 lażła się w tej pierwszej grupie, dzięki
 czemu możemy dziś przedstawić Czy-
 telnikom niezwykle interesujący ma-
 teriał „Z wizytą u Świętego Mi-
 kołaja” (str. 15)

Radni nie chcą kupić hotelu „Arkady”

Radni nie skorzystali z prawa
 pierwokupu trzech nierucho-
 mości, a wśród nich hotelu „Ar-
 kady”.

Sprawa została poruszona podczas
 ostatniej grudniowej sesji Rady.
 W dyskusji przeważały opinie, że mia-
 sto nie prowadzi tego typu działal-
 ności. Z propozycją sprzedaży (co jest
 normalnym tokiem sprawy) wystąpił
 Komornik Sądu Rejonowego w Tur-
 ku, na rzecz wierzyciela Wielkopols-
 kiego Banku Kredytowego. Jak nas
 informowano, nie ma raczej chętnych
 na kupno najekskluzywniejszego ho-
 telu w mieście

(m)

ECHO TURKU 70 lat PSS *społem*
 PISMO SPRAW LOKALNYCH

KUPON

Frucade®

Wytnij cztery takie kupony,
 zbierz 25 nakrętek od napoju
 „Frucade” i zgłoś się do redak-
 cji „Echa Turku”. Wśród ucze-
 stników konkursu rozlosujemy
 25 nagród. Termin zgłoszeń
 upływa 15 stycznia 1993 r.

DRODZY MIESZKAŃCY TURKU

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia
 i Nowego Roku 1993
 życzenia wszelkiej pomyślności oraz
 szczęścia w życiu osobistym i zawodo-
 wym

składa:
 Rada Miejska
 i Zarząd Miasta

XXIV Sesję Rady Miejskiej rozpoczął przewodniczący Rady chwilą ciszy poświęconej pamięci niedawno zmarłego Czesława Kalinowskiego, przewodniczącego samorządu osiedlowego nr VI.

„Wnioski i interpelacje” na wcześniejszą pozycję Radni i zgromadzeni goście pytali o stan oznakowania i stan drog naszego miasta (radny J. Radzimski i J. Pawlak) dokończenie hali sportowej w perspektywie powstania powiatów (radny Arent)

Pierwsze podejście do budżetu

Na sali w UM zebrało się 17 radnych. Obecni byli również wojewoda koniński, kierownik Rejonowego Biura Pracy, dyrektor MPGKiM, przewodniczący NSZZ „Solidarność”. Ktoś powiedział, że grono zgromadzonych radnych jest mniejsze niż liczba gości.

W punkcie „Przyjęcie porządku obrad” radny J. Radzimski zgłosił wniosek, by Rada zajęła się problemem obywateli Wspólnoty Niepodległych Państw handlujących w naszym mieście.

W dalszej części burmistrz przedstawił sprawozdanie z działalności Zarządu od czasu poprzedniej Sesji. W okresie tym zorganizowano po raz pierwszy w naszym mieście wojewódzkie obchody Święta Niepodległości. Spośród innych spraw i inwestycji mówił o:

- oddaniu chodników i podjazdów do prywatnych posesji na ulicy Niepodległości,
  - wymówieniu umów o dzierżawę placów pod trzy kioski spółce „Ruch” (była to niejako odpowiedź na wcześniejsze interpelacje radnych),
  - podpisanie umów na dostawę prasy z Burpressem,
  - prowadzeniu prac przy okablowaniu mieszkań SM „Tęcza”,
  - rozmowach dotyczących położenia kabla światłowodowego na odcinku Konin-Rychwał-Turek
  - pracach nad gazyfikowaniem miasta,
  - dopłatach do czynszów mieszkaniowych z MOPS-u
  - zakończeniu prac przy wodociągu Obrębizna.
- Z uwagi na obecność wojewody postanowiono przenieść punkt

— sprawę przydziału mieszkań, niszczenia budynków przeznaczonych do rozbiórki, przepisach o pracach dorywczych bezrobotnych (przedstawiciel publiczności).

W części tej Sesji radny A. Zańko przeczytał pismo dyrekcji L.O. w sprawie bezpieczeństwa uczniów chodzących do szkoły na tzw. drugą zmianę. Uczniowie na odcinku Liceum — dworzec PKS, idący ulicami Kączkowskiego, Milewskiego narazeni są na zaczepki i pobicia. Wnioskujący prosili o zwiększenie częstotliwości patroli policyjnych. Pismo skierowane było między innymi do komendanta policji, Rady i Zarządu Miasta.

W swoim wystąpieniu odpowiadając na pytania radnych i gości, wojewoda koniński, Marek Naglewski, poinformował między innymi o perspektywach ukończenia budowy szkoły nr 5 w Turku i hali sportowej, stanie prac nad powstaniem powiatów, o zmniejszeniu kar za zanieczyszczanie środowiska, telekomunikacji, gazyfikacji miasta, sprzedaży majątku po PZZ, ochronie naszego środowiska naturalnego.

Po przerwie radni zebrali się ponownie, by wysłuchać propozycji do projektu budżetu (dochody przewidywane są w wysokości 51,944 mld zł, a wydatki na sumę 53,821 mld zł, różnica ma pochodzić z nadwyżki tegorocznej). Radni postulowali ujęcie w budżecie przyszłorocznym kilku innych spraw. Uwagi dotyczyły: ustalenia na co właściwie przeznaczona jest rezerwa budżetowa (J. Radzimski), zwiększenia wydatków na kulturę fizyczną (K. Baranowska), powołanie do życia straży miejskiej (J.

Pawlak), potrzeby większego dofinansowania infrastruktury osiedli budynków wielorodzinnych (M. Stachowiak). Przewodniczący zaproponował by radni, zgłaszając propozycje nowych wydatków, wskazali skąd przesunąć na to środki. Po krótkiej dyskusji radni zaakceptowali projekt budżetu pod warunkiem, że zostaną uwzględnione ich uwagi.

Radni zaakceptowali zmiany w budżecie miasta za rok 1992, a dotyczące przede wszystkim zapłaćenia zaległych składek ZUS pracowników przedszkoli.

Problemem, który wywołał wiele emocji była kwestia bezrobocia w naszym rejonie. Aktualny stan zrelacjonował kierownik Rejonowego Biura Pracy M. Owczarek. Goście i radni zadawali wiele pytań dotyczących sposobu przydzielania zasiłków, indywidualnych przypadków, udzielania kredytów na rozwijanie działalności gospodarczej. Przewodniczący NSZZ „Solidarność” zapytał wprost, co Rada chce zrobić w perspektywie pozbawienia nowej, dużej grupy ludzi prawa do zasiłku, czy zamierza podjąć kroki zmniejszające skalę bezrobocia na naszym terenie.

W późniejszej części Sesji zatwierdzono, przy jednym głosie wstrzymującym się, nowy statut Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Rada nie skorzystała z przysługującego jej prawa pierwokupu trzech nieruchomości (między innymi hotelu „Arkady”) i przyjęła projekt przeznaczenia nieruchomości przy nowej wytwórni makaronu w użytkowanie wieczyste.

W punkcie Sprawy różne burmistrz poinformował radnych o propozycji przejścia, w związku z prowadzeniem inwestycji wodociągu z Obrębizny, studni głębinowych ZPJ „Miranda”. Przekazanie ich miastu związane byłoby ze spłatą zaległych podatków. Rada aprobując przyjęła to do wiadomości i zezwoliła na kontynuowanie dalszych rozmów finalizujących projekt. Radny Mękarski zaproponował, by w podobny sposób skomunalizować złobek i przedszkole. Okazało się, że Zarząd czynił już ku temu pewne kroki, ale nie jest to możliwe z powodu istniejącego prawa podatkowego.

Sesję zakończono po blisko sześciu godzinach obrad ustalając termin następnego posiedzenia.

Mariusz T. Krzyżaniak

Dlaczego nikt nie weźmie się w Turku za zorganizowanie jeszcze jednej kolektury „Toto”? Przecież przez te kolektury to ludziom odechciała się w ogóle grać. A mogłyby powstać nowe miejsca pracy, a hazardziści byliby zadowoleni. Kiedyś była jedna kolektura przy ul. Kolskiej i to wystarczyło, teraz chętnych jest tylu, że i dwa punkty nie są w stanie wszystkich obsłużyć. „Echo” powinno o tym napisać.

Porządek w mieście mi się podoba. I owszem. Nawet jak rodzina przyjechała w odwiedziny to zauważyła, że w Turku jest czysto. Ale w tym całym porządku zapomniano chyba o drzewach i konieczności przycinania gałęzi. Czy mamy czekać na huragan?

Przeczytałam w „Echu”, że w „Mirandzie” przyjmują do pracy. Posłałam, a tam mi powiedzieli, że nie przyjmują. Po co wprowadzacie ludzi w błąd?! A tak w ogóle, to gazeta powinna więcej informować o sprawach gospodarczych, a w szczególności o możliwości zdobycia pracy.

Ja dzwonię z ulicy Armii Krajowej. Wylaczyli nam światło od samego rana, jest już godzina dwunasta i jeśli prądu nie włączą, to może mi się wszystko w zamrażalce odmrozić. Energetyka powinna o takich rzeczach ogłaszać i to nie gdzieś na słupach, bo tego nikt nie czyta. Najlepiej gdyby każdy mieszkaniec został wcześniej powiadomiony o takiej przykrych niespodziance.

Ludzie, niech ktoś pomoże mi znaleźć w Turku porządnego tapicera. Kanapa mi się rozlatuje, szukam fachowca, biegam. A może w gazecie ogłosić taki wykaz rzemieślników?

Rondo na Muchlinie

Już niedługo zostanie rozwiązana sprawa „najsłynniejszego skrzyżowania w RWPG”

Określeniem tym nazywano skrzyżowanie ulicy Kaliskiej przechodzącej w Konińską z obwodnicą prowadzącą z Kalisza do Koła. O potrzebie modernizacji mówili wszyscy: policja, kierowcy, władze. Niestety, należało ono do Dyrekcji Okręgowej Dróg i Mostów w Poznaniu. Miasto zgłaszało już kilkakrotnie potrzebę przebudowy, a przedsiębiorstwo tłumaczyło się brakiem funduszy. Jednak sytuacja uległa zmianie. Odbił się już przetarg na prace, które mają się rozpocząć w kwietniu. Przebudowa dotyczyć będzie także części podziemnej. Specjaliści z UM dość sceptycznie odnoszą się do takiej możliwości ze względu na porę roku.

Mimo, że inwestycja przeprowadzana będzie głównie ze środków pochodzących z rozdzielnika centralnego, miasto będzie musiało na ten cel przeznaczyć od 1,5 do 2 mld zł. Przebudowa ma być dokonana w 1993 roku.

Będzie ona pośrednio związana z modernizacją drogi na odcinku Konin - Turek - Łódź, która z uwagi na dość duże natężenie ruchu jest zbyt wąska. Decyzję o potrzebie przebudowy podjęto na wniosek wielu zainteresowanych skarżących się na stan trasy. Po dokonaniu lustracji przez odpowiednią służbę stwierdzono, że w województwie konińskim w porównaniu z sąsiednimi, nawierzchnia pozostawia wiele do życzenia. (m)

Biuro Poselskie Zjednoczenia Chrześcijańsko-Narodowego
czynne w poniedziałki i piątki
w godz. 10.00 - 12.00
przy ul. 3 Maja
Poseł ZChN - Tomasz Szyszko
przyjmuje w każdy pierwszy wtorek miesiąca w godz. 11.00 - 14.00 w biurze ZChN przy ul. 3 Maja 2.

70 lat

„Społem” PSS w Turku

1922 - 1992

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz Nowego Roku 1993 wszystkim Klientom zdrowia i wszelkiej pomyślności życzą

Pracownicy „Społem” PSS

Z gminy do gminy - czyli co słysząc u innych

Chcą chronić Jeziorę

Przedstawiciele 10 gmin z województwa warszawskiego i radomskiego przyjęło projekt statutu Stowarzyszenia Gmin Dorzecza i Jezior. Zamierzają chronić przed degradacją swoje środowisko i jedną z czystych rzek w regionie - Jeziorę. W Komitecie założycielskim są burmistrzowie Grójca, Piaseczna i Tarcyna oraz przedstawiciele Fundacji Rzeki Polskiej. Gminy chcą zahamować degradację Jeziora i jej dopływów, oczyścić jej wody oraz rozwiązać problem ścieków. Będą także wspierać rolnictwo ekologiczne na swoim terenie.

Własny rzecznik

Rada Miejska w Gdyni postanowiła powołać urząd „samorządowego rzecznika obywateli”

Krzepiówki na szambie

Ziemia na Krzepiówkach koło Zakopanego do głębokości 20 metrów jest skażona wyciekami z nieszczelnych zbiorników na fekalia. W całym rejonie woda w studniach nie nadaje się do picia. Budowa wodociągu finansują ją mieszkańcy Krzepiówek, którzy wpłacili już około 850 mln zł - zostanie ukończona w końcu br

Scholler w Namysłowie

Scholler - niemiecka firma produkująca lody, ciasta i mrożonki inwestuje już w Namysłowie, w październiku rozpoczęta została, w sąsiedztwie miejscowej mleczarni, budowa fabryki lodów. W pierwszym etapie, do kwietnia 1993 r. powstaną dwie chłodnie, a potem hala produkcyjna. W sumie Scholler zainwestuje w Polsce 60 mln DM

Dolne wymiary i duża swoboda

Kiedy usłyszymy że ktoś wybiera się do emerytki lub na cmentarz, nie mamy na ogół wątpliwości, iż w pierwszym przypadku chodzi o starszą kobietę, a w drugim, że jest to zdrowienie od słowa cmentarz. Tymczasem są to nazwy miejscowości. Takich mylących nazw, a niekiedy przedziwnych, zabawnych, śmiesznych - jest wiele

Oto niektóre z nich wybrane z „Wykazu urzędowych nazw miejscowości w Polsce”

Zacznijmy od liter C i D spotykamy tu takie nazwy miejscowości jak np. Cholerna Górka, Cipki, Chrzczaste Chodupki, Chamsk, Czarny Koniec, Całowanie i wspomniany już Cmentarzyk. Następnie mamy Dupaki, Draby, Dozywocie, Dolna Część Końców jest znacznie więcej poza Czarnym; w Wykazie Urzędowym można znaleźć jeszcze: Szary Koniec i Duży Koniec

Niektóre miejscowości noszą nazwy owoców, jarzyn, potraw, jak np.: Flaki, Grzanka, Czosnek, Brzoskwinia, Pierozki, Schaby.

Najbardziej oryginalne wydają się nam jednak miejscowości zwące się: Epidemia, Donosy, Dolne Wymiary, Duża Swoboda, Pod Babą i Na Działku

Turek

Gazyfikacja w modzie

Okazuje się, że ostatnimi czasy gazyfikowany jest nie tylko Turek, ale i wiele innych miast i regionów. Jest to bardzo popularne między innymi z powodu uznania tej inwestycji jako proekologicznej. Dzięki temu można ubiegać się o prawo 50% zwrotu kosztów z Wydziału Ochrony Środowiska. W naszym województwie gazyfikowana jest także część południowo-zachodnia (okolice Kłodawy). Większym miastom pozazdrościły gminy i są opracowywane plany gazyfikacji Uniejowa oraz Swinic Warckich. Należy się z tym spieszyć, gdyż po zmniejszeniu kar wymierzanych za zanieczyszczanie środowiska naturalnego, zmniejszą się na pewno dotacje.

(m)

Przykona

Najpiękniejsza wieś

Do niedawna sprawą numer jeden w gminie Przykona były starania o poprawę stanu dróg i zaopatrzenia wsi w wodę. Dziś, gdy prace te są już zaawansowane, a właściwie zmierzają do końca, podejmuje się kolejne inicjatywy.

Najbogatsza gmina, bo tak przyjęło się ją nazywać, zabiega również o miano najpiękniejszej.

Obok szerokich, gładkich wstęg asfaltu, zadbane także o wizerunek wiejskich gospodarstw. W tym celu, pod hasłem „Estetyka wsi”, zorganizowano konkurs, któremu poświęcała idea propagowania na wsi higieny i estetyki.

W okresie od 28 września do 6 października komisja konkursowa dokonała oceny okolicznych wiosek oraz indywidualnych gospodarstw. Zgodnie z werdyktem komisji pierwsze miejsce w konkursie otrzymała wieś Psary, której samorząd mieszkańców otrzymał nagrodę 10 mln zł. Drugie miejsce i 5 mln zł przypadły wsi Smulsko, trzecie natomiast Przykonie, której przyznano 2 mln zł nagrody.

Wyróżniono również najlepsze gospodarstwo. Wśród nich I miejsce zajęła Teresa Witczak z Psar, II Maria Trzypacz - Psary, III Julianna Miśko - Smulsko, IV Teresa Ignaczak - Przykona, Danuta Misiak - Psary, Helena Antczak - Psary.

Oprócz kwiatów i dyplomów Zarząd Gminy ufundował nagrody pieniężne w wys. od 400 do 700 tys. zł. Ponadto Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kościelcu przekazał dla Jadwigi Samełko ze Smulska książkę pt. „Wielka Księga Ogrodów.”

JN

Problem czystości środowiska naturalnego jest interesujący dla nas wszystkich: dorosłych, dzieci i młodzieży.

Istnieją instytucje, które wykonują odpowiednie badania powietrza, gleby i wód na podstawie których sporządzane są tabele i mapy regionów szczególnie zagrożonych tzw. obszarów kłeski ekologicznej. Dane z województw dają obraz stopnia emisji zanieczyszczeń w skali całego kraju

Jednakże na stopień zanieczyszczenia powietrza i wody w Polsce mają wpływ zanieczyszczenia emitowane z krajów ościennych: Czecho-Słowacja, Rosji oraz byłych obszarów NRD. W związku z tym potrzebna jest wymiana informacji i współpraca międzynarodowa

Szczególnie aktywne w tej dziedzinie są kraje skandynawskie. Jedną z firm zbierających i przetwarzających dane o wielkości zanieczyszczeń w Europie jest norweska „Norges naturvernforbund”. Badania prowadzi przez tę firmę obejmując również Polskę, a wykonują je uczniowie szkół podstawowych. Firma ta rozsyła do odpowiednich szkół materiały informacyjne, które mówią o metodach pomiarów oraz zestawy odczynników do przeprowadzenia analiz. W Polsce w takie badania zaangażowanych jest 18 szkół. Wśród nich dwie w naszym regionie, tj. Szkoła Podstawowa nr 2 w Turku oraz Szkoła Podstawowa

w Kaczkach Średnich. Odpowiednie pomiary prowadzone są przez uczniów klas VI pod kierunkiem nauczycieli: pani Ewy Krauze w Sz.P. w Kaczkach i pana Jana Kasprzaka w Sz.P. nr 2. Dzięki zaangażowaniu tych opiekunów obie klasy szybko opanowały podstawy chemii potrzebne do samodzielnego prowadzenia

analiz wody, powietrza i gleby. Analizę powietrza uczniowie wykonują badając ilość tlenków siarki poprzez mierzenie zakwaszenia deszczów oraz badanie zawartości ozonu w warstwie przyziemnej. Analizę wody i gleby dokonują badając ich kwasowość i skład. Uczniowie pod fachową opieką swych

nauczycieli zajmują się również badaniem wpływu kwaśnych deszczy na rośliny

Działania te były inspiracją dla uczniów oraz ich opiekunów do utworzenia kółek oraz klubów ekologicznych zajmujących się tematyką ochrony środowiska. Na spotkaniach tych organizacji swoją wiedzę i fachowymi informacjami służą słuchacze Studium Ekologicznego w Turku

W naszym kraju poziom edukacji ekologicznej jest bardzo niski, dlatego należy z uznaniem spojrzeć na pracę młodych ekologów i wierzyć w to, że zaowocuje ona w przyszłości

Młodzi Ekolodzy

(m)

Ekologia wśród młodzieży

Tuliszków

Kto kupi magazyn?

Podróżni jadący z Tuliszkowa do Turku mogą zobaczyć tuż przed Grzymiszewem, niedaleko stacji kolejowej, duże magazyny. Są one własnością bankrutującego PZZ i komisarzyczny zarządca postanowił je sprzedać za sumę 400 mln zł. Okoliczni rolnicy zbulwersowani są tym faktem, gdyż nie wiadomo, kto to kupi, na co przeznaczy, a jak do tej pory nie mieli daleko do punktu skupu płodów rolnych, a co więcej uważają, że taka cena za magazyn nie jest wygórowana. Sprzedający uważa, że magazyn płaski jest już przeżytkiem technologicznym i mogą być trudności z jego zbyciem. O wiele większą nadzieję na sprzedaż rokuje PZZ w Kole (wartość oszacowano na 16 mld zł) i Koninie (12-15 mld zł). Rozważana była nawet komunalizacja obiektów, ale nie wchodzi to w rachubę ze względu na długi przedsiębiorstwa. Być może obiekty po Państwowych Zakładach Zbożowych zostaną przejęte przez Agencję Rynku Rolnego

(m)

Kawęczyn

Ważą się losy spółdzielczości

Spotkanie Rady Nadzorczej Gminnej Spółdzielni „SCH” w Kawęczynie z Radą Gminy odbyło się 2 grudnia 1992 roku. Radni zobowiązali przedstawicieli spółdzielni do przedłożenia perspektywicznego planu działania na sesji, która odbędzie się prawdopodobnie pod koniec grudnia

Omówiono sytuację finansową Spółdzielni oraz ustalono, że zgodnie z obowiązującymi przepisami zostaną przekazane jej grunty w użytkowanie wieczyste. Uregulowanie tych spraw umożliwi w przyszłości zbycie częściowe majątku, co wiąże się ze zmniejszeniem kosztów własnych i pomoże w ciężkiej sytuacji finansowej GS. Żeby doszło do realizacji tych zamierzeń Spółdzielnia musi skompletować dokumentację udowadniającą, że posiadany majątek trwały budowany był we własnym zakresie (h)

Nie mam i nie oddam

Grzegorz Z. znał Krystiana od dawna. Obaj to ludzie spokojni: razem uczyli się w szkole, w pracy też sobie pomagali. Załatwiali sobie wzajemnie fuchy, dzięki którym mogli dorobić parę groszy. Z czasem Grzegorzowi zaczęło powodzić się nieco lepiej. Jego dostatek był widoczny, ale jak to się mówi — nie klął w oczy. Skłaniał jednak do wniosku, że Grzegorzowi starcza do pierwszego, co z kolei było nieosiągalne dla Krystiana. Pożyczał on już dawniej drobne sumy (także od Grzegorza), ale jakoś zawsze udało się dług zwrócić.

Przed świętami kiedy atmosfera między nimi zrobiła się jeszcze bardziej serdeczna, Grzegorz usłyszał:

— Stary, pożycz cztery miliony. Za miesiąc będę miał pieniądze i oddam pięć.

Grzegorz prosił o zwrot pieniędzy przez kilka miesięcy. Najpierw były obietnice, potem prośby o rozłożenie długu na raty. Wreszcie usłyszał:

— Nie mam i nie oddam.

Tani samochód

Opisany przypadek nie został odnotowany w żadnych aktach. Pożyczek „towarzyskich” bez świadków i dokumentów nikt nie rozpatruje. Pozostają tylko równie „towarzyskie” porachunki.

Wśród naciągaczy osobną grupę stanowią stali bywalcy giełd, trudniący się handlem samochodami. Najczęstsze przypadki to podrabianie roczników, sprzedawanie „składowców”, wreszcie (co ostatnio nagminne) handlowanie samochodami nie oclonymi.

Maciej S. przerobił pozwolenie na czasowe używanie tablic rejestracyjnych wydłużając je sobie w nieskończoność. W dodatku podrobił jeszcze prawo jazdy, nie zapłacił cła i złamał kilka innych przepisów karno — skarbowych. Dokumenty podrabiał zwykłym mazakiem.

Tani samochód na giełdzie to nie zwykła atrakcja. Dopiero potem okazuje się, że numery karoserii i silnika się nie zgadzają, każde koło jest inne, a po przejechaniu 100 kilometrów samochód „siada”. Trudno wtedy liczyć na to, że sprzedający odda pieniądze:

— Widziały gąły co brały — powiedział pewien handlarz reklamującym trefny towar nabywcom.

Ten sam handlarz dobił targu z innym naiwnym, tak skutecznie, że ten ostatni zadatkował mu kupno pojazdu dając na giełdzie w Łodzi 100 dolarów. Potem jednak rozmyślił się i przyjechał do

Turku już nie po to, aby kupić ten pojazd, ale żeby odebrać swoje 100 dolarów. Właściciel wyśmiał go, powiedział, że żadnych pieniędzy nie odda i chcąc sprawę jednoznacznie naświetlić spuścił na podwórku dwa ogromne psy.

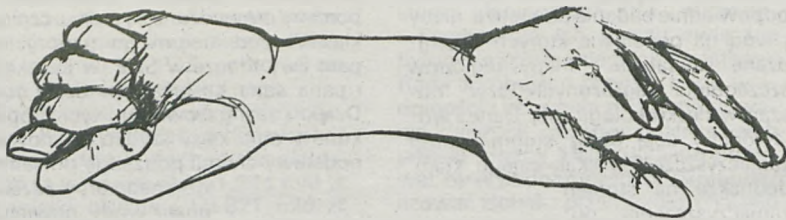
Na całość

Rozkręcenie interesu ponad swoje finansowe możliwości jest dziś zjawiskiem nierzadkim. Dług staje się z czasem coraz większy, odsetki rosną,

NACIĄGACZE

Jest ich coraz więcej. Drobni wydrwigrosze, pożyczający po kilkadziesiąt lub kilkaset tysięcy złotych (rzadko więcej). Pośledni handlowcy i wytwórcy, którym akurat nie idzie interes, potrzebujący jeszcze jednego kredytu w wysokości kilkunastu lub kilkadziesiąt milionów. I wreszcie rekiny: pseudobiznesmeni i afe-ryści, których interesują miliardy.

Na naszym terenie można spotkać naciągaczy wszelkiej maści.

a interes wciąż wymaga inwestycji. Podstawowym problemem jest znajdowanie wciąż nowych źródeł finansowania tej działalności. Początkowo nie jest to wcale trudne, ktoś nie zaufa właścicielowi efekownego sklepu, w odwodzie dom z garażem, samochód osobowy i dostawczy. Taki ktoś obraca wielkimi pieniędzmi.

Adam K. ma w Turku i sklep i dom. I kilku wierzycieli, którzy życzą mu wszystkiego najgorszego.

Pani M. wraz z mężem zgodziła się podziwować mu pożyczkę. Pięćdziesiąt milionów to niewielka suma jak na takiego handlowca. Więcej wart jest jeden z jego samochodów. Ale Adam K. nie chciał pożyczki spłacać, ani też nie myślał pozbywać się swego pojazdu. Dziś małżeństwu M. komornik zabiera większość miesięcznych dochodów. Adam K. mogą skarżyć dopiero po spłacie pożyczki. Ale nie oni jedni. Zenobia L. też poręczyła kredyt Adama K. Ona też musiała za niego spłacać. Na szczęście nie wszystko. Sześć milionów, które wyłożyła z własnej kieszeni odebrała w towarze. Pojechała do sklepu pana K. (w sąsiednim województwie), przedstawiła się jako pracownik znanej i bogatej firmy i ... zaczęła robić zakupy. Towar wносиła od razu do samochodu. Poprosiła o rachunek: sześć milionów.

— Proszę to przekazać właścicielowi sklepu. Tyle był mi winien — powie-

działa zostawiając osłupiałej ekspedientce rachunek.

Adam K. miał coraz więcej wrogów, dłużników, niecierpliwiły się banki, interweniował komornik. Jednak nie wszyscy wiedzieli o dwóch twarzach tego człowieka. Potrafił on zresztą doskonale zagmatwać swój status prawnie — handlowy. Jego żona nie była żoną lecz konkubiną. Majątek posiadali oddzielnie. Oddzielnie też mieszkali. Prowadzili działalność handlową w kilku miejscach na terenie trzech województw. Zmieniali miejsce zameldowania. Pomagała im córka wraz ze swoim przyjacielem.

O tym wszystkim nie wiedział Karol P. gdy żona Adama przyszła do nie-

Płotki i rekiny

Żeby opowieść była całkiem jasna należy dodać, iż Adam K. i jego rodzina działają nadal. Poza wszczęciem procedury komorniczej, naciągaczy nie spotkały żadne inne kłopoty ze strony wymiaru sprawiedliwości. Nikt nie poinformował o tym instytucji w ościennych województwach. Ale ochrona przed naciągaczami to temat odrębny.

Kto jeszcze pada ofiarą nieuczciwych biznesmenów?

Wszystkie i instytucje udzielające pożyczek. Rejonowe Biuro Pracy w Turku miało w tym roku 12 spraw przeciwko osobom, które nie zwracają zaciągniętego kredytu. Najmniejsza suma do spłacenia to 80 mln zł, największa to ponad pięć miliardów.

Wielką sensację wywołało w tym roku sfalszowanie czeku przez kilenta Banku Spółdzielczego. Dokument wystawiony był na sumę dwustu milionów złotych. Po dostawieniu cyfry 3, bank miałby wypłacić ponad trzy miliardy zł. A na koncie tyle nie było.

Do tej grupy naciągaczy należy zaliczyć także różnego rodzaju płotki z branży rzemieślniczej: nieuczciwych hydraulików, stolarzy, budowlanców, mechaników itp. Ostatnio w sądzie toczyła się rozprawa przeciwko pewnemu osobnikowi, który obiecał ludziom założyć żaluzje. Pobrał zaliczkę i zniknął. Gdy w sprawę zostało zamieszanych blisko pięćdziesiąt osób z Turku i drugie tyle z innych miast, sprawą zajęła się prokuratura.

Nie dać się

Jednak liczenie na interwencję organów ścigania może okazać się złudne. Większość spraw tego typu to tzw. sprawy cywilne, w których inicjatywa (a zarazem koszty) obciąża poszkodowanych. I choć wyroki mogą być korzystne to jednak od decyzji sądu do skutecznego wyegzekwowania zwrotu należności droga bywa daleka.

Chyba, że idzie się na skróty.

Nocą, pod dom pewnego dłużnika zajechał samochód, kilku silnych młodzieńców obezwładniło gospodarza. Zabrali sprzęt RTV, a także próbowali wymusić oświadczenie o sprzedaży samochodu. Podobno ta „lotna brygada oddziałeniowa” działa pod przykrywką jakiejś firmy detektywistycznej w Poznaniu i Gnieźnie. W Turku byli już dwukrotnie na gościnnych występach.

Ale czy to jest właściwy sposób na naciągaczy?

Najlepiej po prostu nie dać się im naciągnąć.

Mól sądowy

PS. Trudno podać w takim artykule prawdziwe dane naciągaczy. Ale osoby zainteresowane wiedzą o kim mowa.

Jak w Koźminie kierowniczkę wylali

Zebranie, które odbyło się w sali OSP w Koźminie miało zadecydować o losie kierowniczki tamtejszej zlewni mleka. Zwolnili je dostawcy mleka, mieszkający wsi Kozubów niezadowoleni z rządów pani kierownik. Nie wiadomo jednak czy podjęta decyzja uspokoi wzburzonych rolników. Być może właśnie teraz konflikt - i tak już zaogniony - przybierze na sile.

Spotkanie w Koźminie było ciągiem dalszym działań podjętych przez niezadowolonych dostawców. Sprawa zaczęła się kilka lat temu, gdy niektórzy już podejrzewali władze zlewni o dokonywanie zmian w składzie chemicznym mleka, czyli inaczej mówiąc dodawanie bądź ujmowanie procentów tłuszczu w mleku. Do tego doszedł jeszcze zarzut niekulturalnego zachowania wobec klientów. Zorganizowano więc kilka spotkań, wysunięto wniosek o odwołanie z funkcji kierownika. Na wszystkie zebrania przychodziło zazwyczaj mało ludzi, a i z samych posiedzeń nic nie wynikało. Pomimo petycji Zarząd Spółdzielni Mleczarskiej decyzji nie podejmował, a wokół zlewni powoli zaczęło wrzeć. Zwolniono więc jeszcze jedno zebranie z udziałem prezesa Zarządu OSM w Turku. Tym razem zapaść miała ostateczna decyzja co do losów kierowniczki. Jak się później okazało spotkanie w remizie było sądem ludowym, w którym ostateczne zdanie należało do przedstawicieli Zarządu Spółdzielni.

Na zebranie przyszło ponad 70

osób (choć ogólna liczba dostawców mleka do zlewni w Koźminie wynosi 140 osób) z czego nie wszyscy byli sprawą zainteresowani, ot zwyczajni gapie. Większość jednak stanowili pokrzywdzeni dostawcy z mocną wolą zmiany kierownictwa zlewni. Jeszcze raz odczytano protokół z poprzedniego spotkania z dnia 6 listopada zawierający wszystkie zarzuty. Większość z nich dotyczyła zmiany kierowniczki zlewni za celowe obniżanie wartości tłuszczu w mleku i zachowanie niegodne szefa placówki. Już w trakcie czytania protokołu zarzucono mu nierzetelność, a wręcz pojawiły się głosy, że niektóre zanotowane wypowiedzi zostały zmyślane.

Zaczęła się chaotyczna dyskusja, przypomniano sobie wydarzenia sprzed dziewięciu lat (!), rolnicy oskarżali siebie nawzajem. Dostało się także mleczarni, której zarzucono niedbalstwo i machlojki („z jednej kany część mleka mleczarnia przyjęła, a część nie - dlaczego”), a nawet zażądano zmiany Zarządu Spółdzielni. Atmosfera z minuty na minutę robiła się coraz gorętsza. W całym hałasie jedyną spokojną osobą zdawała się być oskarżona: siedziała skromnie z boku, jakby zarzuty wcale jej nie dotyczyły. Publicznie odezwała się tylko raz w odpowiedzi na oskarżenia. Stwierdziła, że wszystkie pomówienia są bezpodstawne i że swoje obowiązki starała się wykonywać jak najlepiej. Potwierdziła to zresztą współpracownica kierowniczki. Tymczasem wszyscy czekali na wystąpienie prezesa OSM w Turku, to on miał podjąć ostateczną decyzję. Prezes w swej przydługiej mowie

próbował przekonać rolników, że mleczarnia jest ostatnią instancją, która broni i liczy się z interesami chłopów. Powątpiewał także czy wszystkie postawione zarzuty były prawdziwe, a zwłaszcza te, które dotyczyły rzekomego zmieniania zawartości tłuszczu w mleku. Zgodził się natomiast z faktem nagannego zachowania kierowniczki zlewni i zasugerował głosowanie nad zawarciem ugody między stronami lub pozba-

nieparlamentarna, emocjom ulegli wszyscy - z prezesem włącznie. Stronnicy krzyczeli na siebie, pachniało rękoczynami. Klótnia trwała dobre 15 minut, przez cały ten czas przedstawiciele OSM nie potrafili zapanować nad sytuacją, w ogóle nie wiedzieli co robić. W końcu jednak zaczęło się uspokajać - powoli wszyscy wrócili na miejsca. Prezes ogłosił wyniki głosowania oraz oświadczył, że przychylając się do opinii ogółu zwalnia osądzoną z funkcji kierowniczki zlewni mleka w Koźminie.

Zebranie się zakończyło. Zadowoleni, choć wciąż wzburzeni uczestnicy opuścili remizę. Prezes mleczarni otoczony przez organizatorów zebrania jeszcze długo dyskutował o wydarzeniach. Problem został rozwiązany.

wienie funkcji bądź zachowanie szefowej zlewni na stanowisku. Przyjęto do porządku tylko tę drugą propozycję i rozpoczęło głosowanie. Za zwolnieniem opowiedziała się ponad połowa zebranych, na co stronnicy kierowniczki odpowiedzieli demonstracyjnym opuszczaniem sali.

W ogólnym zamieszaniu ludzie zaczęli wstawać z miejsc, wszyscy zgromadzili się wokół stołu, przy którym siedzieli przedstawiciele Zarządu mleczarni. Dyskusja stała się

ny, ale czy aby na pewno? Trudno nazwać dyskusję konstruktywną, skoro wszyscy mówili jednocześnie, przekrzykując się wzajemnie. Trudno mówić o słuszności niektórych zarzutów, skoro mówcy nie zawsze potrafili je udokumentować. Trudno w końcu uważać zebranie za ważne, skoro nikt go nie protokołował, a głosowanie nie było przeprowadzone w odpowiedni sposób i omal nie skończyło się linczem Zarządu. Decyzję jednak podjęto...

Dominik Szczap

Ukazał się trzeci numer *Biuletynu Informacyjnego Porozumienia Producentów Węgla Brunatnego „Węgiel Brunatny”*. Wśród kolorowych zdjęć kilka prezentuje naszych górników (m.in. orkiestrę oraz figurkę św. Barbary). W artykule „Upluwający czas” inż. Stanisław Kowalczyk omawia dziewięćmiesięczną historię związku pracowników — Porozumienia Producentów Węgla Brunatnego. Nową rubryką w piśmie jest „Kronika”, w której podawane są skrótowo informacje z wydarzeń bieżących. Czytamy tam m.in.: „W dniu 5 i 6 września orkiestra górnicza KWB „Adamów” w Turku brała udział na zaproszenie Komisji Episkopatu ds. Rolnictwa w dorocznym Świecie Dziekczynienia za plony na Jasnej Górze w Częstochowie.” Pięknym komentarzem do tej informacji jest zdjęcie kapelmistrza orkiestry w towarzysztwie premier Suchockiej i przeora zakonu paulinów.

Sporo o Turku można było przeczytać ostatnio w *Przeglądzie Ko-*

nińskim: „...jeżeli nic nie będziemy robić w kierunku rozwoju budownictwa, to będzie coraz gorzej” — przestrzega radna Ewa Kamińska w wywiadzie dla tego tygodnika. Pani Kamińska mówiła również o tym, jak przepis o sprzedaży mieszkań komunalnych utrudnia samorządom racjonalną politykę mieszkaniową: „...myśmy na ostatniej sesji próbowali ominąć ten przepis, ale nie zyskało to akceptacji Rady Miasta”. Radna krytycznie oceniła dotychczasową politykę samorządu w tej dziedzinie: „Ustawa o samorządzie zobowiązuje nas do pomocy mieszkaniowej. Do tej pory właściwie nic nie robimy w tym kierunku. Uważam, że brak decyzji jest gorszy niż zła decyzja.”

Natomiast w numerze z 13 grudnia na słynnej już trzynastej kolumnie spotykamy opowieść o tym, jak to w pewnym lokalu spieszone się z założeniem telefonu. W sprawę zostało włączone „Echo Turku” oraz... pan burmistrz, który znów po długiej przerwie wraca na rozrywkową stronę „Przeglądu Koninińskiego”.

I na koniec przeglądu wydawnictw lokalnych z satysfakcją należy odnotować pojawienie się na naszym rynku pierwszej porządnej książki telefonicznej. Tak jak na całym cywilizowanym świecie książka, oprócz numerów telefonów i adresów, zawiera reklamy oraz indeksy ułatwiające poszukiwania. Pierwsze i z pewnością nie ostatnie wydanie tego typu pozycji.

Mól Lokalny

Afery nie było

Na przetarg sprzętu dawnego POM w Turku przyjechało wielu rolników. Okazało się jednak, że część maszyn została już wcześniej sprzedana. Kilku rolników prosto stamtąd przybyło do redakcji „Echa”:

— *Dlaczego ogłaszacie o przetargu maszyn, które już ktoś kupił. A może przetarg był „lipny”. To wszystko pachnie jakąś aferą* — wyrzucili z siebie oburzeni rolnicy.

Tłumaczenie, że redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń nie ma w takich wypadkach żadnego sensu. Trzeba było sprawę zbadać.

Majątek Państwowego Ośrodka Maszynowego w Turku został zajęty przez komornika już w kwietniu tego roku. Wierzycielem był Bank Gospodarki Żywnościowej w Turku. Zajęcie mienia oznacza, że jego dotychczasowy właściciel staje się dozorcą pilnującym majątku do czasu licytacji. Komornik licytację wyznaczył na dzień 25 listopada br., ale już kilka dni wcześniej zainteresowani mogli się przekonać, że kilka maszyn (m.in.

traktory i żuk) zostało już sprzedanych.

Sytuacja rzeczywiście była niejednoznaczna. Jak się jednak okazało likwidator zakładu ogłosił wcześniej dwa przetargi, na których sprzedano część sprzętu. Zgodę na te przetargi wyraził wierzyciel (BGŻ z Konina). Odbyły się one oficjalnie, a pieniądze z nich uzyskane zostały przeznaczone na place dla pracowników POM.

Wygląda na to, że wszystko odbyło się legalnie i żadnej afery nie było. Dlaczego jednak doszło do podania błędnego ogłoszenia? Komornik uważa, że majątek przez niego zajęty nie może być sprzedany bez powiadomienia go o tym fakcie. Ponieważ powiadomiony nie został, więc skierował sprawę do prokuratury.

Tyle na dziś udało się ustalić. (a)

UNIEJÓW

zdjęcie — Andrzej Marzuchowski

Nie ukrywam, że jest Pan na mojej liście osób, z którymi chciałbym porozmawiać na łamach „Echa Turku” i przybliżyć Czytelnikom pańską osobę. Czy nie domyśla się Pan dlaczego?

— Może słyszał pan o mojej twórczości?

— Zgadza się. Ale nawet największy pisarz czy poeta zanim zaczął tworzyć najpierw się urodził.

— Urodziłem się w Zaborowie, w 1924 r. Sześć klas szkoły podstawowej ukończyłem w Zaborowie i Wieleninie. W czasie okupacji pracowałem w gospodarstwie rodziców i u Niemców.

— Za młody był Pan by uczestniczyć w wojnie. Czy był Pan w wojsku?

— W marcu 1945 roku wcielono mnie do szkoły podoficerskiej wojsk inżynierskich w Warszawie. Po sześciu tygodniach przeszkolenia w stopniu kaprała i po poligonie w Biedrusku wysłano nas na rozminowanie. W czasie wybuchu miny, ok. 70 km od Berlina, zostałem lekko ranny i wróciłem do Warszawy, a następnie byłem dowódcą drużyny w powiecie pułtuskim i augustowskim. Były tam bardzo mocno zaminowane tereny.

— Czy już w tamtych latach próbował Pan coś stworzyć, pisać?

— W wojsku sam zgłosiłem się do redagowania gazetki na korytarzu. Pisało się o tym, co działo się w ciągu tygodnia, pisałem wiersze. Za jeden, krytykujący szefa kompanii, miałem kłopoty. Ale za to, że „zdolnie” napisałem podarowano mi, lecz z prośbą, żebym lepiej w podobny sposób nie pisał...

— Wróćmy jeszcze do pańskiej twórczości. Ale najpierw dokończmy dotychczasowy życiorys.

— W listopadzie 1947 roku zwolniony zostałem ze służby, nie chciałem zostać w wojsku na zawodowego. Wróciłem do Zaborowa, w 1949 ożeniłem się. Z czworga dzieci, żyje dwóch synów - jeden w Łodzi, drugi dziedziczy gospodarstwo, które liczy teraz 23 ha. Przekazałem je w 1979 r. Sześć lat temu zmarła moja żona.

— Był Pan wieloletnim soltysiem, działaczem społecznym.

— *Moje soltysowanie zaczęło się w 1954 r. Po 36 latach, w 1990 przekazałem je synowi Bogumiłowi. W straży pożarnej od 1957 do 1967 byłem naczelnikiem, od 1967 do 1968 prezesem, a do dzisiaj prezesem honorowym. Przez 15 lat prowadziłem w domu punkt biblioteczny. Około 30 lat przez 7 kadencji byłem radnym, a obecnie jestem przewodniczącym Rady Nadzorczej w SKR i członkiem takiej rady w GS.*

— Starczyłoby tego na kilka życiorysów. Zaowocowało to w sporej liczbie odznaczeń. Pozwoli Pan, że je uporządkuję: 1. Odznaka

Grunwaldzka - uczestnikowi Walki Zbrojnej z Niemcami w latach 1939-45 (lipiec 1945 r.); 2. Srebrny Medal Zasługi dla Pożarnictwa (wrzesień 1972 r.); 3. Odznaka „Strażak Wzorowy” (kwiecień 1973 r.); 4. Złoty Medal Zasługi dla Pożarnictwa (kwiecień 1977 r.); 5. Brązowy Krzyż Zasługi (październik 1979 r.); 6. Medal 40-lecia Polski Ludowej (lipiec 1984 r.); 7. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (sierpień 1984 r.) Gratuluję!

— Uzbierało się tego trochę...

— Przejdźmy teraz do pańskiej poezji. Jak „to” powstało?

— Gdy był czas, jakaś okazja, dozynki, czasami żona sprowokowała

— Nie będzie możliwe przedstawienie wszystkiego, nawet obszerniejszych fragmentów. Weźmy najstarszy wiersz...

— Powstał ok. 15 lat temu, jak miał się ktoś zenić w Zaborowie

Wiersz dla Młodej Pary

Młoda Pary, czy Wy wiecie,
że dziś z sobą ślub bierzecie (...)
Przez życie idźcie prosto i śmiało,

nie lękajcie się czy będzie trudność, ból czy trwoga.

Wszystko co Wasze kochajcie sercem i duszą całą,

swych rodziców, rodzinny dom i Boga.

Rodzinny dom budujcie wciąż, lecz tylko sami,

z wielką nadzieją, choć w trudzie czy nawet ze łzami,

bo życie ludzkie jest twarde jak skała, jak stal

ale miejcie wciąż tę nadzieję, patrzeć w przyszłość, patrzeć w dal (...)

Niech Wam miłość, radość i szczęście w codziennym życiu sprzyja

Niech Was ma w swej opiece

Jezus Chrystus i Przenajświętsza Maryja.

— *Będziemy się przybliżać do dnia dzisiejszego. Który następny?*

— *Ten napisałem ok. 12 lat temu, po rozmowie z sąsiadem:*

Z sąsiadem Antkiem siedliśmy na ławie by pomówić o tej i innej sprawie (...)

Skomentowaliśmy szczyt w Rejkiawiku - szkoda, że nie było z tego dobrego wyniku

Znaleźliśmy sporo na Irak i Iran - zabrać im ropę i przelać do Karlina (...)

Gdyśmy porządek zrobili na świecie do Ojczyzny wracać trzeba przecie (...)

Gdyśmy się z terenem z grubsza uporali Az do gminy ześmy dojechali (...)

Myśleliśmy do godziny czwartej lecz wszystkie pomysły były diabła warte

Nagle myśl wpadła mi do głowy - Antek chodźmy przewiązać krowy

Gdyby wieczorem udój był za mały to by nas baby wypyskowały.

— *A ten wiersz napisałem jeszcze za naczelnika Wojciechowskiego:*

Jak Polska długa od gór do morza stoją na polach dojrzałe zboża

Młodzież przeważnie gdzieś wypoczywa a starzy w polu - przy zniwach (...)

Kobiety sprawnie wiążą snopki i jak przed laty stawiają kopki

Taka jest prawda, że w dwudziestym wieku

Sołtys - poeta

rozmowa z Lucjanem Piasecznym

kosą pracujesz nieraz człowieku (...)

Wiele kombajnów do żniw gotowych stoi, bo brak im pasków klinowych (...)

Mimo trudności skończą się zniwa - najlepiej sprawdziła się kosa krzywa.

— *Był wiersz dla nowożeńców, a teraz „pachnie mi rozwodem”*

— *Tak było:*

Gwałtu - rety! Co się w tym Zaborowie dzieje

Co się, który chłopak ożeni, to mu baba wieje

Julek z Zośką się rozchodzi bo mu Zośka na gospodarstwo nie przychodzi (...)

Leszek z Baśką pobrali się z kochania jak się okazało to jest z Baśki kawal drania (...)

— *Ten wiersz ma dokładną datę powstania - 8 czerwca 1989 r.*

— *To wspomnienie z wycieczki do Krakowa zorganizowanej przez GS*

Jak wycieczka, to wesoło

Precz wszystkie smutki i troski Uśmiechnięte twarze wkoło (...)

Tak ruszamy z Uniejowa przez Częstochowę do Krakowa (...)

Nocujemy w hotelu Myślenice - piękna miejscowość i okolice (...)

Na dancing? Co tu mówić wiele staremu pasuje - ale modlić się w kościele (...)

Piękna jest ta stara stolica Kraków jest naszą chlubą, nas Polaków (...)

Zadowoleni, czas szybko leci Jedziemy do Zakopanego o godzinie trzeciej (...)

Łuszczak jak wszedł na górę, to jakby go prąd poraził

i rozglądał się, żeby samolot o niego nie zawadził (...)

O rzeko Dunajec - dobrze, że jesteś w naszym kraju

kto tobą nie płynął, ten nie zna raju (...)

Jakoś do Wadowic ześmy dojechali i muzeum Papieża dokładnie zwiedzali

Papież w młodości był przeciętnie jak każdy z nas

Był wesoły, lubił książki, sport, góry, las (...)

Prezes wycieczkę rozwiązał, wszystkim podziękował

a ja soltys wszystko zanotował.

— *Wiem, że ma Pan ośmioro wnuków. Ten wiersz nosi tytuł: „Dla wnuczki”*

— *W tym roku wnuczka z Łodzi szła do zerówki.*

Nie martw się mała Aniu, też dorośniesz założysz wreszcie modną kieckę,

ale czy będzie ci radośniej niż dziś, gdy jesteś jeszcze dzieckiem? (...)

Ktoś cię porzuci, inny przyjmie i skończy się czas marzeń wzniosłych

zupelnie jak w pospolitym filmie z napisem „Tylko dla dorosłych”

Aż oczy zwrócisz ku tym latom gdy czas bez troski płynął wszędzie

i zechcesz znów być malolată tylko już za późno będzie.

— *Na imprezie „Niedziela na wsi” u was w Zaborowie przewidziany jest konkurs recytacji, w tym również dla dorosłych. Czy zechce Pan w nim wystąpić?*

— *Jest trochę czasu. Spróbuję coś przegotować.*

— *Wykorzystam to później. Dziękuję.*

— *Pan Lucjan Piaseczny przygotował i odczytał wiersz pt.: „Moje soltysowanie”*

Za lat pięćdziesiątych to było ciężkie soltysowanie

Te lipne zebrania, głosowania (...)

Lata sześćdziesiąte, to już była trochę demokracja

plany znieśli, a nastąpiła kontraktacja (...)

Lata siedemdziesiąte - dla rolnictwa wielka owacja

zaczęła na wieś wkraczać mechanizacja (...)

Lata 80 to już się wszystko kottowało, wszystkiego brakowało, zakłady strajkowały (...)

Czy to za sanacji, komuny, czy demokracji jako stary soltys mam dowód niezbity

ze rolnik i robotnik był, jest i będzie zawsze w d... bity.

Rozmawiał: Marek Jabłoński

Są ludzie, którzy żyją skromnie i cicho, wykonują swoją społecznie potrzebną pracę bez szczególnego rozgłosu. Są też zakłady i instytucje, które działają i funkcjonują w podobny sposób...

No bo ileż rozgłosu może dawać Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Uniejowie mająca nawet na półkach w swojej wypożyczalni 20 tys. książek. Mało kto też wie, że w roku bieżącym z księgozbioru skorzystało 453 czytelników, którzy łącznie wypożyczyli ponad 10 tys. książek.

Aby przypomnieć o swoim istnieniu, propagować książkę i wiedzę czytelniczą dyrektor biblioteki Wanda Jalo-szyńska postanowiła zorganizować imprezę pt.: „Niedziela na wsi”.

Wybrano wieś Zaborów leżącą na

krańcu gminy, posiadającą remizę OSP, w której od lat nie było podobnej imprezy. W październikową niedzielę, w szczerze wypełnionej sali, po przedstawieniu celu i programu imprezy, przeprowadzono konkurs literacki. Dzieci ze szkoły podstawowej w dwóch grupach wiekowych (klasy 0-IV i V-VIII) popisywały się z przeczytanych książek. Po konkursie z programem artystycznym wystąpił zespół integracyjny działający przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Stemplewie prowadzony przez Ewę Bartoszkę; zagrała kapela dziecięca Józefa Włodarczyka.

Konkurs recytatorski poezji lub prozy, oprócz uczestników z powyższych grup wiekowych, zawierał wystąpienie specjalne - recytację twórczości własnej byłego soltysa wsi Zaborów, Lucjana Piasecznego Nagrody ufundowane przez bibliotekę dla uczestników obydwu konkursów wręcał przewodniczący Rady Gminy i Miasta Uniejów Mieczysław Urbaniak. W przerwach międzykonkursowych występowali uczniowie z SP w Wieleninie, którzy występem teatru dziecięcego - sztuką Aleksandra Fredry pt.: „Nikt mnie nie zna” zakończyli część artystyczną.

Zasłużone brawa otrzymała opiekunka teatryku, przewodnicząca komisji konkursowej, nauczycielka szkoły Agnieszka Kaczmarek. Dyplomy dla szkół i słodczyce dla dzieci były najlepszym podziękowaniem.

Imprezie towarzyszyła wystawa i aukcja prac plastycznych wykonanych przez dzieci ze SOSW w Stemplewie, którą opiekował się Ryszard Bartoszek. Udana impreza uwieczniona została na taśmie video przez Dariusza Świtalskiego z Zakładu Fotograficznego „Perfekt” w Uniejowie.

Marek Jabłoński

Kim był płk.pil.Szczepan Ścibior?

Młodsze pokolenia mieszkańców Uniejowa i jego okolic w większości nie znają tego nazwiska. Nie wiedzą o jego życiu, walce, przekonaniach i czynach jako pilota, dowódcy oraz komendanta Oficerskiej Szkoły Lotniczej w Dęblinie. Nie wiedzą o jego tragicznym losie na początku lat pięćdziesiątych.

Płk.pil. Sz. Ścibior urodził się 13.12.1903 roku w Uniejowie. Rodzicami jego byli: Michał Ścibior, rolnik, i Joanna z Kokorzyckich, 1.27. Niespełna rok po urodzeniu Szczepan został osierocony przez matkę i odtąd wychowywany był przez ojca, a potem przez macochę. W roku 1910 rozpoczął naukę w Szkole Powszechnej w Uniejowie, z której po ukończeniu 6 klas zdał egzamin wstępny do miejscowego Gimnazjum Humanistycznego. Pierwszy rok nauki w Gimnazjum zbiegł się z tragedią w rodzinie, jaką była śmierć ojca w 1917 r. Dwoje dzieci z pierwszego małżeństwa zostało praktycznie pozostawionych swemu losowi. Macocha wysłała powtórnie za mąż, a 14-letni wówczas Szczepan pozostał pod opieką nieco starszej siostry. Musiał liczyć tylko na własne siły. Pozbawiony wsparcia materialnego tylko wytrwałością i uporczywą pracą pokonywał trudności, na które napotykał jako uczeń Gimnazjum.

Znacznym oparciem duchowym była dla niego drużyna harcerska

w Uniejowie założona jako jedna z pierwszych w Wielkopolsce. Świadectwo dojrzałości otrzymał w Szkole Podchorążych w Warszawie w 1924 roku, a następnie skierowany został do Oficerskiej Szkoły Lotniczej w Grudziądzu, skąd w 1927 roku przeniósł się do Dęblina.

21 marca 1928 roku zarządzeniem prezydenta RP Ignacego Mościckiego mianowany został podporucznikiem. Istotna poprawa warunków materialnych pozwoliła mu zawrzeć związek małżeński z Janiną Światalską, pochodzącą również z Uniejowa. Sytuacja finansowa wystarczała na utrzymanie żony i dwóch córek: Barbary i Magdaleny. Niejednokrotnie także pomagał finansowo siostrze obciążonej sześciorgiem dzieci.

Od 1936 roku w stopniu kapitana pilota dowodził eskadrą szkolną, a następnie do września 1939 r. był oficerem Sztabu w Grupie Szkół Lotniczych w Warszawie. Ze względu na charakter pełnionych przez siebie obowiązków nie latał bojowo w wojnie obronnej Polski. Ewakuował się wraz ze sztabem do Rumunii, skąd przedostał się do Francji do polskiego ośrodka formowania lotnictwa w bazie Bron - Lyon i wyznaczony został na stanowisko z-cy dowódcy eskadry obserwacyjnej. We wrześniu 1940 roku objął funkcję dowódcy 305 Dywizjonu Bombowego Ziemi Wielko-

polskiej w Anglii. Wykonywał w tym czasie wiele lotów bojowych, za które otrzymał awans do stopnia majora. W dniu 6.08.1941 r. prowadząc wyprawę 305 Dywizjonu został zestrzelony przez niemieckiego myśliwca i dostał się do niewoli. Przebywał w kilku obozach, aż wreszcie w 1945 r. został wyzwolony przez Brytyjczyków i na nowo podjął służbę w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie. Do Polski powrócił 20.03.1946 r. Wkrótce w stopniu ppłk. objął dowództwo 7 Pułku Bombowego w Łęczycy, co pozwalało mu na częste odwiedzanie rodzinnych stron.

Lotnicy, którymi dowodził wspominają:

„Zywiliśmy ogromny szacunek dla naszego przełożonego. Imponowało nam jego poczucie sprawiedliwości i zalety. Był to człowiek niezwykle bezpośredni.”

W 1947 r. już jako płk. został komendantem Oficerskiej Szkoły Lotniczej w Dęblinie. Pełnił tę funkcję do 1951 roku, kiedy to wraz z grupą innych oficerów Wojska Polskiego został bezzasadnie oskarżony i 13 maja 1952 roku wyrokiem Sądu Wojskowego skazany na karę śmierci. Wyrok wykonano 7.08.1952 roku o godz. 20:30 w więzieniu mokotowskim. Miejsce jego spoczynku jest dotąd nieznane, a symboliczny grób znajduje się na Wojskowym Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

Za okazane męstwo i waleczność w czasie wojny, a także za wzorową pracę płk. pil. Sz. Ścibior odznaczony był: Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari, Orderem Krzyża Grunwaldu III Klasy, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Srebrnym Krzyżem Zasługi, 3-krotnie Krzyżem Walecznych, Medalem za Wojnę 1918-21. Pośmiertnie został zrehabilitowany.

Tragizm postaci płk.pil. Sz. Ścibiora wynika nie tylko z faktu ofiary życia wydartego bez jakiegokolwiek uzasadnienia, ale również z nie akceptowania przez wynaturzony system aparatu bezpieczeństwa w Wojsku Polskim jego ofiarnej pracy dla umocnienia polskich skrzydeł.

Na bogatą biografię płk.pil.Sz.Ścibiora zwróciła uwagę Szkoła Podstawowa w Wieleninie, gm. Uniejów. Rada Szkoły wystosowała wniosek do kuratora oświaty w Koninie z prośbą o nadanie w/w szkole imienia płk. pil. Sz.Ścibiora. Aby przybliżyć postać patrona szkoły podjęła następujące przedsięwzięcia:

- nawiązanie kontaktu z rodziną i znajomymi bohatera, organizacjami kombatanckimi oraz jednostkami wojsk lotniczych,
- prowadzenie kroniki i gazetki dotyczącej życia i działalności pilota,
- zorganizowanie wycieczek do Dębli-na, Łęczycy Wielkiej, Warszawy i Łodzi,
- ufundowanie sztandaru i tablicy pamiątkowej,
- wydanie gazetki okolicznościowej,
- opracowanie montażu słowno-muzycznego,

Sz.P. w Wieleninie

Cyt. pochodzi z: K. Wierzbicki „Rosły nam skrzydła”. Wyd. MON 1988 s.171

Dzień Seniora

Klub Seniora działający przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Uniejowie zorganizował swoje święto w dniu 26 listopada w Sali OSP w Uniejowie.

Aby spotkanie miało charakter imprezy miejsko-gminnej zaproszono przedstawicieli wszystkich środowisk: z 30 wsi sołeckich i kół gospo-darń wiejskich, Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Związku Kombatan-tów RP.

Członkowie zespołu i kapeli „Złota Jesień” z Uniejowa zaprosili na imprezę zespół „Jutrzenka” z Klubu Seniora działającego przy Konińskiej Spółdzielni Mieszkaniowej.

W spotkaniu uczestniczyli: przewodniczący Rady Gminy i Miasta Mieczysław Urbaniak, burmistrz Marian Pięgot, kierownik M-GOPS Jolanta Figurska z pracownicami oraz sekretarz Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej Monika Łagodzińska, którzy wraz z Samorządem Mieszkańców z Uniejowa przeznaczyli dotację pieniężną na organizację imprezy.

Po jej otwarciu i powitaniu seniorów symboliczną wiązanek kwiatów przekazali burmistrz i przewodniczący na ręce sędziego Czesława Tomczaka. Na scenie pojawili się członkowie zespołu śpiewaczego „Złotej Jesieni” w składzie: Genowefa Andrzejewska, Genowefa Cierpisz, Janina Koźba, Barbara Kowalska, Stanisława Kukulska, Maria Malewska, Hilda Marciniak, Wanda Miąsek, Henryka i Józef Pajkowie, Lucyna Pietrzak i Sabina Urbaniak. Zespół wprowadziła kapela: Stanisław And-

rzejewski - bęben, Henryk Gajdecki - trąbka, Stanisław Pięgot i Zenon Swęderski - skrzypce, Grzegorz Raczkowski - akordeon - organista i chórmistrz, który podjął się prowadzenia zespołu. Wykonano kilka starych piosenek i wiązanek melodii, w tym jedną, która była hasłem imprezy: „Niech żyją nam seniorzy, choć w latach poważni, duchem jednak młodzi”.

Po występie pani Stanisława Kukulska - opiekunka klubu - odczytała list z życzeniami i informację o przekazaniu kwoty 2 mln zł od Zakładu Mechanicznego „Piomet” Dariusza Piotrowskiego z Uniejowa. Otrzymała też kwiaty - symbol podziękowania dla zespołu.

Zapowiedziano występ zespołu „Jutrzenka” z Konina, któremu towarzyszyli: kierownik Klubu Mieszkańców Nina Mirek, przewodnicząca Sekcji Emerytów i Rencistów woj. konińskiego Janina Depczyńska oraz przewodniczący Klubu Seniora Leonard Stefański wraz z wiceprzewodniczącą Krystyną Szparagowską. Zaprezentowano wspaniały program, który zakończyła pieśń: „Żeby Polska była Polską...”

W części towarzyskiej przy herbach i słodczykach była możliwość wspomnienia, pośpiewania i pokazania swoich możliwości przy „mikrofonie dla wszystkich”, zatańczenia.

Marek Jabłoński

Wszyscy chcieliby jeździć lepszymi drogami, również tzw. rolniczymi. Zanim jednak będzie na nich asfalt zadowolimy się nawierzchniami żwirowymi. Na terenie gminy Uniejów drogi te, w większości o nawierzchni gruntowej mają łączną długość ok. 84 km. Corocznie kilka kilometrów tych dróg jest naprawianych i remontowanych w ramach środków gminy i czynu społecznego oraz z pomocą finansową Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych Urzędu Wojewódzkiego w Koninie - Wydziału Geodezji, Kartografii i Gospodarki Gruntami.

W 1992 r. uszlachetniono nawierzchnię trzech dróg o łącznej długości ok. 3 km. Nie jest to imponująca długość, ale koszty budowy na więcej nie pozwalały. Droga

rolnicza na Budach Uniejowskich wykonana od 13 maja do 26 czerwca długości 950 m kosztowała 80.1 mln zł, w tym ze środków FOGR 47,5 mln zł. Następną jednokilometrową drogą z Zaborowa do Kozanek Wielkich zbudowaną od 22

Lepsze drogi

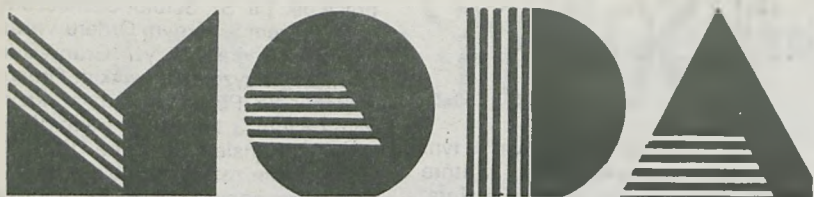
wynosiła 75 mln zł, z FOGR 50 mln zł. 20 listopada zakończono rozpoczętą 21 sierpnia budowę takiej samej długości drogę z Wilamowa do Grodziska za 81 mln zł i takim jak poprzednio wkładzie FOGR.

Wykonawcą dróg była Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Uniejowie. Pomyślnie układała się współpraca pomiędzy jej prezesem Sławomirem Kozłowskim, a inspektorem nadzoru z ramienia Urzędu Gminy i Miasta mgr inż. Janem Brożem.

Potrzeby gminy w zakresie budowy i ulepszenia nawierzchni dróg są nadal duże. W pierwszej kolejności wykonywane są przede wszystkim te, po których dowożone są dzieci do szkół zbiorczych. Oprócz pomocy FOGR i zaangażowania burmistrza Gminy i Miasta w pozyskiwaniu środków, przeznaczaniu rezerw budżetowych, itp. duże znaczenie ma czyn społeczny rolników. Bezpłatny transport żwiru z ich strony, zakupionego i załadowanego ze środków gminy, wyniósł ok. 20 mln zł na każdy odcinek wybudowanych dróg

Marek Jabłoński

W pierwszych dniach grudnia (w sali klubu „Barbórka”) odbył się pokaz kreacji ślubnych i sukien wieczorowych prezentowanych przez młodzieńskie modelki współpracujące z Zakładem Produkcyjno-Usługowym „Queen” w Turku, prowadzonym przez panią Marię Winnicką.

Rodzime projekty

Zaprezentowano także piękne futra z łódzkiej firmy „Mair”, które można kupić w turkowskich sklepach - nasze modelki radziły sobie świetnie prezentując z wdziękiem nowe kreacje.

Pokaz trwał 20 minut, zaprezentowano siedem sukien ślubnych, tyleż wieczorowych oraz kilka futer. Wśród kreacji wieczorowych dominowały błyszczące dodatki i materiał - każda z nich prezentowała inny styl i kolor. Panowie towarzyszący paniom reklamowali garnitury z firmy „Tawiko”. O fryzury dziewcząt zadbała Malgo-

rzata Walczak, natomiast buty wypożyczyła Halina Gronert. Właśnie dzięki takiej pomocy znajomych - wspólnymi siłami - mogła się odbyć tak udana impreza. Wśród uczestników rozlosowano nagrodę - jedną z sukien sylwestrowych. Była to wielka atrakcja wieczoru. Zadowoleni byli wszyscy - i oglądający i wystawiający oraz prezentujący modele. A kar-

Drugi pokaz sukien ślubnych i wieczorowych odbędzie się 20 XII o godz. 18.00 w Klubie „Barbórka”.

Wypożyczalnia kaset video „KLAPS” ul. Mickiewicza 1 (koło postoju taxi) i „KLAPS 2” na Dworcu PKS

1 „Czarny pas” - karate USA, wyst. Don „The Dragon” Wilson, Mathias Hues (niespotykane brutalne pojedynki, w których występuje 15 mistrzów kick-boxingu. Zawrotne tempo, efekty specjalne).

2 „The Doors” - muzyczny, USA, wyst. Val Kilmer, Meg Ryan (Jim Morrison, bóstwo seksu, książę ekscesów uwieczniony w ciele gwiazdy rockowej. Historia życia i śmierci idola).

3 „Czerwona mafia” - sens (kiedy upadł rząd, rozpoczęła się wojna między radziecką mafią a KGB. Oleg musiał pokonać obie strony, żeby uratować syna).

4 „Na pomoc” - komedia, USA, wyst. Michael Dukakoff, Stephen Dorff (miłość 15-letnich chłopców do starszych od siebie dziewcząt).

5 „Martwi bohaterowie” - sens, USA, wyst. Max Thanger, John Dresden (amerykański komandos maszyną bojową KGB).

6 „Hamburger Hill” - wojenny (najbardziej realistyczny portret wojny wietnamskiej jak kiedykolwiek został sfilmowany).

7 „Do brzasku” - sens, USA, wyst. Michael Pare, Sam Browning (agent specjalny, niebezpieczny jak broń, od której zapożyczył nazwisko).

8 „Ostatni łowca” - wojenny, USA, wyst. David Warbeck, Tony King, Tisa Farrow (kapitan Harry Morris jest ostatnim prawdziwym „łowcą” mającym za zadanie przejść przez piekło, przeżyć ból i tragedię wojny w Wietnamie, a w potrzebie oddać nawet życie...).

9 „Honor i chwała” - karate, wyst. Cynthia Rothrock, John Miller (mistrzyna walki Wschodu jako agentka FBI).

10 „Pazur tygrysa” - karate, wyst. Cynthia Rothrock, Bolo Young (w mieście zapanowała przemoc, tylko dwójka policjantów może powstrzymać szaleńców).

Wypożyczalnia kaset VIDEO-HIT ul. P.O.W. 12 (dawniej Findera) - jednoklatkowy blok od ul. Uniejowskiej.

1 „Przylądek strachu” - sens, USA, wyst. Robert De Niro, Nick Nolte (kolejny mrozący krew w żyłach film Martina Skorsese. Psychopatyczny gwałcieł po czternastu latach więzienia pragnie zemsty na swym byłym adwokacie).

2 „Kamasutra” - erotyk USA (ekranizacja najsłynniejszej książki o miłości).

3 „Nietykalni” - sens, USA, wyst. Robert De Niro, Kevin Costner, Sean Connery (czwórka policjantów podejmuje walkę z mafią Al Capone).

4 „Kosiarz umysłów” - s.f. USA, reż. Brett Leonard (w „wiosny” głupek zostaje poddany eksperymentom prowadzonym przez naukowca - informatyka. Rewelacyjne efekty specjalne).

5 „Kickboxer” 3 - sens, USA, wyst. Sasha Mitchell, Dennis Chan.

VIDEO

Konkurs świąteczny

Wypożyczalnia Kaset Video „KLAPS” przy naszym współdziale zorganizowała konkurs świąteczny. Aby w nim uczestniczyć należy przysłać na kartkach pocztowych pod adres redakcji odpowiedzi na trzy poniższe pytania:

1. Proszę podać tytuł filmu, który zdobył 5 Oskarów i można wypożyczyć w Wypożyczalni Video „KLAPS”. Przy tytule filmu proszę podać nazwisko reżysera i odtwórcę głównej roli.

2. Życie wielkiego miasta, kariery gangsterów, dorastanie w kręgach nowojorskiej mafii, wielkie przyjaźnie. Dramatyczne sceny, piękne ujęcia. Proszę podać tytuł filmu, nazwisko reżysera i odtwórcę głównej roli. Dla ułatwienia dodajemy, że film ten również jest dostępny w wypożyczalni.

3. Co wiąże te dwa tematycznie różne filmy?

Termin nadsyłania odpowiedzi na kartkach pocztowych mija 1 stycznia 1993 roku. Nagrodę stanowią dwie kasety ufundowane przez Wypożyczalnię Kaset Video „KLAPS”. Listę zwycięzców opublikujemy w połowie stycznia.

Jamnik szorstkowłosy

Jamniki zdobyły ogromną popularność na całym świecie, szczególnie zaś w Szwecji, gdzie licznie występują. Pod względem usposobienia oraz do pewnego stopnia użytkowości jamnik jest zbliżony do posokowca, a z wyglądu przypomina krótkonoznego psa gończy. Obecnie miłośnicy tej rasy zapominają często o tym, że jamnik jest z pochodzenia psem użytkowym. Jeśli więc ma on zachować swoją wartość, to materiał hodowlany powinien być selekcyjowany, a psy właściwie prowadzone przez właścicieli, aby nie zagubiły cech

przekazywanych przez rodziców. Warto podkreślić, że jest to doskonały pies myśliwski - dobry dzikarz, tropowiec i norowiec. Użytkowy jamnik musi być sprężysty, mieć wrodzoną pasję i ciętostę na drapieżniki, mocne i zdrowe uzębienie. Poza tym nie powinien być pozbawiony pojeźności i samodzielności, która często utrudnia opanowanie psa i wpływa ujemnie na kamność, lecz to już zależy z jego pracy.

Jamnik jest nie tylko indywidualistą, ale osobistością - psiego rodzaju. Charakteryzuje się przemyślnym przywiązaniem do przewodnika. Trzeba pamiętać, że jest wrażliwy na wilgoć, chłód i przeciąg oraz w starszym wieku (kiedy jest mniej ruchliwy) ma skłonność do tucia i związanej z tym złej przemiany materii, a także do niedowładu tylnej partii ciała - nie należy podawać wtedy psu koci.

Pies niski, krótkonozny, o wydłużonej sylwetce i silnej muskulaturze. Głowa noszona smudo, niemal wyzywająca - o inteligentnym wyrazie. Mimo krótkich w stosunku do długości tułowia kończyn nie może mieć sylwetki łasicy ani ograniczonej ruchomości.

Szata zupełnie wyrownana - oprócz pyska, brwi i uszu - przewłająca - gęsta, sztywna, przetrkana poszczepem. Ogólne wrażenie powinno być takie, by jamnik szorstkowłosy oglądany z daleka wyglądał jak krótkowłosy. Wszystkie kolory włosów są dopuszczalne. Białe plamki na piersi są tolerowane, ale niepożądane.

Wartość szczeniaka rodowodowego, po użytkowych rodzicach wynosi 2 mln złotych. Prezentujemy tym - jamnika szorstkowłosego - którego właścicielem i przewodnikiem jest Józef Główniak - przewodniczący Komisji Kry-

logicznej przy Wojewódzkiej Radzie Łowieckiej w Koninie, Prezes Koła Łowieckiego nr 1 „Ostoj”.

Rasa: jamnik szorstkowłosy

Nazwa: TYMA

Przydomek: z Rydlewa

Wiek: 5 lat

Plec: suka

Moc: duża

Tyma jest typowym psem myśliwskim użytkowym. Ojciec - Busz z Kobylarni - krajowy zwycięzca konkursów w norowaniu. Matka - Arba z Rydlewa zdobyła czwarte miejsce w Krajowym Konkursie Dzikaży. Osiągnięcia Tymy są także imponujące i potwierdzają tezę, że należy przy zakupie szczeniąt dawać pierwszeństwo potomstwu psów, które zdały w praktyce egzamin sprawnościowy norowca lub tropowca.

Osiągnięcia: 7 kwietnia 1991r. - Dyplom I Stopnia i pierwsza lokata na Krajowym Konkursie Jamników Wszechstronnych w Orwiekach woj. bydgoskiej.

Ciekawostka: Tyma, jako pierwszy jamnik w Polsce, uzyskała dyplom I Stopnia w tej kategorii.

11 października 1992r. - Dyplom I Stopnia i pierwsza lokata na Regionalnym Konkursie Tropowców.

18 października 1992r. - Dyplom I Stopnia i pierwsza lokata na Regionalnym Konkursie Dzikaży w Orwiekach.

14-15 listopada 1992r. - jedno z najcenniejszych osiągnięć - Dyplom I Stopnia i pierwsza lokata na Ogólnokrajowym Konkursie Dzikaży w Przecławiu.

28 listopada 1992r. - Dyplom I Stopnia i druga lokata na Ogólnokrajowym Konkursie Tropowców i Posokowców w Przecławiu.

Jamnik szorstkowłosy - Cetta

Te wspaniałe maszyny

Wszystko wskazuje na to, że samochody marki syrena, przeżywają drugą młodość.

W czym tkwi przyczyna takiego stanu rzeczy? Trudno jednoznacznie odpowiedzieć. Obecnie jest to jeden z najtańszych samochodów, większy od malucha i ... ładny. Jeżdżącą syrenkę można kupić już za dwa, trzy miliony zł polskich, a zdarzają się przypadki, że nawet taniej. Części można poszukać u znajomych lub na nowo powstających złomowiskach. Sprawny silnik kosztuje okolicę pół miliona. Syrena jest niedroga, więc nie trze-

ba za bardzo o nią dbać. Gdyby nie fakt, że bardzo „kopci”, można byłoby dopominać się reanimacji produkcji. Już teraz pojawiło się kilku zapaleńców, którzy poprzerabiali autka na efektowne cabrio. Jeden porusza się w okolicach Tuliszwowa, a drugi w Poddębicach. Wyglądają naprawdę bardzo efektownie. To, że właścicielom syrenek nie brakuje fantazji, świadczyć może pojazd tejże marki pomalowany na zielono z napisami *Sherif*, na drzwiach.

Na potwierdzenie tezy, że syrena jest nadal bardzo popularnym samochodem prezentujemy kilka zdjęć.

T.T. Turman

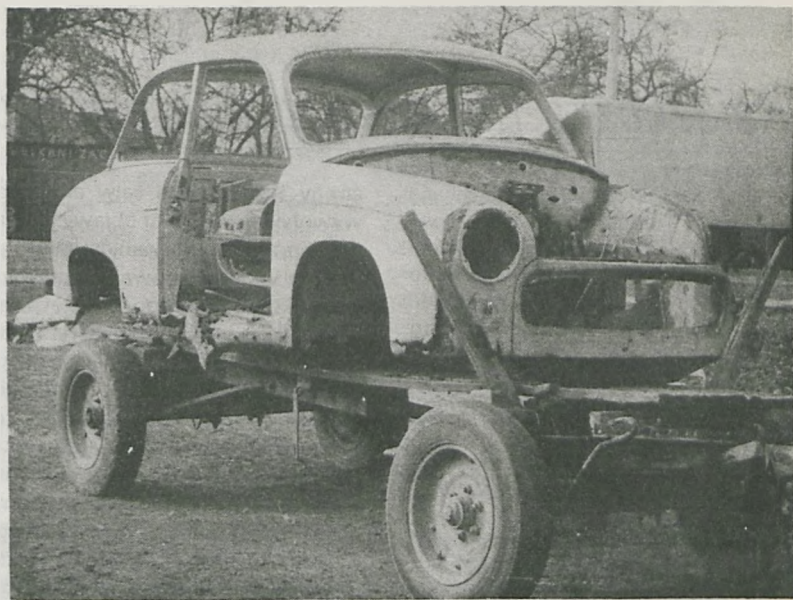
Syrena jako „zamawiacz” miejsca na parkowanie

zdjęcie M. Krzyżaniak

Jako wdzięczny model

zdjęcie J. Gajewski

Modernizacja

zdjęcie — Ala Stawieraj

Służąca jako narzędzie protestu i happeningu

zdjęcie — M. Krzyżaniak

Krwawa syrena przy Kaliskiej

Trzeba przyznać, że twórcy pomysłu umieszczenia upstrzonego czerwoną farbą samochodu w najbardziej ruchliwym miejscu Turku, nieźle to sobie wymyślili.

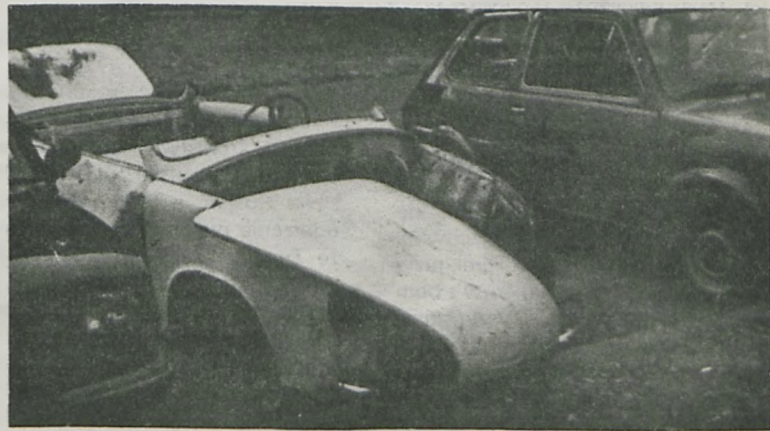
Obiekt stał na deptaku, a więc tam, gdzie należy chodzić wolno i można przyjrzeć się wszystkiemu bardzo dokładnie. Była to syrena, samochód budzący ogólną sympatię. Pomalowano go jaskrawoczerwoną farbą, która kojarzy się z krwią, a więc musi zwrócić na siebie uwagę. Na dach zdewastowanego autka rzucono w takimże kolorze koło zapasowe. Brrr..., aż na samo wspomnienie można dostać dreszczy. Poza tym powybijano mu wszystko co dało się wybić i napisano kilka bardzo pikantnych hasel.

Ciekawe co autorzy pomysłu chcieli tym zademonstrować: swój stosunek do ustawy antyaborcyjnej (skojarzenie nazwy samochodu), zwykły happening, młodzieńczy wygłup, czy też sprawdzenie ile czasu zajmie władzom masta usunięcie tego wraka.

Ucho Turku donosiło, że syrenka miała być prezentem na osiemnaste urodziny, ale nie dojechała. Inni twierdzą, że właściciele chcieli ją sprzedać za dwie półlitrowki, ale nie było chętnego — stąd ten protest.

No cóż, krwawą syrenę przeniesiono w inne miejsce, gdzie nadal straszy swym wyglądem, a nam pozostały wspomnienia.

T.T. Turman

Muzeum Techniki na parkingu

zdjęcie — Hanna Choinka

Książeczka niniejsza zainteresuje ogół miejscowy...

W roku 1924 ukazała się w Turku niewielka, na gazetowym papierze wydana książeczka. Broszurę drukowano w miejscowej Tłoczni Sejmikowej. Strona tytułowa informuje: „Miasto Turek i okolica podczas okupacji niemieckiej w latach 1914 - 1918”, skreślił Leon Lubomir Kruszyński, nakładem Tomasza Gładala.

L.L. Kruszyński to nieco zapomniany działacz społeczny, lekarz weterynarii, historyk - amator, regionalista, autor publikowanej w roku 1881 pierwszej monografii miasta Turku.

W okresie międzywojennym L.L. Kruszyński wydał wiele książek o naszym mieście, pamiętnik wojny światowej pisany w latach 1914-1918 jest obecnie trudno dostępną ciekawostką bibliofilską.

Tomasz Gładala, inspektor szkolny powiatu tureckiego i przyjaciel autora uznał za właściwe wydanie pamiętnika w słusznym przeświadczeniu, iż: Książeczka niniejsza jako głównie poświęcona naszemu miastu, zainteresuje na pewno przede wszystkim ogół miejscowy, zwłaszcza że: Ujęte w niej zostały przez kronikarza pana L.L. Kruszyńskiego skrzętnie i sumiennie zbierane notatki i dokumenty z okresu wielkiej wojny światowej. W słowie od wydawcy życzliwy sponsor dodaje: Autor notował z największą pedanterią najdrobniejsze szczegóły i zdarzenia, jakie tylko mógł zaobserwować i czem mógł wówczas narazić się władzy okupacyjnej, przechował te wszystkie notatki i dokumenty do chwili, kiedy Polska zyskała wolność.

W siedemdziesiątą czwartą rocznicę odzyskania niepodległości, korzystając z notatek kronikarza, przypomnijmy wydarzenia, które w Turku poprzedziły dzień 11 listopada 1918 roku.

Wiadomość o wybuchu wojny dotarła do biura Urzędu Powiatowego w Turku 30 lipca 1914 roku - w dniu ogłoszenia przez Rosję mobilizacji powszechnej. W upalny letni wieczór: Skutkiem otrzymanego telegramu rozesłano gońców do poszczególnych urzędników i urzędów z poleceniami w czerwonych kopertach - to strasza wiadomość o wybuchu wojny. Od tej chwili losy położonego w Gubernii Kaliskiej miasteczka zależęć miały od wydarzeń rozgrywających się daleko - na wielkich frontach wielkiej wojny.

Pierwszego sierpnia rosyjskie władze opuściły miasto, mimo paniki pamiętały jednak o opróżnieniu „skarbcy” (kasy miejskiej). W obawie przed Niemcami uszły również niektóre polskie rodziny.

Niedługo potem przybył do miasta pierwszy patrol niemiecki, którego obecność zapoczątkowała w Turku trwający dwa miesiące niespokojny czas: raz po raz pojawiały się na ulicach małe oddziały niemieckie, kiedy indziej zaś ścigające Niemców patrole Kozaków dońskich. Turek przyjmował gromady uciekinierów z bombardowanego Kalisza. Kruszyński zanotował: Od rana przyjeżdżają z Kalisza nieszczęśliwi mieszkańcy, jak oblężeni z przerażenia, furmanka za furmanką, wojsko niemieckie strzelało do bezbronných i wylękłych z armat i kartaczownic, dużo tam domów zburzonych, wiele ofiar w ludziach.

Masowy napływ uciekinierów, nieustannie dochodzące do miasta od

strony Kalisza echa salw armatnich wywoływały w Turku objawy wojennego przerażenia i zamieszania. Powołany w celu kierowania sprawami porządku publicznego Komitet Obywatelski pod przewodnictwem burmistrza Aleksego Chmielewskiego udzielał pomocy dobroczynnej odczuwającym już skutki drożyzny rodzinom najbiedniejszych, surowo karał spekulantów i paserów handlujących w Turku zrabowanym dobytkiem mieszkańców zrujnowanego Kalisza. Ochroną obywateli przed grasującymi w mieście, a wypuszczonymi z więzień w Sieradzu i Kaliszu

jeszcze przez Niemców miasto noc w noc odwiedzały patrole kozackie, trwała strzelanina na ulicach, z południa dochodziły odgłosy nieustannej kanonady armatniej. Oddajmy jednak głos pamiętnikarzowi:

Wtorek 3 listopada. Z miasta Niemcy nie wypuszczają nikogo. O trzeciej po południu słyszeliśmy wystrzały armatnie od Muchlina bardzo blisko Turka, następnie częstsze i bliższe wystrzały z kartaczownicy i armat od strony Obrzeżbina skierowane na Turek. Silny oddział Kozaków i Czerkiesów zaczął strzelać pod miastem do Niemców, zabłysła krwawa luna, to Muchlin się

TUREK W LATACH 1914 - 1918

przestępcami, zajmowała się z polecenia Komitetu Obywatelskiego Straż Bezpieczeństwa pozostająca pod komendą Jana Kubackiego.

W połowie września 1914 roku wzrost niepokoju wywołała w Turku wiadomość o zbliżaniu się Niemców od strony Konina. W kierunku na Uniejów 23 września wyjechało z miasta skutkiem paniki trochę mieszkańców. Taktowny kronikarz nie komentuje szerzej faktu, że w grupie uciekających znaleźli się burmistrz i kasjer miejski. Wydaje się, iż pozostałym na posterunku członkom Komitetu Obywatelskiego udało się opanować sytuację na tyle, że w ślad za burmistrzem nie wyruszyły większe grupy przerażonych turkowie.

Wejście niemieckich oddziałów do miasta odbyło się względnie spokojnie, 27 września 1914 roku, w niedzielny wieczór, podczas ulewnej deszczu wkroczyło masowo do Turku wojsko niemieckie ogłaszając stan oblężenia i wzięło zakładników, których internowano przez noc całą w domu Kniewskiego przy ul. Kaliskiej. Józefat Urbanowski powołany do pełnienia porzuczonej przez burmistrza funkcji przewodniczącego Komitetu Obywatelskiego, zmuszony był na rozkaz przybyłego za wojskiem landrata naznaczyć posiedzenie w południe 29 października, aby rozwiązać Komitet, gdyż najeżdźca obejmuje już władzę.

Jednakże rozwiązanie Komitetu Obywatelskiego nie nastąpiło, bowiem w południe 29 października, wraz z cofającymi się na Kalisz i Tuliszków oddziałami niemieckimi - pozorując nagły wyjazd - landrat opuścił miasto.

W jesieni 1914 roku nastąpiło załamanie ofensywy państw centralnych. W Królestwie Polskim do natarcia przeszły wojska rosyjskie. Ofensywa Rosjan, a następnie przeciwuderzenie niemieckie spowodowały, że Turek znalazł się w strefie bezpośrednich działań wojennych. Zapowiedzią nadchodzącego zagrożenia był ów niezwłoczny, w towarzystwie żandarma z bagażami wyjazd landrata.

W pierwszych dniach listopada pedantyczne dotąd zapiski kronikarza stają się mniej precyzyjne, miejscami nawet zagałgane. Zrozumieliśmy to fakt, że Kruszyński pisał pamiętnik w napięciu, w warunkach niepewnej dla Turku przyszłości. Kontrolowane

palil. Niemcy z wozami zaczęli uciekać w stronę Kalisza, salwy nie ustawały i trwała tu strasza panika do szóstej wieczorem.

Piątek 6 listopada. Rano widać Kozaków na mieście, prowadzą jeńców niemieckich. Po wczorajszej bójce w Turku znajdują trupów poległych Niemców na polach, było wielu zabitych i wziętych do niewoli. W mieście znaleziono dużo szrapneli, patronów i kul. Kilka domów uszkodzonych zostało przy ul. Półko i Kaliskiej.

Jednakże już 11 listopada 1914 roku wojska rosyjskie wycofały się, aby do końca wielkiej wojny do miasta nie powrócić. Dobrze poinformowany Kruszyński pod datą 12 listopada zapisał: Od rana zjawily się podjazdy wojska niemieckiego. Dowiedzieliśmy się, że noc ubiegła była krytyczną dla Turka, gdyż armaty niemieckie od strony Grzemiszewa były skierowane na miasto. Gdyby wojska rosyjskie nie wycofały się, los Turka byłby przesądzony, kamień na kamieniu by nie pozostał. Ocaleliśmy od zguby i zniszczenia.

Niemcy wkroczyli w czwartek 12 listopada 1914 roku, nie wiedział wówczas kronikarz, że jeszcze cztery lata będzie cierpliwie zapisywał wojenne dzieje Turku. Z buchalteryjną dokładnością odnotował niemieckie rekwizycje: W Turku w fabrykach, warsztatach ślusarzy i kotlarzy zabierali kotły na miedź. Spisują i wywożą masowo setkami podwódr drzewo z lasu. Czarni huzary niemieccy rekwirują żywność po wsiach. Ogłaszają mobilizację koni w Turku. L.L. Kruszyński zmuszony był wielokrotnie czynić zapiski podobnej treści. Okupantom potrzebne było wszystko, im bliżej końca wojny i głęsi państw centralnych, tym szerszy asortyment starannie w urzędowych dokumentach wyszczególnionych dóbr materialnych z terenów okupowanych: zboże, bydło rzeźne, urządzenia fabryk i warsztatów rzemieślniczych oraz miedziane, niklowe, cynowe przedmioty jako to kłamki, galki i szyldziki. W grudniu 1914 roku zabrano z miasta wszystkie samowary kosztowne, rondle, kotły, w roku następnym rekwirowano drzewa orzechowe w ogrodach rosnące, także jesiony, topole i osiny potrzebne na kolby i rękojeści. Najeżdźcy nie zapomnieli o piszczałkach organowych z kościoła w Turku i letnim zbiorze kwiatu lipowego.

każdej stroniczce diariusza odnotowywał Kruszyński rekwizycje, rekwizycje i jeszcze raz rekwizycje.

Wiernie zapisując wydarzenia istotne i mniej istotne, autor uzyskuje czasami efekt chyba niezamierzony, jak w poniższej notatce: Kilkanaście osób zachorowało skutkiem spożycia mięsa wieprzowego zatrutego trychinami. Mięso to spożywali uczestnicy wieczorku urządzanego ostatniego grudnia 1915 roku w ścisłym kole urzędniczym niemieckim. Na tym wieczorku zastępca landrata Bayer przemawiał do obecnych, że współczesnych obywateli należy podzielić na ludzi i półludzi, ludźmi są Niemcy, półludźmi zaś dopiero te rzesze urzędników germanizujących się i na zdrowie tych półludzi wznosił mówca toast.

Jak rasowy dziennikarz Kruszyński pozostawia bez komentarza informację o przyjemnie rozpoczętej nocy sylwestrowej. My natomiast czytając po latach opis smutnego końca zabawy zwyciężczych nadludzi w okupowanym Turku, nie potrafimy stłumić uczucia nieszlachetnej satysfakcji.

Jakże wyrażnie i złowrogo - ćwierć wieku wcześniej - zapowiada dramat drugiej wojny bawiący się na „trychiny nowym” wieczorku raczkujący faszysta Bayer. Jednak pierwsza wojna trwa, podczas gdy mocarstwa udowadniają swoje racje na polach krwawych bitew. Kruszyński opisuje dzień po dniu szarą codzienność okupowanego Turku: Zmniejszono kartę chlebową, wydając tylko pół funta chleba na osobę dziennie. Zabroniono handlu naftą w mieście, powróciliśmy do lampek olejowych. Z Magistratu i rogów ulic zdjęto dotychczasowe napisy w języku rosyjskim, zauważyliśmy szyldy władz okupacyjnych, jak: na poczcie ul. Nowy Świat - „Kameradenheim.” Umieszczono u mieszkańców jeszcze więcej żołnierzy i koni w stajniach. Jesteśmy wyczerpani tym bezustannym niepokojem, od świtu do nocy wprowadzanie i wyprowadzanie koni ze stajen, żołnierzy do mieszkań, ogrzewaniem, oświetlaniem, gotowaniem dla nich strawy. Okropne położenie. Dzwoniono w Turku w kościołach ex re (na rzecz) zwycięstwa Niemców w Rumunji. Niemcy dziś wzięli zakładników z powiatu tureckiego, wskutek nałożonej tu na nas kontrybucji 100 tysięcy rubli...

Czasami, choć rzadko, pamiętnikarz odnotowuje wydarzenia radosne: Maj 1916, środa. Z zezwolenia władz okupacyjnych niemieckich obchodzono w Turku uroczystości, pochodami z chorągiewkami narodowymi Konstytucję 3 Maja 1791 roku. Listopad 1916, niedziela. Przybył do Turka oddział 50 polskich legionistów, których przyjmowano na wstępie ucztą w salonie obecnego Towarzystwa Muzycznego. Naczelny Komitet Narodowy w Galicji, przy poparciu rządu austriackiego zorganizował dwa legiony polskich ochotników. Niestety, pokrzepiająca i niosąca nadzieję, bo przecież w sensie militarnym mało znacząca, obecność polskiego wojska nie trwała długo. Już w czerwcu 1917 roku, wiele miesięcy przed końcem wojny, turkowie poznegli legionistów.

Nareszcie w środę 13 listopada 1918 roku L.L. Kruszyński może zapisać: Listopadowe wypadki 1918 roku wyzwoliły miasto Turek po trwającej blisko 50 miesięcy okupacji - ciężkiej, wycieńczającej, straszącej, rujnującej. I spełnieniem zostało wielkie marzenie pokoleń.

opracowała: Grażyna Piasecka

Leon Lubomir Kruszyński

W odpowiedzi na list dyrektorki turkowskiego muzeum, wnuczka Leona Lubomira Kruszyńskiego, pani Hanna Majcherek z Warszawy pisała: „Po przejrzeniu domowych szpargałów okazało się, że mało co z pism i fotografii dziadka pozostało. Wszystko co udało się znaleźć przekazuję z nadzieją, że muzeum stanie się najlepszym miejscem dla tych rodzinnych dokumentów.”

Starsi mieszkańcy Turku, pokolenie siedemdziesięciolatków, pytani o Kruszyńskiego wspominają czasy najtrudniejszej, powojennej młodości mówiąc: „Tak, pamiętamy Tadeusza, był pierwszym po wyzwoleniu starostą powiatu tureckiego – porządny człowiek.” Tylko niektórzy dodają, że starosta był synem Leona Lubomira Kruszyńskiego, który „podobno coś pisał o Turku”.

Nawiasem mówiąc, kiedy starsi panowie pamiętający okupację niemiecką, używają określenia „wyzwolenie Turku”, mają na myśli dzień 21 stycznia 1945 roku, dzień przybycia do miasta żołnierzy Armii Czerwonej. Te uparciuchy za żadne skarby nie dają się przekonać ideologom, że na przestrzeni dziejów jedynym, śmiertelnym wrogiem Polski byli Rosjanie. Zwyczajnie, ci co przeżyli okupację hitlerowską podejrzewają, że w przeszłości naszymi śmiertelnymi wrogami bywali również Niemcy.

Wróćmy jednak do Kruszyńskich. Że Leon Lubomir ojciec „Tadeusza, porządnego człowieka” był weterynarzem i pisał o naszym mieście wiedzą tylko najstarsi turkowie. Człowiek, którego społeczna działalność rozpoczęła się w mieście „z turem w herbie” w okresie zaborów, urodził się w Łowiczu, w roku 1857. Osiadł w Turku po ukończeniu studiów i jak głosi drukowana w języku rosyjskim wizytówka z tamych lat, piastował wówczas stanowisko „Doktora Weterynarii Powiatu Tureckiego”. Obowiązki zawodowe wypełniał młody weterynarz skrupulatnie, leczenie zwierząt może i było życiową pasją powiatowego doktora, jednak z pewnością pasją nie najważniejszą. Z potrzeb serca, z zamiłowania L.L. Kruszyński był zapalonym badaczem przeszłości Turku, historykiem – regionalistą, dziennikarzem, społecz-

nikiem. Łatwo było ustalić, co pisał o Turku L.L. Kruszyński, znacznie trudniej zgromadzić w muzeum wszystkie te małe książeczki. Niskonakładowe wydawane w okresie zaborów i po pierwszej wojnie światowej, drukowane w miejscowej Tłoczni Sejmikowej na najgorszym gatunkowo papierze książki o przeszłości Turku miały niewielkie szanse przetrwania do naszych czasów. Przetrwaly pojedyncze egzemplarze. W latach osiemdziesiątych pani Feliks Jarczewski

Klub Sportowy „Tur”, okres międzywojenny, wśród sportowców i działaczy Leon Lubomir Kruszyński (stoi drugi od lewej) fotokopia — S. Jafra

ofiarował „Wspomnienia z przeszłości miasta Turku” i „Przechadzkę po Turku”. Z jego zbiorów pochodzi również praca „Szkolnictwo średnie w Turku w latach 1907-1931”. Znalazła się też wydana w roku 1929 książeczka „Teatr amatorski w Turku”. Najcenniejszą spośród pamiątek darowanych przez panią Hannę Majcherek okazała się publikacja, której nie posiada nawet Biblioteka Narodowa – regionalny „biały kruk”, pamiętnik Leona Lubomira pisany w Turku podczas pierwszej wojny światowej. Mimo usilnych starań nie udało się odnaleźć eg-

zemplaru najważniejszej książki Kruszyńskiego, pierwszej monografii naszego miasta opracowanej w roku 1891 i wydanej w Łowiczu. Muzeum nadal poszukuje oryginału i chętnie kupi tę książkę. Tymczasem uczniowie, studenci, niektórzy nauczyciele, miejscowi działacze społeczni, historycy, słowem wszyscy lokalni patrioci, a zarazem niepoprawni maniacy, korzystają z udostępnionej przez Bibliotekę Narodową kserokopii „Monografii Turku”. To niezwykle cenna podstawa badań naszej przeszłości, jednak Kruszyński miał dostęp do nieistniejących dziś, bezpowrotnie straconych źródeł i dokumentów regionalnej historii.

Wielu mieszkańców Turku ofiarowało muzeum pamiątkowe fotografie, które świadczą, że autor książeczek uświetniał spotkania, niemożliwych dziś do zidentyfikowania bez solidnej wiedzy historycznej, komitetów oraz stowarzyszeń i organizacji. Jakież to komitety, zarządy,

L.L. Kruszyńskiego, pod koniec wieku XIX i pierwszych dziesięcioleciach wieku XX. Turek był naprawdę biednym i raczej zapomnianym miasteczkiem. Wymieńmy przedsięwzięcia, w których uczestniczył Leon Lubomir: był współzałożycielem pierwszego w mieście Teatru Amatorskiego, inicjatorem i aktywnym propagatorem idei powołania pierwszej szkoły średniej. Czteroletnie starania L.L. Kruszyńskiego, dr. H. Saksa, W. Orłowskiego, dr. E. Madera i innych turkowieńców, które zabiegało o fundusze na utrzymanie nowej szkoły. Dodajmy, że Progimnazjum, prapradziadek Liceum Ogólnokształcącego im. T. Kościuszki, było przez szereg lat utrzymywane z ofiar społecznych i składek członkowskich Towarzystwa Szkolnego. Przypomnijmy jeszcze Kruszyńskiego jako współzałożyciela Szary Ogniowej w Turku oraz aktywnego uczestnika prac powołanego 12 listopada 1918 roku Tymczasowego Zarządu Powiatu Tureckiego – pierwszego polskiego organu administracji państwowej po okresie zaboru i okupacji niemieckiej. Wypada też dodać, że w roku 1924 był współtwórcą tygodnika „Echo Tureckie”. Nie tylko przyjął, ale i konsekwentnie wykonywał pracę „redaktora odpowiedzialnego” w Komitecie Redakcyjnym tej gazety.

Jeśli uświadomimy sobie, że Kruszyński zakładał również Klub Sportowy „Tur” oraz pracował w Komitecie Budowy Szkoły Powszechnej (dziś Szkoła Podstawowa nr 1) możemy tylko zadumać się nad pracowitością i skutecznością działania naszego turkowieńca.

Wobec ogromu prac historycznych, dziennikarskich, społecznych na rzecz Turku, w których uczestniczył L.L. Kruszyński, fakt, że mimochodem i z poczucia zawodowej solidności napisał też „Podręcznik praktyczny dla ogrodników, mikroskopistów i felczerów”, wydaje się godny jedynie drobnej wzmianki.

Po długim, pracowitym życiu Kruszyński zmarł 18 maja 1935r., pochowany jest na cmentarzu nazywanym dziś przez miejscowych „Nowym”, a o którym on sam pisał w roku 1932: „Poza miastem, po lewej stronie drogi do Władysławowa jest cmentarz katolicki w miejscowości zwanej „na Kobylarce”, grzebalnię tę założono w 1893 roku...”

Rada Miejska Turku postanowiła w lutym 1991 roku, że jedna z ulic Osiedla Łąkowa będzie nosiła imię L.L. Kruszyńskiego.

Grażyna Piasecka

Dawny Turek w obiektywie

Turek, karta pocztowa, lewa strona ul. Kaliskiej – kolejka po chleb w czasie I wojny światowej zdjęcie ze zbiorów Muzeum Iłackiego w Turku, fotokopia – S. Jafra

Pan Józef Kaczmarek ma już blisko 80 lat, przez dłuższy czas pracował w sądzie. Dziś jest już na emeryturze i stara się zachować od zapomnienia wiele interesujących historii z okresu swej młodości. Jedną z nich jest sprawa Wawrzynca Sielskiego, dziedzica z Wyszyń, zabitego przez policję w 1936 roku.

Kim był Wawrzyniec Sielski?

Jak wspomina pan Kaczmarek, Wawrzyniec Sielski był człowiekiem wszechstronnie wykształconym. Jego gospodarstwo liczyło ok. 180 mórg ziemi wraz ze stawami rybnymi. Z wykształcenia Sielski był prawnikiem powołanym na sędzię pokoju we Władysławowie i w Wyszyń. Był również posłem ze Stronnictwa Narodowego, chociaż (jak twierdzi pan Kaczmarek) sympatyzował również z ruchem ludowym.

Jednak nazwisko dziedzica Sielskiego kojarzy się miejscowej ludności przede wszystkim z krwawą walką, jaką rozegrała się w Wyszyń. Pan Kaczmarek tak wspomina te chwile:

— W stronę Wyszyń maszerowały gromady ludzi. Zauważyłem, że co kto mógł, to niósł, widły, kosy, noże. Nie wiem jakimi kanałami lud wiosek i osiedli był powiadomiony, że do Wyszyń zjeżdżają formacje policyjne na koniach i autobusami. Przez dwa dni trwały spory, tłumaczenia, skargi chłopów na wyrządzone im przez rząd krzywdy. Od czasu do czasu konni jeźdźcy wjeżdżali na tafle lodu rozpoczynając bijatykę w zbrojnych grupach. Dochodziło do strzelaniny. Kulminacyjnym momentem walk był szturm oddziału policji na siedzibę Sielskiego. W trakcie szturm zginął Wawrzyniec Sielski.

Tak wspomina tę historię pan Józef Kaczmarek, który w tamtych czasach odbywał praktykę w Sądzie Grodzkim w Koninie. Dziś wielu ludzi (nie tylko z okolic Turku) interesuje się bardzo działalnością Wawrzynca Sielskiego. Być może jeszcze wrócimy do tej historii.

Ps. Artykuł opracowany został na oparciu o pisemne wspomnienia pana Józefa Kaczmarka

Andrzej Piasecki

Skąd to święto?

☆ To wręcz nieprawdopodobne, ale przez pierwsze trzy stulecia nie obchodzono Bożego Narodzenia, a co więcej nie próbowano ustalić daty narodzin Chrystusa

☆ Jako pierwszy próbował dokonać tych obliczeń Dionizy Mały, działając z polecenia papieża Jana I. Pomylił się on i ustalił rok urodzin Chrystusa na 754 od założenia Rzymu, podczas gdy należałoby cofnąć tę datę o pięć, sześć lat

☆ Przy końcowym ustalaniu daty Bożego Narodzenia kierowano się rozpowszechnionym w III i IV wieku kultem perskiego boga Mitry. Jego święto obchodzono 25 grudnia w dniu przesilenia zimowego (wg ówczesnego kalendarza). W uroczystościach tych brali udział również chrześcijanie utożsamiający słońce z Chrystusem. O tym, by „przejąć” to święto zdecydowali ówcześni ojcowie Kościoła

☆ Najstarszą wzmiankę o Bożym Narodzeniu jako święcie można odnaleźć w kalendarzu rzymskim z 354 roku. Z tegoż okresu pochodzi także najstarszy rysunek Dzieciątka Jezus przedstawiający niemowlę owinięte w pieluszkę z aureolą wokół głowy. Znajduje się on w katakumbie św. Sebastiana

☆ Święto Bożego Narodzenia obchodzono nie od razu 25 grudnia. Wpierw za dzień narodzin Chrystusa uważano 2 stycznia, później 20, 25 lub 28 marca, 18 i 19 kwietnia.

☆ Po dziś dzień święto narodzin Chrystusa obchodzone jest przez chrześcijan aramejskich 6 stycznia.

☆ Świąteczne przekładanki

Królewska zupa grzybowa

Składniki: 5 dkg suszonych grzybów, ugotowanych, pokrojonych, wywar z grzybów, 1-1,5 szklanki śmietany. Rosół: 1,2 kg wołowiny, 1,4 cielęciny, skrzydełka z indyka lub kurczaka, marchewka, pietruszka, seler, cebula, por, 4 litry wody, sól, pieprz, vegeta. Zasmażka: 1,4 kostki masła, 8 łyżeczek mąki.

Przygotowanie:

Składniki rosółu, prócz przypraw, włożyć do głębokiego garnka, zalać wodą, doprowadzić do zagotowania i dalej gotować na małym ogniu ok. 2 godzin. Przecedzić rosół, ostudzić.

Sporządzić zasmażkę, przestudzić, wymieszać z zimnym wywarem z grzybów i szklanką rosółu, dodać następnie grzyby. Zagotować kilkakrotnie. Przestudzić.

Śmietanę rozrobić z 1-2 szklankami zupy, przelać do garnka, wymieszać, dodać przyprawy. Przed podaniem zupy należy mocno podgrzać.

Keks biszkoptowy

Składniki: 4 jaja, 2-4 łyżek cukru, 8 łyżek mąki pszennej, 3/4 łyżki mąki ziemniaczanej, 10 dkg rodzynek, figi, migdały, orzechy, skórka pomarańczowa, wanilia, masło do smarowania formy.

Przygotowanie:

Migdały, rodzyнки sparzyć gorącą wodą, posiekać z orzechami, oprószyć mąką. Białka ubić na sztywną pianę, dodać cukier, żółtka, następnie stopniowo ubijając dodawać mąkę. Ubite ciasto połączyć z bakaliami. Piec w nagrzanym piekarniku 170-180 st. C.

Świąteczny indyk

Składniki: 3-5 kg indyka, 2 łyżki soli, 2 l mleka, łyżkę majeranku, estragonu, tymianku, cząbrku, ząbek czosnku, nadzienie (według własnego uznania), 1 szklanka wody, 1,2 kostki stopionego masła.

Przygotowanie:

Przygotowanego, wypłukanego indyka włożyć bokiem do brylantyny, wlać mleko połączone z przyprawami, wstawić w chłodne miejsce na dwie doby obracając co kilka godzin.

Przystępując do pieczenia indyka, otwór brzuszny i worek ptaka luźno napęczyć nadzieniem, zszyć, posmarować masłem, wlać szklankę gorącej wody i piec w piekarniku do zarumienienia. Następnie ponownie posmarować masłem, przykryć, wstawić do piekarnika i piec do miękkości smarując masłem jeszcze kilkakrotnie.

Upieczzonego indyka podawać w całości lub podzielonego na porcje, przybrać polówkami brzoskwiń, borówkami, zieloną. Można podawać z ziemniakami lub frytkami.

Objaśnienie haseł:

Poziomo:

2) jednostka binarna, 4) obawa, 5) oznaka przebiegu, 7) na niej prowadzimy psa, 8) mała Izabela, 9) apel, 11) potrawa nie tylko Japończyków, 12) pieniądź (WGC), 13) lekarskie, 15) dziewczyna z elementarza, 17) zaimek osobowy, 18) starożytne miasto w Armenii, 20) symbol kryptonu, 21) żartobliwe o Włochu, 25) najdłuższy prawy dopływ Kury, 26) stopień służbowy w hierarchii wojskowej (wspak), 27) miejsce narodzin Zeusa, 29) stos drewna - 3 m³, 31) egipski bog słońca, 32) przedstawienie głosek lub sylab w wyrazie, 34) wg staroegipskich wierzeń - dusza ludzka, 35) symbol erbu, 36) polski aparat fotograficzny, 37) rdzeń wulkanu, 39) japońskie stowarzyszenie kupców, 41) przedmiot o właściwościach magicznych, 44) specjalista w zakresie patologii, 46) ciężki zniszczony but, 47) piwo angielskie, 48) dawniej - załącznik, 50) Kobuszeński, 51) symbol skandiu, 52) sylabowa nazwa dźwięku, 53) grecka bogini nieszczęścia, 54) żartobliwe nadsłuchanie, 56) ćwiczenia pod okiem trenera, 59) kończy modlitwę, 60) klejnot, 63) jezioro na granicy USA i Kanady, 64) utwór poetycki, 65) słynny poeta węgierski (1877-1919), 67) zabytkowy przedmiot, 68) himalajski pasterzec, 70) mogą być kolorowe, 72) reżyser hiszpański (ur. 1925), 73) osłona kwiatu, 75) skróty telewizji satelitarnej, 77) przeboje muzyczne, 78) jacht felgi, 79) litera grecka, 81) świętuje 19 VI, 82) skwar, upał, 83) łoskot, 84) pozbawiony poczucia humoru, 85) krater wulkanu eksplozywnego, 86) jest nim „tur” sportowo, 87) rzadził Rosją, 88) jedna z wysp Alenckich

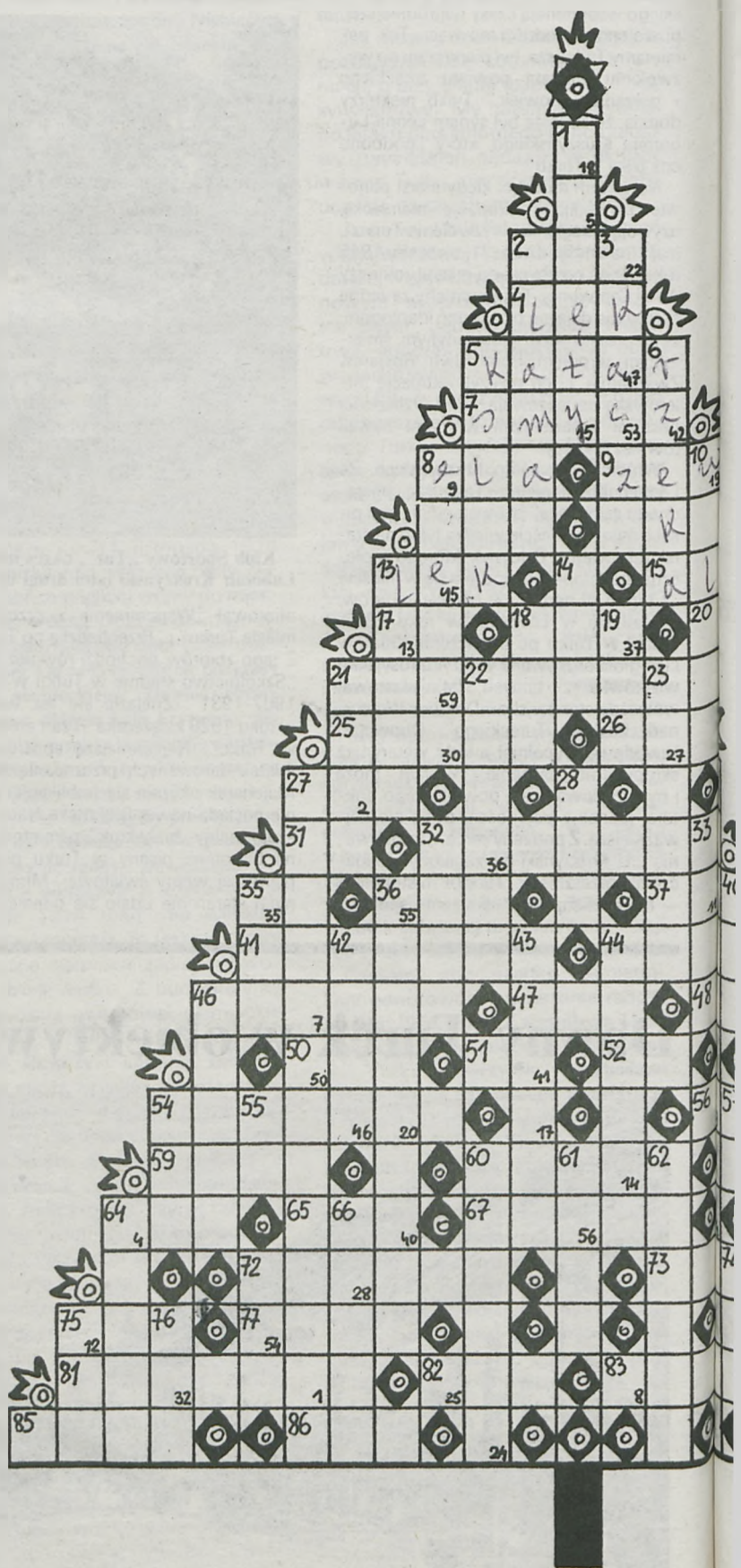
Pionowo:

1) osoba kanonizowana, 2) kompromitacja, 3) pracują w tkalni, 5) łowny ptak, bekas, 6) Wisła, 8) mała Irena, 10) lina na Sycylii, 13) najdłuższa rzeka Francji, 14) typ fiata, 16) gobelin, 18) miasto w Hiszpanii pn., 19) płynie przez Goleniów, 21) rodzaj gleby, 22) to jad, 23) legwan - duża jaszczurka, 24) powierzchnia leśna z której wycięto drzewa, 27) przeciwuństwowi racjonalizm, 28) jazy, 30) czadnica, generator gazowy, 32) rzymski bog miłości, 33) kończy bieg, 35) australijski ptak, 38) sport Szurkowskiego, 40) kururu, ropucha olbrzymia, 42) przysiad, 43) miasto w Nadrenii-Westfalii, 44) są dwa przy rowerze, 45) mitologiczna rzeka w Hadesie, 46) wrota, 49) uprawiany na korcie, 54) największa rzeka Włoch, 55) symbol reny, 57) symbol irydu, 58) jednostka dziedziczenia, 60) miasto w Polinezji Francuskiej, 61) pierwiastek chemiczny (a), 80, 62) znany orientalista słaski (1654-1704), 64) dwukółowa taczka, 66) jeden ze zmysłów, 69) scenograf szwajcarski (1862-1928) - wspak, 71) szwedzki port promowy, 72) ukryta granica ogrodu, 74) dawniej plot z gałęzi, 75) znane uzdrowisko w Belgii, 76) droga pocisku, 79) np. kenozoiczna, 80) wiecznie zielone drzewo amerykańskie

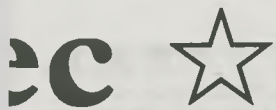
Litery z oznaczonych pól uporządkowane od 1 do 60 utworzą rozwiązanie, które wypisane na kartkach pocztowych należy przysłać pod adresem redakcji

Termin nadsyłania odpowiedzi mają 1 stycznia 1993 roku.

Wśród nadesłanych odpowiedzi wylosujemy szczęśliwców, którzy otrzymają nagrody ufundowane przez **Punkt sprzedaży Wód Mineralnych i Leczniczych „Lamir”** mieszczący się przy ulicy Zdrojowej 4 i sklep „Bazar” znajdujący się w budynku Domu Usług przy ulicy Gorzelniowej. Listę nagrodzonych osób opublikujemy w połowie stycznia

Krzyżówka świąteczna

W tegoroczną wigilię mija 174 lata od momentu, kiedy po raz pierwszy w małym kościele pod wezwaniem św. Mikołaja w wiosce austriackiej Oberndorf rozległy się słowa i melodia kolędy „Cicha noc”.

Kompozytorem melodii, w której można usłyszeć motywy tyrolskie, był tamtejszy organista Franciszek Gruber. Słowa natomiast napisał miejscowy ks. Józef Mohr.

Obaj twórcy byli też pierwszymi wykonawcami: partie tenorowe przy akompaniowaniu gitary wykonywał autor tekstu, a partie basowe kompozytor. Wersje końcowe poszczególnych strof śpiewał parafialny chór mieszany.

Użycie gitary do utworu było zupełnie przypadkowe, gdyż miejscowe organy akurat nie nadawały się do użytku (skórzane miechy pocięły myszy), niemniej wpłynęło to na niesamowitą popularyzację utworu.

A jakie były dalsze losy kolędy?

Jeszcze tego samego roku tekst i muzykę przewiózł do swojej rodzinnej parafii inny proboszcz i przekazał ją tamtejszym kan-

torom. Powoli kolęda zaczęła być popularna w Austrii.

W 1822 roku przed samym cesarzem Franciszkiem I i carem Aleksandrem I w Wiedniu zaśpiewali ją bracia Reinerowie. Carowi tak się spodobała, że zaprosił śpiewaków do Petersburga. W Lipsku bracia zaśpiewali ją

Cicha noc

Dzieje najśłynniejszej kolędy na świecie.

po raz pierwszy w 1831 roku.

Dwa lata później kolędę wydano drukiem. Za ocean dotarła ona w 1839 roku, a premiera miała miejsce w Nowym Jorku w dość niezwykłych warunkach, pod gołym niebem przed zniszczonym przez pożar kościołem Św. Trójcy.

Od 1840 roku berliński chór katedralny

śpiewał corocznie „Cichą noc” w okresie Bożego Narodzenia przed Fryderykiem Wilhelmem.

W końcu wieku XIX znalazła się ona w śpiewniku amerykańskim i znana była w Anglii, Szwecji, Norwegii. W wieku następnym Europejczycy zanieśli ją do Ameryki Południowej, Indii, Sudanu, Chin, Korei, Japonii, Australii i Oceanii. Kolędę przetłumaczono na tyle języków, że przekłady z samej Europy zebrano w dwu tomach. Przetłumaczono także na język nowogrecki, łaciński, a nawet hebrajski.

Swą popularność „Cicha noc” zawdzięcza przede wszystkim słowom powstałym w okresie politycznych niepokojów (lata Kongresu Wiedeńskiego), a wielbiących Księcia Pokoju, Ojca Przyszłego Wieku, które aktualne są i dziś. Pamiętajmy o dość dziwnej historii tego utworu śpiewając w naszych kościołach słowa „Cicha noc...”.

Przesłanie jakie za sobą niesie jest aktualne również w naszej turkowskiej społeczności.

Stanisław Skala

Pelen snu zimowy krajobraz naszej dawnej Polski... Chatki otulone białym puszystym płaszczem, do niedawna jeszcze tak wysoko cenione w literaturze pięknej, utrwalane na płótnach przez mistrzów pejzażu, a dziś prawie zapomniane w swym niepowtarzalnym uroku - odchodzą na zasłużony odpoczynek. Może jeszcze na jakąś

rozkwitła bujnym życiem, stwarzała dogodny klimat dla kultury ludowej, a wier na tradycji ojców, przenosiła wartości kultury chrześcijańskiej na następne pokolenia. Dziś stare chaty odchodzą do sanktuarium przeszłości.

Postęp cywilizacji zmienia z biegiem czasu nie tylko oblicze każdego regionu naszego kraju, ale także styl życia

oczekiwania na coś lub na kogoś, a w czasie Świąt Bożego Narodzenia temu oczekiwaniu towarzyszy zazwyczaj szczególne napięcie.

Dlatego, kiedy nadejdzie ów wieczór, a choinkowe gwiazdki zapłoną, to wsłuchując się w kolędowe melodie przeniesmy się — duszą i sercem — do dawnych rodzinnych gniazd, w których pozostawiliśmy lata naszego dzieciństwa, a skąd wynieśliśmy wszystko, co mamy w sobie najlepsze. A jeśli gdzieś za mgłą zapomnienia pozostał ktoś, kto tak z utęsknieniem czeka, wówczas wierni tradycji zanieśmy mu ten najcenniejszy dar serca, jakim w Wigilijny Wieczór może być listek oplatka...

A wtedy zauważysz, że w ubogiej chatce starego człowieka stanie się ładniej, zimno będzie mniej dokuczać, a na twarzy utrudzonej wiekiem pojawi się uśmiech, który jak promień słońca topi wszelkie lody.

Podobnie z duchem owych rozważań nad wszystkim co przemija, chcielibyśmy życzyć sobie prawdziwego pokoju w imię Chrystusa Pana, który ten pokój ustanowił; ufajmy, iż we wszystkich domach naszej Ojczyzny — tych bogatszych i tych biedniejszych — a także w sercach samotnych — zapłonie światło nadziei na lepszą przyszłość.

dr Stanisław Szymański

Stare chaty i święta

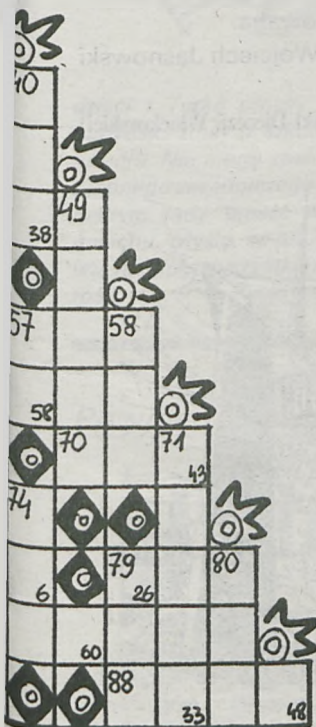
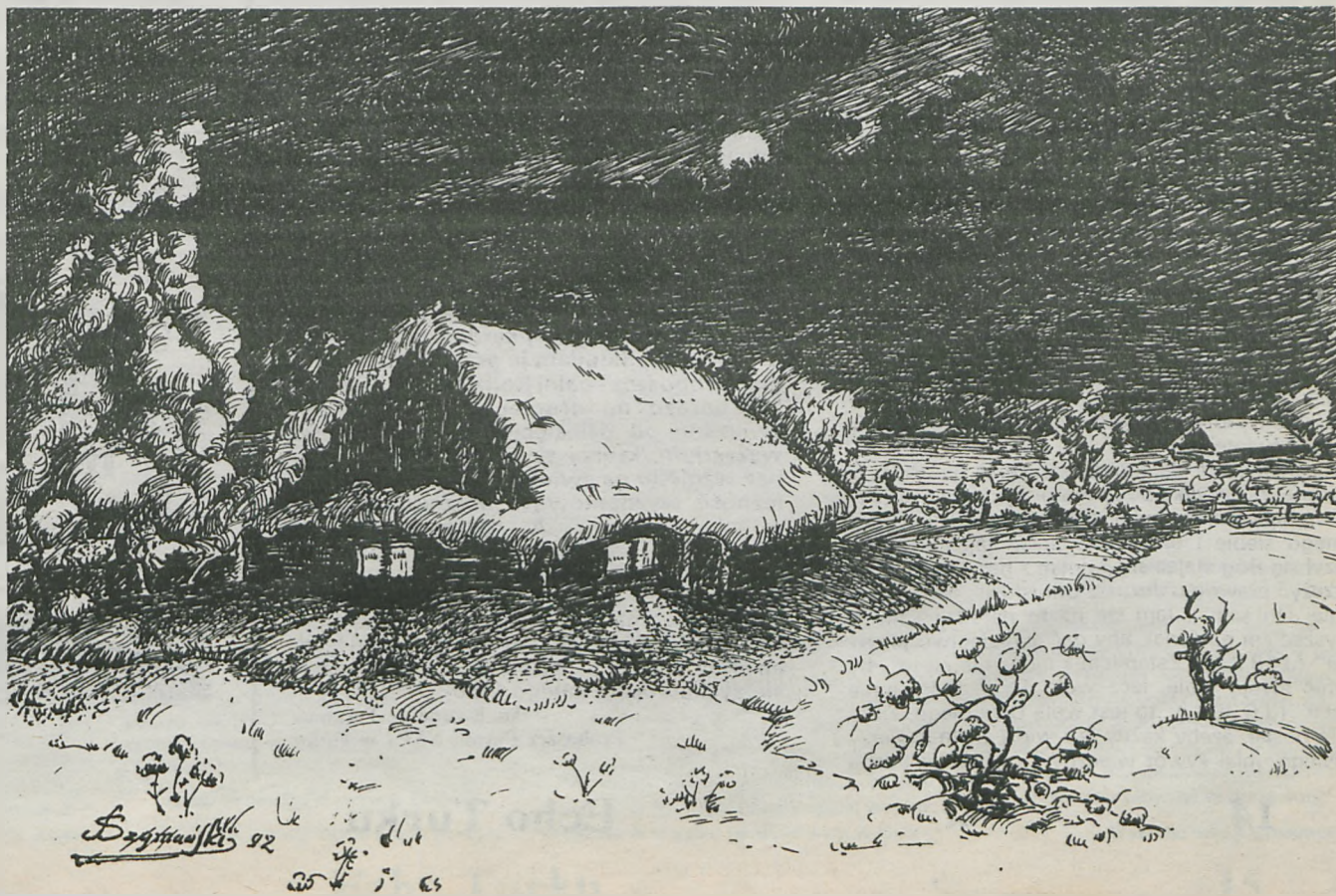
chwilę pozostanie po nich przelotne wspomnienie pośród tych, którzy pod ich strzechami nabierali sił do samodzielnego życia, aby w końcu opuścić je na zawsze...

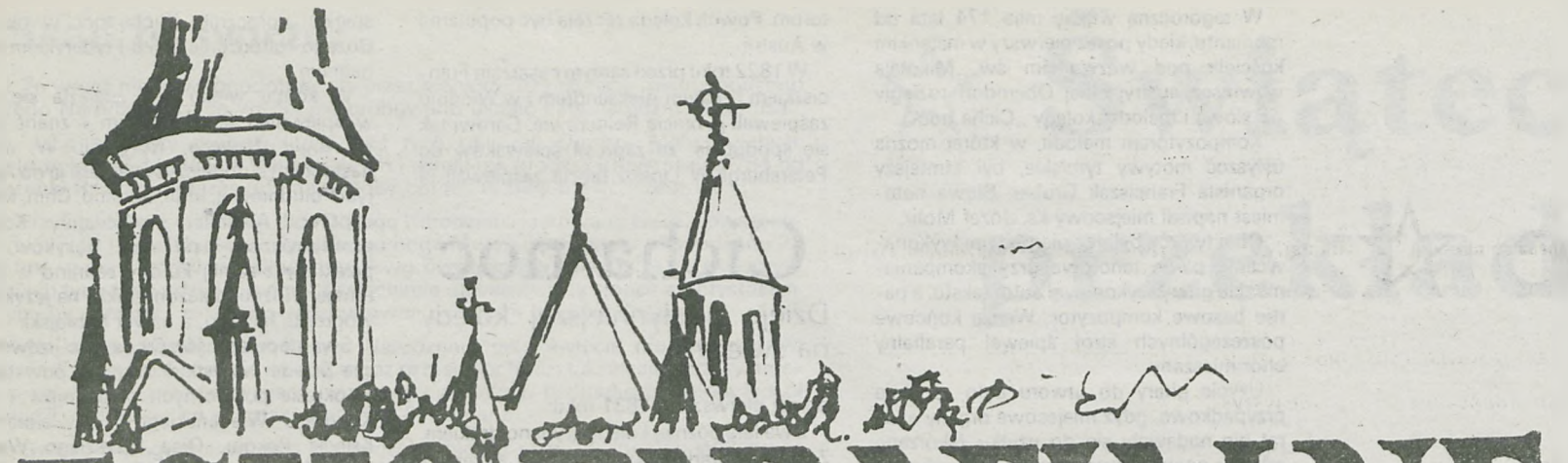
Stare polskie chaty, jakże ofiarnie służyły swym dzieciom przez długie tysiąclecia naszej historii. To one były ostoją życia i pomocy w chwilach trudnych doświadczeń; tam żebrak płacił modlitwą za kawałek chleba, ten nasz dom koł cierpienie rannych powstańców, ukrywał ściganych, bronił uciśnionych, był przytułkiem dla sierot i samotnych...

W latach chwały i dostatku wieś polska

większości jego mieszkańców. Przyjmując lepsze wzorce budownictwa, młode rodziny chętnie przenoszą się do bardziej nowoczesnych mieszkań, które oferują im życie łatwiejsze, bogatsze, wspomagane osiągnięciami techniki.

Tymczasem stare chatki pochylone wiekiem, nadal spoglądają światłkami swych smutnych okien po opustoszałych polach. Tam pośród milczących ścian pozostali już tylko samotni, starzy ludzie, wierni ojczystym progom do końca. Życie zależne od kaprysów losu, bywa dla nich różne, lecz głównie ogranicza się do

ECHO PARAFIALNE

Dobiega końca rok 1992. Przed nami Święta Bożego Narodzenia. Dla nielicznych to znów dwa, a czasem trzy dni wolne od pracy i to wszystko. Dla pozostałych, dla wierzących, to dni związane z przyjściem Syna Bożego Jezusa Chrystusa na ziemię. „Dziś się wam narodził w mieście Dawidowym Zbawiciel, który jest Chrystusem Panem” (Łk 2,11). Stało się to w roku 750 od założenia Rzymu, za panowania cesarza Augusta, w mieście położonym ok. 8 km na południe od Jerozolimy. Mało dotąd znane, odtąd stało się najsławniejszym miastem świata. To Betlejem. Nazwa Betlejem oznacza w języku hebrajskim „dom chleba”. Jest miastem Dawidowej dynastii, do którego zgodnie z poleceniem cesarza Augusta przybyli z Nazaretu Maryja z Józefem. Ewangelista Łukasz odnotował: „W owym czasie wyszło rozporządzenie Cezara Augusta, żeby przeprowadzić spis ludności w całym państwie. Pierwszy ten spis odbył się wówczas, gdy wielkorządcą Syrii był Kwiryniusz. Wybierali się więc wszyscy, aby się dać zapisać, każdy do swego miasta. Udał się także Józef z Galilei z miasta Nazaret, do Judei, do miasta Dawidowego, zwanego Betlejem, ponieważ pochodził z domu i rodu Dawida, żeby się dać zapisać z poślubioną sobie

nam pamiętać, że „Niebo i ziemia przemina, ale słowa moje nie przemina” (Mk 13,31)

Dlatego też Święta Bożego Narodzenia winniśmy przeżywać refleksyjnie i głęboko, a nie tylko tradycyjnie i powierzchownie. Przedmiotem naszej szczególnej refleksji niech będzie prawda, że Bóg stał się człowiekiem, aby każdy człowiek był bardziej podobny do Boga. Jezus pragnie zniszczyć wszelkie mury wrogości, uprzedzeń, nieporozumień, zawiści, które wciąż tworzą ludzi. To On i kiedyś i dziś pragnie, abyśmy stawali się bliżej Jemu, a tym samym bardziej życzliwi względem siebie. Właśnie Święta Bożego Narodzenia są okazją do tego między innymi, abyśmy wszyscy uczyli się prawdziwej miłości, podawania sobie wzajemnie rąk do rzetelnej współpracy we wszystkich okolicznościach naszego życia, życzliwego względem siebie słowa i uśmiechu, przebaczenia i zapominania tego co było złe i co nas może dzieliło - by można z Chrystusem na nowo rozpoczynać lepsze życie. Tego wszystkiego nam Polakom chyba szczególnie jest potrzeba. Dlatego w aktualnych okolicznościach naszego pielgrzymowania poprzez tę doczesną ziemię, w często dość skomplikowanej i niełatwej sytuacji, zechcemy pamiętać i sobie

Boże Narodzenie

Maryją, która była brzemienią...” (Łk. 2,1-5). Miejsce narodzenia Jezusa Chrystusa zostało zamienione przez Cesarza Hadriana w pogańską świątynię w celu wyniszczenia rozwijającego się chrześcijaństwa. Był to okres prześladowań. Nowa świątynia łącznie z grota były ofiarowane pogańskiemu Adonisowi. W pierwszej połowie IV wieku została ona zburzona, a na jej miejsce za czasów Konstancjusza wzniesiono tu wspaniałą bazylikę, która później została przebudowana przez Justyniana. Przetrwała ona do naszych czasów, by nadal świadczyć o historycznym narodzeniu Jezusa. W jej wnętrzu, w grocie Narodzenia, na posadzce znajduje się srebrna gwiazda oznaczająca miejsce Narodzenia z napisem w języku łacińskim: „Tu narodził się Jezus Chrystus z Maryi Dziewicy”. Po dzień dzisiejszy, aby dostać się do Bazyliki i Groty Narodzenia, trzeba mocno się pochylić. Monumentalny portal w epoce krzyżowców został mocno obniżony, aby w czasie najazdów tureckich umożliwić wprowadzanie tam koni i bezczeszczanie miejsca świętego.

To pochylenie się, mocne schylenie głowy, przy wejściu do Bazyliki, powinno przypominać każdemu myślicemu, że trzeba stanąć w prawdzie wobec samego siebie i unieść się przed tajemnicą, jak uniżył się Bóg stając się jednym z nas, aby poznać i przeżyć prawdę o Jezusie Chrystusie. Mówi nam o niej On sam: „Jam się na to narodził i na to przyszedłem na świat, aby dać świadectwo prawdzie” (J.18,37). „Zstąpiłem z nieba nie na to, aby czynić swoją wolę, lecz wolę Tego, który mnie posłał” (J.6,38), a „to jest wolę Ojca mego, który mnie posłał, ażeby każdy kto widzi Syna i wierzy w Niego, miał żywot wieczny.” (J.6,40) i trzeba

przypominać, że nie jesteśmy sami. Jest z nami i w nas Ten, który przed blisko dwoma tysiącami lat przyszedł na ziemię w ludzkim ciele. On i dziś woła do nas: „Nie lękajcie się! Ufajcie, Jam zwyciężył świat” (J.16,33). Dlatego z ożywioną wiarą i umocnioną nadzieją wolajmy słowami poety Franciszka Karpińskiego tak gromko i chętnie śpiewanymi w naszych kościołach: „Podnieś rękę, Boże Dziecię - błogosław Ojczyznę miłą. W dobrych radach, w dobrym bycie - wspieraj jej siłę swą siłą. Dom nasz i majętność całą i wszystkie wioski z miastami...”

Zgodnie z naszą, zwłaszcza polską tradycją, z okazji i tych wielkich Świąt, składamy sobie życzenia. Korzystając z tej miłej sposobności, tą drogą i ja pragnę złożyć jak najbardziej serdeczne życzenia świąteczne. Składam je przede wszystkim jako proboszcz - całej Rodzinie Parafialnej, tak bardzo mi drogiej, z którą jestem związany od dziesięciu lat. Składam je wszystkim, którzy te słowa czytać będą, bez względu na światopogląd czy przynależność wyznaniową z uprzejmą prośbą o ich przyjęcie. A życzę wszystkim w sposób szczególny, aby ten świąteczny nastrój wyrażający się między innymi we wzajemnej życzliwości, dobroci, spokoju, w każdym z nas się utrwał i towarzyszył na każdy następny dzień w najdłuższe lata, abyśmy wszyscy „Wielbili Boga i cieszyli się życzliwością całego ludu” (Dz.2,47))

ks. Kazimierz Tartanus
Proboszcz Parafii NSPJ w Turku

Parafia NMP Królowej Polski

Kaczki

Parafie sąsiednie: Turek, Kowale Pańskie, Psary, Malanów, Dobra.

Miejscowości: Kaczki Średnie, Kaczki Mostowe, Turkowice (część), Kowale Księżę, Wietchinin, Kaczki Plastrowe, Rogów, Gąsin.

Liczba mieszkańców: 1628.

Informacje historyczne: parafia erygowana 16 lutego 1986 r. przez biskupa Jana Zarębę z części parafii Turek. Kościół według projektu A. Holasa, konsekrowany przez biskupa Henryka Muszyńskiego 12 czerwca 1989 r.

Odpusty: NMP Królowej Polski.

Stowarzyszenia kościelne: Kółka różańcowe i grupa oazowa.

Szkoły: Zasadnicza Szkoła Rolnicza i Szkoła Podstawowa.

Cmentarz grzebalny: 0,6 ha. odl 300 m.

Budynki: plebania murowana.

Z parafii pochodzą: ks. Wojciech Jasnowski i dwie siostry zakonne.

(opracowano na podst. Kroniki Diecezji Włocławskiej)

rysunek — dr S. Szymański

Z WIZYTA U... Świętego Mikołaja

Już na początku zapytałem, gdzie naprawdę mieszka Św. Mikołaj?

— Nie mogę zdradzić miejsca swego stałego pobytu, bo bym musiał zaraz go zmienić z uwagi na gości. Mogę jedynie podać adres, pod który można przysyłać listy z prośbą o prezenty. Ale uwaga dzieci! Przysyłam tylko drobne upominki i to nie wszystkim, lecz tylko grzecznym dzieciom. Oto adres: Korna Turturi, Helsinki, Finlandia.

— O co najczęściej proszą dzieci w swoich listach?

— Oczywiście o prezenty. Najogólniej dziewczynki o lalki, a chłopcy o samochody. Myślę, że podobne zainteresowania można zaobserwować również u dorosłych. Zdarzają się prośby nietypowe. Niektóre dzieci proszą o siostrę lub braciśka, o pieniądze dla rodziców. Pamiętam, że

Proszę mi wyjaśnić, jaka jest różnica między Gwiazdorem, Dziadkiem Mrozem a Św. Mikołajem?

— Jestem przede wszystkim święty, pozostali nie. Dziadka Mroza już nie ma, a Gwiazdor, to ja. Jednak gdy przychodzę z tym imieniem, to przynoszę dla dzieci różgę, nie prezent.

— Czym porusza się obecnie Św. Mikołaj? Czy ostatnie ciepłe zimy bez mrozu i śniegu nie utrudniają dostarczania prezentów?

— Rzeczywiście muszę przyznać, że coraz trudniej dotrzeć mi na czas, gdy nie ma śniegu. Sanie z zaprzęgiem reniferów są najszybszym i najcichszym pojazdem. Proszę przy tym o odrobinę wyrozumiałości. W tym roku nie zdążyłem dojechać

od wieków. W takim ubraniu zawsze mnie widać i odróżniam się od innych. Zresztą weszło to już do tradycji i nie zamierzam tego zmieniać. Tak więc drogie dzieci. Prawdziwy Św. Mikołaj nosi tylko i wyłącznie ubrania koloru czerwonego. Jeśli przyjdzie ubrany w inny strój, to... ten czerwony musiał chyba po drodze gdzieś ubrudzić.

— Św. Mikołaj musi nosić chyba wiele prezentów. Czy ktoś mu w tym pomaga? Gdzie je trzyma, czym wozi?

— W roznoszeniu prezentów nie pomaga mi nikt. Robię to sam. Jeśli pada śnieg, jeżdżę czarodziejskimi saniami, które mogą pomieścić wszystkie prezenty. Wtedy nie mam żadnych problemów. Kłopoty pojawiają się w momencie, gdy w danej miejscowości nie pada śnieg, to bardzo opóźnia moją pracę.

— Pracę?

— Oczywiście, że pracę. Do tego jednego dnia dla każdego dziecka, przygotowuję się przez cały rok. Nie jest łatwo sprostać wymaganiom dzieci.

— Co jest dla Św. Mikołaja największą przyjemnością?

— Oczywiście uśmiech dziecka za otrzymany prezent. Najgorzej czuję się, gdy przyniosę prezent, a dziecko grymasi, wybrzydza, mówi głośno, że prezent mu się nie podoba. Nie wie ile przykrości sprawiają mi jego chimery

Przecież każdy podarunek to oddzielna historia.

— Czy Św. Mikołaj przynosi prezenty także dla dorosłych?

— Oczywiście. Są one trochę inne, ale sprawiają obdarowanym tyle samo, jak nie więcej radości.

— To może dowiemy się co w tym roku dostaną niektórzy dorośli?

— Może nie tak od razu, to ma być niespodzianka. Mogę jedynie powiedzieć, że w tamtym roku pan burmistrz chciał poloneza, dostał. W tym roku szybsze samochody chcą turkowscy policjanci. Na gwiazdkę ich nie dostaną. Wasza gazeta chciała nowy lokal w centrum - dostała. Podobne marzenia miał dyrektor banku PKO. Spełniłem prośbę. O wszystkich marzeniach dorosłych i dzieci mówić bym musiał bardzo długo. Szkoda czasu.

— Gdzie w tym roku turkowanie będą mogli spotkać Św. Mikołaja?

— Tam gdzie będą chcieli. Na ulicy, w mieszkaniu, świetlicy szkoły, zakładowie pracy. Wszędzie.

— Dziękując za rozmowę zapraszam do Turku i życząc wielu uśmiechów dzieci.

— Dziękuję. Na zakończenie przypominam wszystkim dzieciom, o tym, że 6 grudnia trzeba wyłożyć czyste skarpety, nie rajtuzy, czy inne części garderoby. Wielkość pozostawionej skarpety nie ma wpływu na otrzymany prezent.

Rozmawiał: T.T. Turman

Z kilkoma pytaniami dotyczącymi Św. Mikołaja zwróciliśmy się do Basi, Damiana i Sebastiana

Skąd Św. Mikołaj bierze prezenty pod choinkę?

Basia: — Przez cały rok robią je w niebie krasnoludki.

Damian: — Kupuje je w sklepach zabawkarskich, sporych i hurtowniach.

Co byście chcieli najbardziej dostać od Św. Mikołaja?

Sebastian: — Chciałbym dostać zamaskowane roboty Transformers i nowe pisaki.

Damian: — Chciałbym by tata i mama mieli za wsze dla mnie czas. Nic więcej.

W jaki sposób porusza się Św. Mikołaj?

Basia: — Jeździ on pięknymi saniami zaprzęgniętymi w psy po niebie. Nie w psy, ale w takie zwierzęta z długimi rogami, które nigdy nie marzną.

Damian:

— Św. Mikołaj już tak nie jeździ. Teraz ma szybki, duży samochód, bo przecież dzieci jest więcej niż dawniej.

Sebastian:

— To wszystko nieprawda. On jeździ skuterkami śnieżnymi.

Czym różni się Gwiazdor od Św. Mikołaja i Dziadka Mroza?

Basia: — To ten sam Św. Mikołaj, ale w innych państwach.

Damian:

— Każdy ma inną czapkę. Gwiazdor z taką dużą gwiazdą, Św. Mikołaj taką dużą, czerwoną, a Dziadek Mróz. Nie wiem.

Sebastian:

— Dziadek Mróz chodzi i rozdaje prezenty, gdy jest mróz, Św. Mikołaj pod choinkę, a Gwiazdor na gwiazdkę.

Pytał: T.T. Turman

dzieci z Turku prosiły o jakiś duży budynek. Aha, o szkołę na nowym osiedlu. Nie mogę spełnić tej prośby z jednego zasadniczego powodu. Nie dałbym rady unieść tak wielkiego gmachu. Myślę, że prezent ten sprawi niedługo wszystkim uczniom doświadczenie.

6 grudnia do wszystkich miejscowości z okolic Turku, ale nadrobię to w innym terminie, może później, ale niemniej obficie.

Proszę powiedzieć dlaczego Św. Mikołaj ciągle chodzi w ubraniu o tak niepopularnym kolorze?

— Kolor czerwony podobał mi się

Powojenna prasa pisała:

„Echo Tureckie”

Akcja osiedleńcza (4 sierpnia 1946 r.)

Do objęcia w powiecie tureckim pozostało jeszcze 60 gospodarstw poniemieckich, na które oczekuje w PUR 37 rodzin repatriacyjnych. Rodziny te zadecydowały, że najprzód ochrzcżą swoje dzieci młodsze, a starsze przygotowują do spowiedzi oraz Komunii i wówczas dopiero wyjadą na wieś celem objęcia gospodarstw i rozpoczęcia znowu normalnego życia po tylu ciężkich przejściach zawieruchy wojennej.

Z powiatu tureckiego wyjechało na teren zachodni 2312 rodzin, czyli 10767 osób, a przybyło na ich miejsce ze wschodu 159 rodzin, czyli 736 osób, mamy więc

niedobór w ludności zawierającej się w 10031 osobach, co może ujemnie wpłynąć na brak sił roboczych w rolnictwie powiatu.

428 Niemców (11 sierpnia 1946 r.)

W powiecie tureckim mamy jeszcze 428 Niemców, którzy jako robotnicy pracują u Polaków. Są to reichsdeutsche oraz ci spośród volksdeutsche, którzy nie złożyli wniosków o rehabilitację. Spodziewamy się, że osobnicy ci jako obcokrajowcy opuszczą tereny naszego Kraju i udadzą się do swojej ojczyzny niemieckiej.

Rozbicie bandy (18 sierpnia 1946 r.)

10 sierpnia organy Bezpieczeństwa przy

współdziałale Milicji Obywatelskiej i Jednostki Wojskowej przeprowadzili operację na terenie gminy Brudzew w miejscowości Marulewka, gdzie trafili na oddziały bandy „Wilka” w sile 8 ludzi. Banda ta usiłowała zbiec i broniła się strzelając, w wyniku czego 2 milicjantów zostało zranionych, a spośród bandy zabici są: dowódca ich por. Wilk i dwóch członków bandy Szczupak i Dziadek, a jeden z bandy został przechwycony, którym okazał się mieszkaniec wsi Brzeźna J.W., syn gospodarza rolnego, pozostali osobnicy jakkolwiek ranni zdolali zbiec.

Po zlikwidowaniu powyższego oddziału, niebezpiecznego dla życia i mienia ludności, nastąpił spokój i bezpieczeństwo na terenie powiatu naszego.

M.O. w akcji żniwnej (25 sierpnia 1946 r.)

W czasie od 23 do 27 lipca pluton operacyjny M.O. brał czynny udział w akcji żniwnej, w majątku państwowym w Grzy-

miszewie. Czyn ten wykazał, że milicjant nie tylko stoi na straży bezpieczeństwa publicznego, lecz gdy zajdzie potrzeba pomaga gospodarzowi w jego ciężkiej pracy.

Wycieczka na Ziemię Zachodnią (18 sierpnia 1946 r.)

Grono pracowników państwowych i samorządowych w dniu 14 sierpnia wyjechało wycieczką na Ziemię Zachodnią celem zapoznania się z terenami odzyskanymi.

Głos wysiedlonego hitlerowca (15 września 1946 r.)

(...) „Ciekawi jesteśmy bardzo jak się tobie Czesławie powodzi na naszej gospodarce. Tylko tak się staraj, żeby gospodarstwo było w dobrym porządku, bo jak my powrócimy to od nikogo tylko od ciebie będziemy żądali i te rzeczy co pozostały żeby były, nie przerabiał i nie niszczył niczego. Ten kochanek żeby był w porządku...”

Wybrała: Ewa Ogrodowczyk

w Poznaniu (ja też studiowałem na AWF w Poznaniu) - jak to blisko Turku - grała w siatkówkę i koszykówkę, ale najlepiej, szło jej w kuli - trzy razy ustanawiała rekord Polski i pierwsza z Polek przekroczyła granicę 12 metrów. Nieźle rzucała też oszczepem.

Tak więc chyba nic dziwnego, że

Władysław Komar o zabawie w sport — specjalnie dla „Echa Turku”

— Nim powie Pan o sobie i sporcie - z czym kojarzy się Panu miejscowość Turek?

— Jak to z czym - ze sportem, macie bowiem znany z oryginalnej nazwy klub sportowy „TUR”. Zaskoczyłem panią - nieprawdaż? No ale do rzeczy.

W sport bawił się - w dosłownym słowa tego znaczeniu - mój ojciec Władysław. Biegał przez płotki, skakał wzwyż i był... mistrzem Belgii w boksie w wadze ciężkiej (studiował w tym czasie w Brukseli). Matka Wanda z domu Jasieńska na studiach

i mnie pociągnęło do sportu - boks, rugby i wreszcie lekkoatletyce. W Monachium w 1972 roku (och, jak to dawno) udało mi się pokonać na igrzyskach olimpijskich całą czołówkę światową miotaczy kulą i tak już zostałem na stałe człowiekiem wielkiego sportu.

Ożeniłem się z absolwentką AWF, siatkarką grającą w klubach Świdnicy, Krakowa i Warszawy. Mamy piętnastoletniego syna Mikołaja, który systematycznie chodzi na zajęcia lekkoatletyczne. Poza tym często gramy w koszykówkę, piłkę

nożną (również na trawnikach), ping-ponga i w lecie w tenisa.

Muszę dodać, że w ogóle w mojej bliższej i dalszej rodzinie wszyscy uprawiali lub uprawiają sport, ten duży i ten mały. Choćby moi trzej bracia stryjeczni - Jurek, Zygmunt i Michał Komarowie z olsztyńskiego uprawiali boks, a teraz jako dostojni wiekiem i pozycją zajmują się już tylko rekreacją. Wszyscy polują - jedni strzelają, drudzy w nagonce. Te wielokilometrowe i wielogodzinne marsze w lesie to wspaniała rzecz, trzeba mieć nie lada kondycję - sam czasami do nich dołączam. Ich dzieci też uprawiają różne sporty - piłkę nożną i siatkówkę. Jestem z rodziny dumny, iż preferuje styl bycia i wypoczynek poprzez ruch i to bez względu na

upałów w Tunezji, w przerwach na planie filmowym „Piratów” razem z żoną Marią i Mikołajem oraz kumpami kaskaderami graliśmy w siatkówkę i dużo pływaliliśmy w morzu i licznych basenach.

No, ale mówię cały czas o sporcie wyczynowym i rekreacji, a gdzie ta pełna zabawa - jak przystało na Komara (człowieka sportu, kabaretu i filmu). Otóż zostałem wreszcie pełnym zawodowcem. Występuję obecnie we wrestlingu (odmiana zapasów - wszystkie chwytów dozwolone - sport popularny w USA) w zespole mistrza zapasów Andrzeja Suprona i mam na swoim koncie już 230 walk zawodowych, w tym 229 wygranych. Ta przegrana, to przez dyskwalifikację, kiedy to zdenerwowałem się, że przeciwnik (Litwin) rozbił o mnie krzesło... z okresu renesansu. Podczas licznych krajowych i zagranicznych tournée wielu osiłków drżało widząc moją sprawność, kondycję, szybkość i siłę, a może i posturę (ważę obecnie 140 kg).

Chcę przez to powiedzieć, że tak jak to się ma we wszystkich pokoleniach i warstwach mojej rodziny, cieszę się jeszcze zdrowiem i sprawnością fizyczną, a przecież - nie zapominajmy - że mam już 52 lata!

Nasza (Komarów) rodzinna recepta na zdrowie - poprzez sport i rekreację - to przede wszystkim systematyczność i konsekwencja, nic na siłę i za dużo oraz wiele swobody, uśmiechu i zabawy.

Życzę więc wszystkim mieszkańcom Turku zdrowia i sprawności, co najmniej takiej jaką ja posiadam. Sprawdzę czy czytelnicy waszej gazety zastosowali się do moich rad, bowiem mój „cyrk” wrestlingu ma zawitać do Poznania i województw ościennych. Myślę, że „TUR” udostępni swoje obiekty zapasnikom i turowi Komarowi...

Notowała Hanna Choinka

Efektowne zwycięstwo

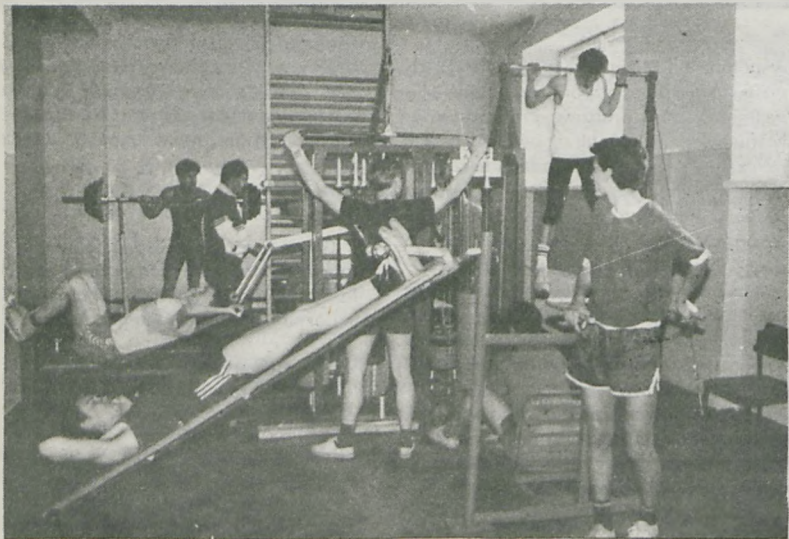
Dwa kolejne zwycięstwa w Detroit i Chicago Zbyszka Koszela w kick-boxingu nad wymagającymi zawodnikami, jak również wytypowanie go do reprezentacji Kanady na mecz ze Stanami Zjed-

noczonymi sprawiły, że rywale coraz uważniej przyglądają się poczynaniom Polaków i o zwycięstwo jest coraz trudniej. Dlatego też następny sukces jakim się może Zbyszek poszczycić nabiera dodatkowego znaczenia - 27 września 1992 roku w Rochester (USA) startował pod barwami Polski w drugim co do wielkości po Mistrzostwach Świata turnieju Otwartych Mistrzostw Ameryki Północnej. Z trzech rozegranych kategorii wagowych triumfowali Polacy (Zbyszek startował ze swoim polskim kolegą). Tak o tym fakcie piszą w kanadyjskich gazetach: „Mozna by powiedzieć, iż rozpoczęła się era dominacji Polaków w sportach walk na kontynencie amerykańskim. Gdy dodamy do tego, że obaj startowali z nie

wyleczonymi do końca kontuzjami, to aż strach pomyśleć, do czego byłiby zdolni w pełni sił. Sam mistrz Marek Drozdowski, który sekundował w czasie turnieju obu zawodnikom, nie ukrywał swojego zadowolenia, choć znany jest z tego, iż bardzo rzadko to czyni”.

Zainteresowanych informujemy, że Zbyszek Koszela wybiera się w przyszłym roku do Polski, aby stanąć do walki o najcenniejsze dla niego trofeum - tytuł mistrza Polski. Jak wiadomo zdobył ten tytuł przed wyjazdem do Kanady i nie ukrywa, że chce powtórzyć ten sukces.

Czekamy na jego przyjazd, by trymaniem za niego kciuków dopomóc mu w zwycięstwie. (h)

Sala treningowa w liceum zainteresuje z pewnością miłośników kulturystyki
zdjęcie — Echa Zielony

Nasi w Plebiscycie

Dariusz Gabryszak, Tomasz Gatka i Daniel Stachowiak mają szansę znaleźć się w dziesiątce najlepszych sportowców województwa konińskiego.

Już po raz dziesiąty Przegląd Koniński organizuje „Plebiscyt Sportowy”, który jest doskonałym probierzem sympatii kibiców dla swych ulubieńców. Tym razem w grupie kilkunastu kandydatów do finałowej dziesiątki znalazło się trzech turkowie.

Dariusz Gabryszak — „Maraton” Turek AZS AWF Warszawa — srebrny medalista MPJM w trójskoku (14,53 m).

Tomasz Gatka — „Maraton” Turek — srebrny medalista halowych MPJ i brązowy MPJ na otwartym stadionie w skoku w dal, rezultat 7,54 okazał się ósmym wynikiem w kraju.

Daniel Stachowiak — „Tur” Turek — czołowy młodzik kraju w rajdach obserwowanych, wicemistrz strefy zachodniej.

Kupony ze swymi kandydatami można przysyłać do redakcji Przeglądu do końca tego roku. (a)

W relacji z III Biegów Niepodległościowych wkradł się błąd Nawiasem mówiąc jeden błąd przy imprezie, w której uczestniczy 1271 biegaczy to niewielkie potknięcie. Organizatorzy biegów pragną jednak sprostować tę pomyłkę. Dlatego poniżej publikujemy listę dziesięciu dziewcząt z rocznika 1984, które znalazły się w pierwszej dziesiątce w biegach na 800 m.

1. Magdalena Onufrzak Turek 4
2. Katarzyna Chrzan Ponętów
3. Magdalena Jurga Turek 3
4. Ewelina Grzelak Karszew
5. Katarzyna Jóźwiak Turek 2
6. Beata Szubert Turek 3
7. Justyna Knyspel Turek 3
8. Renata Czekala Turek 3
9. Agnieszka Dewicka Kowale
10. Marta Pawlak Turek 2

KOMUNIKAT

Zarząd Miasta Turku podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 29 grudnia 1992 r. przedmiotem obrad Rady Miejskiej w Turku będzie między innymi zmiana cen stawek wody.

Proponowany wzrost cen wody:

- na cele gospodarstw domowych z 2.400 zł/msześć. na 3.100 zł/msześć.
  - na cele pozaprodukcyjne z 2.550 zł/msześć. na 3.200 zł/msześć.
  - na cele produkcyjne z jakością z 4.100 zł/msześć. na 5.100 zł/msześć.
  - na cele produkcyjne bez jakości z 4.400 zł/msześć. na 5.500 zł/msześć.,
- podyktowany jest rosnącymi kosztami eksploatacji i utrzymania sieci wodociągowej oraz rosnącymi cenami energii i paliw.

Jednocześnie informujemy, że obecne ceny utrzymywane były na stałym poziomie od kwietnia bieżącego roku.

Zarząd Miasta Turku

Komornik Sądu Rej. w Turku rewir II

ul. Kolska Szosa 28
na podstawie art. 867 kpc

podaje do publicznej wiadomości, że:
w dniu 22.12.1992 r. o godz. 9.30 w Somlinie, gm. Brudzew (budynek PGR) odbędzie się II licytacja następujących ruchomości:

— chłodnia kontenerowa IE/ER/AA/4000/04 koloru białego o długości 12 m, produkcji USA, oszacowanej na kwotę 85.000.000 zł

— chłodnia kontenerowa IE/ER/CC/2000/07 koloru białego o długości 5 m oszacowanej na kwotę 70.000.000 zł

należących do Przedsiębiorstwa Wielobranżowego PAN-WIZA w Brudzynie. Cena wywoławcza wynosi: 1/2 ceny oszacowania. Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

BIURO OGŁOSZEŃ

47-49

Gminna Spółdzielnia „SCH”
Dobra

zaprasza w godzinach

6.00 - 19.00

w soboty 6.00 - 14.00

do nowo otwartego sklepu firmowego w Turku, ul. Kardynała Wyszyńskiego.

Polecamy własne wyroby wędliniarskie i piekarniczo-cukiernicze oraz szeroki asortyment artykułów spożywczych.

Ceny konkurencyjne

GABINET STOMATOLOGICZNY

lek. Elżbieta Kręgiel

poniedziałki, czwartki 16.00 - 18.00

Turek, ul. Kaliska 2

GABINET CHIRURGICZNY

lek. Andrzej Kręgiel

środy, piątki 16.00 - 17.00

Turek, ul. Kaliska 2 (tel. domowy 22-92)

— Leczenie laserem

- trudno gojące się rany
- blizny
- bóle kręgosłupa i stawów
- nerwobóle
- bóle pourazowe i amputacje

— Drobne zabiegi chirurgiczne
— Wizyty domowe

W sklepie obuwniczym
na ul. Kaliska 39
pozostawiono
portfel z pieniędzmi.

„ZBO „MAR-BUD”

HURTOWNIA MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

filia w Turku, ul. Milewskiego 12 (siedziba w PPHU „KARO”), tel. 58-13

poleca artykuły budowlane w dużym wyborze, między innymi:

- ❖ cement 250
- ❖ cement 350
- ❖ wapno
- ❖ cegła, pustaki, siporex
- ❖ wełna mineralna
- ❖ grzejniki żeliwne
- ❖ eternit

Zapraszamy w godz. 7-15

OGŁOSZENIA DROBNE

Sprzedam półkotapczan. Wyzwolenia 2/115 006790

Zatrudnię szwaczki. Turek, ul. Komunalna 6 w godz. 8:00-16:00 006792

Kozuchy, futra, czyszczenie, farbowanie. Od-nawianie odzieży skórzanej. Pieczętki - wyrób. Turek ul. Milewskiego 10 (GS „SCH”) 006793

Sprzedam przedpłatę tel. 51-88 006791

Poszukuję samodzielnego mieszkania do wy-najęcia. Wiadomość w redakcji tel. 53-41

Poszukuję mieszkanie 2-pokojowe, płatne za pół roku z góry, tel.56-04 006981

Sprzedam pianino, tel. 55-87

Sprzedam lub wydzierżawię (ewentualnie przyjmę współnika) pieczarkarnię, domek, hurto-wnię piwa (licencja) i napoi oraz 1,3 ha ziemi w Przykonia - droga w kier. Dobrej. Wiadomość: Turek, tel. 58-02 006742

Sprzedam sklep mięsny na kołach (niemiecki). Tel. 32-56 po godz. 18.00 006741

Sprzedam nową szafę chłodniczą S - 500, tel. 13-50 006987

Sprzedam poloneza, rocznik 1990, tel. 47-49.

Sprzedam volkswagen golf 1300, 1985 rok prod. Wiadomość: Henryk Adamiak Gluchów 62-704 Kawęczyn 006984

Sprzedam działkę ogrodniczo-warzywną z al-taną, wodą - Muchlin tel. 32-41 006986

Sprzedam garaż murowany. Osiedle Wyzwole-nia. Wiadomość: tel. 52-76 006744

Kupię dwie przedpłaty. tel. Przykona 75 006990

Lekcje JĘZYKA ANGIELSKIEGO - dla początkujących i średnio zaawansowanych. Wia-domość: tel.31-37 006746

Zmarłego tragicznie dn.
4.12.1992r. podczas wykony-wania obowiązków służbo-wych

śp. STANISŁAWA KLIMKA

żegnają z żalem i bólem serca:
koledzy, przyjaciele i współpra-cownicy Oddziału Gospodarki Paliw Elektrowni „Adamów”

Albinowi Zańko, nauczycielowi Zespołu Szkół Ogólnok-ształcących, wyrazy współczucia z powodu śmierci

OJCA

składają:
Dyrekcja ZSO
Rada Pedagogiczna ZSO
i Pracownicy ZSO w Turku

Albinowi Zańko, radnemu Rady Miasta, wyra-zy współczucia z powodu śmierci

OJCA

składają: Zarząd Miasta
i Rada Miasta Turku

PRZEDSIĘBIORSTWO
PRODUKCYJNO-HANDLOWE
„LINDA”

CHRAPCZEW, 62-730 DOBRA,
tel. 357, woj. konińskie

Produkuje na najwyższym światowym poziomie okna, drzwi i żaluzje z PCV, typowe i nietypowe, o różnych kształtach, wymiarach i kolorach, na profilach i okuciach renomowanych firm niemieckich VEKA i WINKHAUS, szyby zespolone ze szkła typu FLOAT oraz bezpieczne, antywłamaniowe i kuloodporne.

Wyroby nasze są:

- ❖ energooszczędne
- ❖ chroniące przed hałasem
- ❖ odporne na warunki atmosferyczne
- ❖ uchylno-rozwieralne
- ❖ funkcjonalne i proste w obsłudze
- ❖ posiadają atest ITB

„BYWAJĄ OKNA TAŃSZE, ALE NIE MA LEPSZYCH”

Sprzedaż: Turek, ul. 3 Maja 15, tel. 12-15,
Turek, ul. Uniejowska 6, tel. 47-49

006930

Komornik Sądu Rejonowego rewir I
w Turku ul. Kolska Szosa 28 na podstawie art. 867

kpc podaje do publicznej wiadomości że:

w dniu 23 grudnia 1992 r. odbędą się licytacje następujących ruchomości:

o godz. 9.00 w Ugorach 23, gm. Dobra - samochodu ciężarowego marki Star 26, rok prod. 1977 z obudową metalową przystosowaną do transportu żywcza oszacowanego na 40000000 zł.

o godz. 10.00 w Cisewiu - Foluszu 147 - zamrażarki „ESTA HF 601” produkcji holenderskiej oszacowanej na 8 mln zł.

— wagi Zuk 50 rok. prod. 1980 oszacowanej na 3 mln zł

— wagi typ WH 10, rok prod. 1991 (2 szt.) oszacowanej na 1.870 tys. zł każda.

o godz. 12.00 w Turku przy ul. Dobrskiej 16 - sklep - zamrażarki Z-40, rok prod. 1990, oszacowanej na 4.500 tys. zł

— wagi typ SJ 15, rok prod. 1977

— wagi typ PRL T 314, rok prod. 1978 oszacowanych po 880 tys. zł każda

— chłodni typ TOR BO 3 komorowa z agregatem oszacowanej na 8 mln zł.

Cena wywoławcza wynosi 75 % sumy oszacowania. Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie oznaczonym wyżej.

006953

62-700 Turek ul. Kaliska 2 tel./fax 24-97

Koło ul. Toruńska 87 B

Dobra, Pl. Wojska Polskiego 27

**Oferujemy Państwu w ciągłej sprzedaży
następujący asortyment towarów:**

Komputery profesjonalne typu IBM PC XT / AT / 386 / 486
W dowolnej konfiguracji (z licencją MS DOS 5.0. MS Windows 3.1.)
Komputery typu : Commodore, Atari, Amiga
Drukarki komputerowe firmy Star, Seikosha, Epson.
Wszelkie akcesoria komputerowe, literatura komputerowa, oprogramowanie licencjonowane, oprogramowanie użytkowe.
Kalkulatory: kieszonkowe, inżynierskie, biurowe.
Baterie zasilające, żarówki (detal, hurt)
Galanterię audio-video

**JESTEŚMY DEALEREM FIRMY OPTIMUS Nowy Sącz
ZAPRASZAMY**

**KOLSKI SALON MEBLOWY
„HEBAN”**

informuje o otwarciu nowego sklepu w KONINIE
przy ulicy Spółdzielców 8

(teren Spółdzielni Ogrodniczo-Pszczelarskiej),
tel. 42-26-22, czynnego od 9.00 do 17.00.

Zapraszamy ponadto

*do naszych już istniejących sklepów
w Kole — przy ulicy Szkolnej 2, tel. 203—12
w Turku — przy ulicy Kolskiej 16
w Kutnie — przy ulicy Przemysłowej 2
w Kłodawie — przy Placu Wolności 1*

czynnych od 9.00 do 17.00, w soboty od 10.00 do 12.00

06097

WCT
WORLD COMPUTER TRAVEL
BILETY LOTNICZE
TURYSTYKA ZAGRANICZNA
Rezerwacja i sprzedaż
HOTEL „Konin”, Aleje 1 Maja 13,
pok. 204, tel. 42-56-45

Sklep „IKEBANA”

oferuje:

- ❖ kompozycje z kwiatów, traw, korzeni
- ❖ doskonale prezenty, dekoracje sklepów i mieszkań

Pasaż przy ul. Kolskiej 30
ZAPRASZAMY

**Spółdzielnia Inwalidów
„SINTUR”**
w Turku ul. Kolska 19
oferuje usługi xero.
Najniższe ceny.

Kupię garaż
na Osiedlu Wyzwolenia
tel. 23-16 (wieczorem)

„HAN — PiK”
Sp. z o.o.
w Turku przy ul. Kolskiej 4
oferuje hurtownikom NOWOŚĆ
MASŁO WITAMINIZOWANE
MAS-MIX
Sprzedaż ciągła! Tel. 43-98 do godz. 16:00
0X6178

KOMUNIKAT

Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A.
Przedstawicielstwo w Turku
ul. Chopina 3

uprzejmie informuje Szanownych Klientów,
że zmienia siedzibę i nr telefonu na:

Turek ul. Uniejowska 8
tel. 48-33

Skrót nazwy zakładu: PZU „Życie” S.A.
Przedstawicielstwo w Turku
ul. Uniejowska 8

LADY SKLEPOWE,
REGAŁY,
GABLOTY SZKLANE,
WAGI ELEKTRONICZNE

poleca
„PASJANS”
Koło, ul. 3 Maja 106

ponadto oferujemy
HURTOWĄ
SPRZEDAŻ KONSERW

Godziny otwarcia
10.00-18.00.

Oprócz sobót.

ŚRODA 16 XII

PROGRAM I

- 8.00 Dzień dobry — poranny magazyn rozmaitości
9.00 Wiadomości
9.10 Mama i ja — program dla najmłodszych
9.25 Domowe przedszkole
9.50 Porozmawiamy o dzieciach
10.00 „Ministerstwo strachu” — film fab prod USA
11.30 Dalecy a bliscy — magazyn mniejszości narodowych
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 Magazyn notowań: Ryba wigilijna
12.45 Chochlikowe psy, czyli zmagania z ortografią — Wielka czy mała litera
13.05 Katalog zabytków — Łowicz (katedra)
13.15 „Sztuka świata zachodniego” (3) — „Biała szata kościołów” — serial dok. prod. ang.
13.45 Pegaz młodych: Po co nam ci krytycy (znaczenie krytyki dla sztuki współczesnej)
14.15 Sensacje XX wieku: Pojedynak na pustyni (2)
14.45 Teatr Telewizji: Adam Mickiewicz „Pan Tadeusz” — Księga VIII „Zajazd”
15.35 Szkoły w Europie — Edukacja na ludzką miarę
16.00 Program dnia
16.05 Dla młodych widzów: „Mój program na antenie” oraz film z serii „Oddziel dziecięcy”
17.00 Teleexpress
17.20 „Na wariackich papierach” — serial prod. USA
18.15 Stop — magazyn ekologiczny
18.40 Laboratorium: Czy są fale grawitacyjne?
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.10 Studio sport — Eliminacje mistrzostw świata w piłce nożnej, mecz Turcja — Holandia
22.00 Program publicystyczny
22.30 Leksykon polskiej muzyki rozrywkowej — „T” — Andrzej Tyłczyński
22.45 Wiadomości
23.05 „Królowa Bona” (7) — serial TP
0.05 Zakonczenie programu

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
8.10 Program lokalny
8.40 „Pilkarski” (ost) — serial anim. prod. jap.
9.10 „Pokolenia” — serial prod. USA
9.30 Świat kobiet — magazyn
10.00 Język angielski (11)
10.30 Język niemiecki (11)
11.00 Na życzenie: powtórka najciekawszych programów „Dwójki”
11.30 Studio sport: Wielkie gonitwy (12.00-16.25 Przerwa)
16.25 Powitanie
16.30 Panorama
16.40 Sport — gem. set, mecz — magazyn tenisowy
16.50 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
16.55 „Pilkarski” (ost) — serial anim. prod. jap. (powt.)
17.20 Ekostres — co mamy z targów POKEK092
17.40 Gielda — magazyn kupców i przemysłowców
18.00 Program lokalny
18.30 „Pokolenia” — serial prod. USA (powt.)
19.00 „Męczysz się nie poddaj” — film fab prod. kan.
20.20 „Rok więcej, rok mniej, notatki z World Press Photo” — impreza filmowa Franciszka Kuduka
21.00 Panorama
21.30 Ekspres reporterów
22.00 Teatr w kadrze: „Z Moskwy do Pietruszki z Wenedyktem Jerofiejewem” — ang. film dok.
22.20 „Grudniowe taśmy” — film dok.
23.20 „Lata 80” — film dok.
0.50 Panorama
0.15 Zakonczenie programu

CZWARTEK 17 XII

PROGRAM I

- 8.00 Dzień dobry — poranny magazyn rozmaitości
9.00 Wiadomości
9.10 Domowe przedszkole
9.25 Porozmawiamy o dzieciach
10.00 „Kojak” (6) — serial krym. prod. USA
10.55 Z wiarą w nowe programy redakcji katolickiej

- 11.30 Wojna mózgów — wojkowy film dok. o pracy kryptologów w czasie wojny i po wojnie
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15-16.00 Telewizja Edukacyjna
12.15 Magazyn notowań: sumy afrykańskie, królewskie ryby
12.50 „Podwodna odyseja ekipy kapitana Cousteau” — Tragedia różowych łososi — serial dok. prod. franc.
13.40 Eko-lego „Ch” jak choinka
13.55 Nie tylko dinozaury
14.15 Dookoła świata na seszelach
14.40 Zwierzęta świata „Na ścieżkach życia” (4) „Polowanie i ucieczka” — serial dok. prod. ang.
15.35 Najlepsi na start, czyli 1500 sekund ze zwierzętami — teleturniej
16.00 Program dnia
16.05 Dla młodych widzów „Kwant” oraz film z serii „Animals in action”
17.00 Teleexpress
17.20 „Dzień za dniem” (7) — serial obyczajowy prod. USA
18.15 Magazyn katolicki
18.40 „Zulu Gula” — program satyryczny Tadeusza Rossa
19.00 Tęczowy mini-box
19.10 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.10 „Kojak” (6) — serial krym. prod. USA
21.05 Tylko w „Jedynce”
22.15 „Tak jak przed laty” recital Gracyny Switali
22.45 Wiadomości
23.00 Dziś w Senacie
23.10 Reporter
23.45 Język włoski dla początkujących
24.00 Zakonczenie programu

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
8.10 Program lokalny
8.40 „Nowe przygody He-Mana” — serial anim. prod. jap.
9.00 Transmisja obrad Sejmu
9.25 Powitanie
9.30 Panorama
9.40 Język angielski w nauce i technice (11)
16.55 „Nowe przygody He-Mana” — serial anim. prod. USA
17.20 Multihobby — magazyn
17.50 Rozmowy o Rzeczypospolitej Aleksandra Małachowskiego
18.00 Program lokalny
18.30 „Pokolenia” — serial prod. USA
18.55 Europuzzle — teledysk zagadka
19.00 „Cywilny front” (9) „Niuanse” — serial prod. USA
19.50 Cienie życia — Kaszub z samobrony
20.00 Wielka piłka
20.45 Ad vocem — program Jerzego Bralczyka
21.00 Panorama
21.30 Sport
21.45 Kolo fortuny teleturniej
22.15 Teatr sensacji Jean Cosmos „Pomarańcze”
23.15 Kroniki studia 4 „Rewolucja telewizyjna w Rumuni”
0.05 Panorama
0.15 Zakonczenie programu

PIĄTEK 18 XII

PROGRAM I

- 8.00 Dzień dobry — poranny magazyn rozmaitości
9.00 Wiadomości
9.10 Mama i ja — program dla najmłodszych
9.20 Przedszkolny koncert zyczeń
10.00 „Wielkie oszustwo” — film fab prod. kan.
11.35 Kwadrans na kawę
11.50 Sto lat — magazyn ubezpieczeń społecznych
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15-16.00 Telewizja Edukacyjna
12.15 Magazyn notowań: Wędzone sołone ryby pod miłkiem
12.45 Tylko u nas — zapowiedź najciekawszych programów Telewizji Edukacyjnej na nadchodzący tydzień
12.55 Temat dnia: Listy do Świętego Mikołaja
13.00 Trumny cywilizacji zachodniej (9) „Pomniki postępu” — serial dok. prod. ang.
13.55 O poezji z Janem Dudką
14.10 Teleplastikon
14.25 Na święta do domu
14.40 Dookoła książki — magazyn czytelnika
14.55 Odpowiem na każde pytanie

- 15.00 Euroturystyka — przewodnik turystyczny po Europie
15.15 Szkoła zon — Jak zdobyć meza?
15.35 Jeśli nie Oxford, to co? — program dla ośmioklasistów
15.55 Jaka szkoła?
16.00 Program dnia
16.05 Dla dzieci „Ciuchcia” oraz film z serii „Tao, Tao”
16.50 Język angielski dla dzieci (61)
17.00 Teleexpress
18.10 Prawo i bezprawie — program rzecznika praw obywatelskich
18.30 „Randka w ciemno” zabawa quizowa
19.00 Wieczorynka — „Kacper i jego przyjaciele”
19.30 Wiadomości
20.10 „Wielkie oszustwo” — film fab prod. kan.
21.50 Zawsze po 21 — magazyn reporterów
22.45 Wiadomości
23.00 Dziś w Senacie
23.10 Historia Hollywood (6) — „Hollywood i gangsterzy” — serial dok. prod. USA
24.00 „Akademia w „Jedynce”
0.45 „Roselia Hightower” — film dok. prod. fr.
1.35 Zakonczenie programu

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
8.10 Program lokalny
8.40 „Wojownicze zółwie Ninja” — serial anim. prod. USA
9.00 Transmisja obrad Sejmu
9.25 Powitanie
9.30 Panorama
9.40 Sport — świat sportu — magazyn publicystyki sportowej
16.55 „Wojownicze zółwie Ninja” — serial anim. prod. USA (powt.)
17.20 „Kate i Allie” (15) — serial komediowy prod. USA
17.45 Penelope — zony polityków Zofia Król
18.00-21.00 Program regionalny
21.00 Panorama
21.30 Sport
21.45 Benny Hill — angielski program rozrywkowy
22.15 „Plac Hiszpański” (3) — serial obyczajowy prod. wł.
24.00 Panorama
0.10 Bob Dylan (2) — koncert jubileuszowy z okazji 30-lecia wydania pierwszych płyt
2.00 Zakonczenie programu

SOBOTA 19 XII

PROGRAM I

- 7.25 Program dnia
7.30 Wiadomości
7.40 „Zygnak” — magazyn młodzieży wiejskiej
8.00 Z Polski
8.15 Rynek agro — program o wiejskim biznesie
8.35 Wzrostko o działce
9.00 Wiadomości
9.10 Ziarno — program redakcji katolickiej dla dzieci i rodziców
9.35 5 10 15 — program dla dzieci i młodzieży oraz film z serii „Kryształowy Kolumb”
10.50 Język angielski dla dzieci (62)
11.00 Rokendriol — nowości krajowe go rynku muzycznego
11.30 Sobotnie randez-vous
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 „Odyseja zwierzęca” (7) — serial przyrodniczy prod. USA
13.00 Walt Disney przedstawia Super Baloo „Mama na Boże Narodzenie” (2)
14.20 Telewizyjny Teatr Rozmaitości Robert Brutter „Spadek na życzenie” reż. Waldemar Smigaiewicz
15.30 Zaproszenie do Teatru Telewizji „W mój domku”
15.10 Sobotnie randez-vous
16.35 Teatr Telewizji „W zyciu jak w teatrze” (11) Teatr Teleexpress
17.00 Teleexpress
17.20 „Drodek na preni” (24) Święta — serial prod. USA
18.15 Wiecznie zielone — teleturniej muzyczny
18.30 Pegaz
19.00 Małe wiadomości DD — program informacyjny dla dzieci
19.10 Wieczorynka — Przegląd kilka wrobla Cwirka
19.30 Wiadomości
20.00 Polskie ZOO
20.30 Józefina Baker (1) — film biograficzny prod. ang.
21.55 Kabaretowa lista przebojów
22.40 Wiadomości
22.55 Sportowa sobota
23.20 „Cinema” (2 ost) — film sensacyjny prod. ang.
0.45 Zakonczenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Kaliber 92 — wojkowy magazyn filmowy
8.00 Panorama
8.05 Ulica Szramkowa — program dla dzieci
9.05 Ona — magazyn dla kobiet

- 9.25 Powitanie
9.30 Tacy sami — program w języku migowym
9.50 Magazyn przechodnia
10.00 Opowieści z pogranicza (3) „Eksplodująca granica Irlandia” — film dok. prod. USA
10.30 Artysta i jego świat „Turner w Tate Gallery” (cz. 2 ost) — film dok. prod. ang.
11.00 Kinomania — magazyn filmowy Krzysztofa Gostkowskiego
11.30 Truskawkowe studio — program dla młodzieży
12.00 Twoje przeboje
12.30 Auto — magazyn motoryzacyjny
13.00 Sport — koszykówka zawodowa NBA
13.50 Za chwilę dalszy ciąg programu magazynu satyrycznego Wojciecha Manna i Krzysztofa Materiny
14.20 „Róbta co chceta” — program Jerzego Owsiaka
14.40 Zwierzęta świata „Na ścieżkach życia” (4) „Polowanie i ucieczka” — serial dok. prod. ang.
15.30 Styl istnienia — dom i wnętrze
15.50 Powitanie
16.00 Zapomniana kultura: Zamki Palazzo in Fortezza
16.25 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
16.30 Panorama
16.40 „Pełna chata” (25) — serial komediowy prod. USA
17.10 Studio sport
18.00 Program lokalny
18.30 Halo dzieci — „Opowieści kapitana Misia”
18.35 „Akademia filmu polskiego „Zbrodniarz i panna”
20.05 „Miłość i nienawiść” — czyli west side story w Teatrze Muzycznym w Gdyni
21.00 Panorama
21.30 Słowo na niedzielę
21.35 Camerata 2 przedstawia — magazyn aktualności muzycznych
22.25 „Głos serca” (3) — serial obyczajowy prod. ang.
23.05 Pod papugami (1) — wspomnienia o latach 60
24.00 Panorama
0.10 Okolicie jazzu Jazzvisions Koncert gwiazd bluesa Etty James i Alberta Collinsa
1.10 Zakonczenie programu

NIEDZIELA 20 XII

PROGRAM I

- 6.55 Program dnia
7.00 „Podwodna odyseja ekipy kapitana Cousteau” — Testament Wyspy Wulkanicznej — serial dok. prod. franc.
7.45 Rolnictwo na świecie
8.00 Dylematy — aktualne sprawy wsi i rolnictwa
8.20 Notowania
8.45 Polskie ZOO
9.00 „Zamek Eureka” — serial prod. USA
9.25 Teleranek
9.50 Dzieci z ulicy Degraassi — serial prod. kanad.
10.15 Język angielski dla dzieci (63)
10.25 Japonia (7) — serial dok. prod. ang.
11.25 Telewizyjny Notatnik Teatralny
11.45 Tydzień — magazyn rolniczy
12.30 Telewizyjny Koncert Zyczeń
13.00 Teatr dla dzieci Jan Brzechwa Kopciuszek
13.50 Z kamerą wśród zwierząt Zmija z nami
14.05 W Starym Knie — Kobieta z naszego miasta western prod. USA
15.30 Przypz i wanilia — Z nami przez świat — Boże Narodzenie u Indian
16.10 100 pytań do Placido Domingo
17.00 Teleexpress
17.30 Dvynastia — serial prod. USA
18.20 7 dni — swiat przegląd najwazniejszych wydarzen międzynarodowych minionego tygodnia
18.50 Odjazdowa Telewizja Piracka „Ucho kabaretu Elita”
19.00 Wieczorynka: Walt Disney przedstawia Nowe przygody Kubusia Puchatka
19.30 Wiadomości
20.10 Józefina Baker (2 ostatni) — film biograficzny prod. ang.
21.30 Sportowa niedziela
22.15 Wybory Miss Swiata 92 — relacja z koncertu w Sun City w Południowej Afryce
0.30 Zakonczenie programu

PROGRAM II

- 7.20 Przegląd tygodnia (dla niesłyszących)
7.50 „Mała księżniczka” — Przyjęcie na wigilię wszystkich świętych — serial anim. prod. jap.
8.15 Film dla niesłyszących
9.20 Słowo na niedzielę (dla niesłyszących)
9.25 Powitanie
9.30 Program lokalny
10.30 Do trzech razy sztuka

- 11.00 Studio sport: Ciężary — gala Grand Prix
11.30 Utwory fortepianowe Sergiusza Prokofiewa i Mauricego Ravela gra Anna Górecka
12.00 „Rodzinny bumerang” — serial prod. austral. — ang.
12.50 Image — style w modzie
13.00 Podróże w czasie i przestrzeni „Drogi i bezdroża socjalistycznego komunizmu” (3) — „Stalin, czyli socjalizm, który nie był socjalizmem”
13.50 Weekend
14.10 Animals — program Ewy Banaszekiewicz
15.00 Wydarzenie tygodnia
15.30 Godzina z Hanna Barbera
16.25 Program dnia
16.30 Panorama
16.40 „Cudowne lata” — „Piłka nożna” — serial prod. USA
17.10 Międzynarodowy Festiwal Ibse-owski — Oslo 92
17.40 Pięć wieków później: Kraków — Norymberga
18.05 Dumni Austriaci w Krakowie — Thomas Bernhard
18.30 Halo dzieci — „Opowieści kapitana Misia”
18.35 „Kapitanie do dzieła” — film fab prod. ang.
20.10 Godzina szczerości
21.00 Panorama
21.35 Kolo fortuny — teleturniej
22.15 „Pod papugami” cz. 2
22.45 „Wszyscy jesteśmy romantykami” — Tadeusz Nalepa — film dok.
23.25 Najważniejsze dialogi świata „Poncjusz Pilat” — widowisko teatralne
24.00 Panorama
0.10 Zakonczenie programu

PONIEDZIAŁEK 21 XII

PROGRAM I

- 6.00 Kawa czy herbata?
9.00 Wiadomości
9.10 Program dnia
9.15 Mama i ja — program dla najmłodszych
9.25 Domowe przedszkole
9.55 Porozmawiamy o dzieciach
10.05 „Dynastia” (168) — serial prod. USA (powt.)
11.00 Szkoła dla rodziców
11.20 Dzieci to lubią (przepisy kulinarne)
11.30 Hiszpania92 — wokół Sewilli
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15-16.00 Telewizja Edukacyjna
12.15 Język francuski (14)
12.45 Świętynie przyrody „Grenlandia — film prod. fr. (wersja oryginalna)
13.15 Język niemiecki (16)
13.45 Oblicza Austrii — film prod. niem. (wersja oryginalna)
14.15 Język włoski (16)
14.30 Język angielski (16)
15.00 Alf — serial kom. prod. USA w wersji ang.
15.30 Prezentacje „Góry, które łączą” (Polskie szkoły na Słowacji)
16.00 Program dnia
16.05 Luz — program nastolatków
17.00 Teleexpress
17.25 Alf — serial kom. prod. USA
17.50 FOTOGRAF — magazyn fotograficzny
18.10 Magazynio — program satyryczny
18.20 Nasi obok nas — Wigilie których nie zapomnę
18.45 Polska z oddali — Jan Nowak Jeleński
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.05 Antena
20.30 Teatr Telewizji: W małym domku
22.15 Wiadomości
22.30 Pogranicze w ogniu (17) — serial TP
23.30 Gra o Polskę — film dok.
0.10 Zakonczenie programu

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
8.10 Programy lokalne
8.40 Tajemnicze złote miasta — serial anim. prod. fr. — jap.
9.10 Pokolenia — serial prod. USA
9.30 Hobby — magazyn
10.00 Markowicz — sylwetka Andrzeja Markowicza scenografa malarza i reżysera
10.30 Przeboje MTV
11.00 Na życzenie — powtórka najciekawszych programów Dwójki
(12.00-16.25 Przerwa)
16.25 Powitanie
16.30 Panorama
16.40 Sport — Kult — magazyn tekkualistyczny
16.55 Tajemnicze złote miasta — serial anim. prod. jap. (powt.)
17.20 Przegląd kronik filmowych — program Krystyny Mokrasinskiej
17.50 Polska Kronika Filmowa nr 51/92
18.00 Program lokalny
18.35 „Pokolenia” — serial prod. USA (powt.)

- 19.00 „Mr. Root podbija Europę” (5) — serial prod. ang.
20.00 Dzieciaki, kłopoty i my (17) — serial kom. prod. USA
20.30 Stanisław Sojka i Grazyna Trella koncert
21.00 Panorama
21.25 Havel we Wrocławiu — relacja z uroczystości przyznania doktoratu Honoris Causa Uniwersytetu Wrocławskiego
21.40 Sport
21.50 Bez znieczulenia — program Wiesława Walendziaka
22.10 Gwiazdy świecą wieczorem — Prawo do życia (Artykuł 24 Konwencji Praw Dziecka)
24.00 Panorama
0.10 Zakonczenie programu

WTOREK 22 XII

PROGRAM I

- 8.00 Dzień dobry — poranny magazyn rozmaitości
9.00 Wiadomości
9.10 Mama i ja — program dla najmłodszych
9.25 Domowe przedszkole
9.50 Porozmawiamy o dzieciach
10.00 „Pogranicze w ogniu” (17) — serial TP
11.00 Gielda pracy — giełda szans
11.15 Przyjemne z pożytecznym
11.30 W drugim planie — jesienny wieczór. Dawne obrazy i zwyczaje
11.45 Klub samotnych serc
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15-16.00 Telewizja Edukacyjna
12.15 Magazyn notowań: Hity magazynu
12.50 „Świat chemii” (17) — „Ziemska atmosfera” — serial popularnonaukowy prod. USA
13.15 Kuchnia — lampki choinkowe
13.35 Surowce — diamenty — serial popularnonaukowy prod. niem.
13.50 Rysuj z nami
14.05 Nasz Bałtyk — morze zimą
14.20 Spotkanie z cywilizacją — nowości nauki i techniki
14.30 Klub domowego komputera
14.50 „Zima” — impresja filmowa
15.00 My w Kosmosie — historia astronautyki
15.15 „Świat Smithsonianski” — Wypełnianie pustki — film dok. prod. USA
16.00 Program dnia
16.05 Dla dzieci „Tik-Tak” oraz film z serii Dennis Zawadiaka
16.50 Język angielski dla dzieci (64)
17.00 Teleexpress
17.25 Królik Bugs — serial anim. prod. USA
17.50 „Bill Cosby Show” — serial komediowy prod. USA
18.15 Encyklopedia II wojny światowej: Niebo i piekło cz. 1
18.45 Tragedia w powietrzu — wojny kowy program dok.
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
19.55 7 minut dla ministra pracy
20.10 Arcydzieła sztuki filmowej: Światła wielkiego miasta — film fab prod. USA
21.45 Film dok.
22.45 Wiadomości
23.05 Wieczór — program Michała Ogórka i Agnieszki Kobylńskiej
23.45 Standardy jazzowe — gra trio Janusza Strómba
0.15 Zakonczenie programu

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
8.10 Program lokalny
8.40 Kapitan Planeta i Planetarianie — serial anim. prod. USA
9.10 Świat kobiet — magazyn
10.00 Koncert zespołu R.E.M.
11.00 Ojczyzna — polszczyzna leralny zamek SWOJ
11.15 Na życzenie — powtórka na ciekawszych programów Dwójki
12.00-16.25 Przerwa
16.25 Powitanie
16.30 Panorama
16.40 Z kart krakowskiego archiwum: straż pożarna
16.55 „Kapitan Planeta i Planetarianie” — serial anim. prod. USA
17.20 Ojczyzna — polszczyzna leralny zamek SWOJ
17.40 Moja wiera: Adwent i Boże Narodzenie
18.00 Programy lokalne
18.35 Pokolenia — serial prod. USA
18.55 Europuzzle — teledysk zagadka
19.00 Nasz zmieniający się świat (8) „Anatomia raj utracony” — serial dok. prod. niem. — ame.
20.00 Relacje „Dwójki” przedstawia: Wiek
20.30 Współczesna latarnia
21.00 Panorama
21.30 Sport
21.45 Kolo fortuny — teleturniej
22.15 „Prawdziwa miłość” — film obyczajowy prod. USA
24.00 Panorama
0.10 Zakonczenie programu

SRODA 23 XII

PROGRAM I

- 8.00 Dzień dobry — pranny magazyn rozmatości
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Mama i ja — program dla najmłodszych
- 9.25 Domowe przedszkole
- 9.50 Porozmawiajmy o dzieciach
- 10.00 Arcydzieła sztuki filmowej: „Światła wielkiego miasta” — film fab. prod. USA (powt. z wtorku)
- 11.10 Dalecy a bliscy — magazyn mniejszości narodowych
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15 Cmentarze ziemi obiecanej — film dok. Hanny Kramarczuk i Ewy Ziegler o Łódzkim Cmentarzu Trzech Wyznań
- 12.45 — 16.00 Telewizja Edukacyjna
- 12.45 Najważniejsze wydarzenia XX wieku: „Opowieści o naszym wieku 1900-2000” (1) — film dokumentalny prod. francuskiej
- 13.25 Zjazd — Orchard Lake, sierpień 1992
- 13.50 „Sztuka Świata Zachodniego, (4) — „Epoka Gotyku” — serial dok. prod. ang.
- 14.20 Pegaz młodych: „Autobiografie”
- 14.40 Świat Smithsoniana: „Biurko w dzungli” — serial dok. prod. USA
- 15.40 „Opowieści dziwnoluda „Wizyta w lesie” — reż. Cezary Morawski
- 16.00 Program dnia
- 16.05 Dla dzieci: „Przed pierwszą gwiazdką” — oraz film prod. szwedzkiej „W lesie nie ma różniczek”
- 17.00 Teleexpress
- 17.25 „Na wariackich papierach” (12) — serial prod. USA
- 18.15 Klinika zdrowego człowieka — „Być dobrze urodzonym”
- 18.40 My i świat — magazyn międzynarodowy
- 19.00 Wieczorynka: „Opowieści z nowego testamentu” — „Król się rodzi”
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 Studio sport
- 22.00 Polska w parlamencie
- 22.30 Piosenki z butik
- 22.45 Wiadomości
- 23.05 „Królowa Bona” (8) — serial TP
- 0.05 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 „New kids on the block” — „Na fali” — serial muzyczny prod. USA
- 9.10 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 9.30 Świat kobiet — magazyn
- 10.00 „Asia w Moskwie — 9.11.1990” — koncert brytyjskiej grupy rockowej
- 11.05 Na zyczenie: „Klasyki polskie” — klasyki
- 11.35 Studio sport: Wielkie gonitwy — puchar hodowców, cz.4
- 16.25 Powitanie
- 16.30 Panorama
- 16.40 Sport — gem, set, mecz — magazyn tenisowy
- 16.50 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
- 16.55 „New kids on the block” — „Na fali” — serial muzyczny prod. USA
- 17.20 Dom — magazyn
- 17.40 Sposób na starość — program Haliny Miroszowej
- 18.00 Program lokalny
- 18.35 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 19.00 Perły z lamusa: „Francja naprzód” — komedia obyczajowa prod. franc.
- 20.40 Spotkanie z Frederikiem Philipsem
- 21.00 Panorama
- 21.30 Ekspres reporterów
- 22.00 Studio teatralne „dwójki”: James Joyce, „Giacomo Joyce”
- 22.35 „Okruchy, strzępy, drzazgi” — film dokumentalny Stanisława Kuźniaka o malarze ze Szczecina, Stanisławie Klimowskiej-Bierkowskiej
- 23.05 „Lourdes” — film dokumentalny Jarosława Dobrzyńskiego i Sylwestra Kowalskiego
- 23.25 Vademecum teatromana — Teatr Górnośląski — Teatr im. St. Wyspiańskiego w Katowicach
- 24.00 Panorama
- 0.10 Zakończenie programu

CZWARTEK 24 XII

WIGILIA

PROGRAM I

- 8.00 Dzień dobry — poranny magazyn rozmatości

- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Mama i ja — program dla najmłodszych
- 9.25 Domowe przedszkole
- 9.50 Porozmawiajmy o dzieciach
- 9.55 Film dla dzieci: „Magyczne pianino Sparkyego” — film anim. prod. USA
- 10.45 „Wielka i mała iluzja” — magiczny show Paula Daniela
- 11.30 „Podwodni rycerze: okręty RP” — film dok.
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15-14.15 Telewizja Edukacyjna
- 12.15 Zwierzęta świata: „Na ścieżkach życia” — „Znajdowanie drogi” — serial przyrodniczy prod. ang.
- 13.05 „Szalom: Rok w ziemi świętej” — film dok. Michała Nekandy
- 13.50 „Świątynie Safari, czyli wyprawa rodziny Bukomskich do Afryki Centralnej” — film dok.
- 14.20 „Bernard i duch” — komedia prod. ang.
- 15.30 Program dnia
- 15.40 „Sera wam się zgaja” — kolędy Jerzego Derla
- 16.00 Dla dzieci: Gwiazdkowe spotkanie
- 16.25 „Ulice wielkiej kolędy” — widowisko muzyczne dla dzieci
- 17.00 Teleexpress
- 17.15 „Dzień za dniem” (8) — serial obycz. prod. USA
- 18.10 „Zostawcie drzwi otwarte” — reportaż
- 18.30 „Pokój niesie ludziom wszem” — program red. kat.
- 19.00 Wieczorynka: „Troksliwe misie”
- 19.30 Wiadomości
- 20.00 Homilia prymasa Polski księdza kardynała Józefa Glempa
- 20.15 „Jezus z Nazaretu” (1) — serial prod. wl.-amer.
- 21.55 „Wigilijne posłuchanie” — reportaż
- 22.25 Kolędy polskie — śpiewa Natalia Kukulska
- 22.40 „Australijska gwiazdka — Kiri Te Kanawa w koncercie świątecznym” — w Royal Albert Hall w Londynie
- 23.35 „Bóg się rodzi, moc truchleje” — wigilia w Tyńcu
- 23.55 Pasterka — transmisja z Watykanu
- 1.45 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.55 Powitanie
- 8.00 Panorama
- 8.05 „New kids on the block” — „Święta Bożego Narodzenia” — serial muzyczny prod. USA
- 8.35 „Szopki pana Adama” — reportaż o śląskiej rodzinie kulturowej tradycje jasełkowej teatryku USA
- 8.45 Image — style w modzie
- 9.00 Program lokalny
- 10.00 „Radość narodzin” — plastyczne wizje dnia bożych narodzin
- 10.30 „Wigilia w okopach” — impresja poetycka o Świętach Bożego Narodzenia legionów polskich w 1914 roku
- 10.40 Choinka92 — relacja z imprezy na Placu Zamkowym w Warszawie inaugurującej sezon przedświąteczny
- 11.05 „Gwiazdka u jaskiniowców” — film anim. prod. USA
- 12.00 „Św. Jan Kanta” — film dok.
- 12.30 „Błękitna ślaska” — reportaż Wiesława Głowacza
- 13.00 „Orawa w Sapporo” — japoński zespół dziecięcy śpiewa polskie kolędy i pieśni ludowe
- 14.05 Wigilia w polskim dworku
- 14.30 Światło w ciemności
- 14.40 Powitanie
- 15.00 Co jest grane? — program muzyczny dla dzieci i młodzieży
- 15.10 „Narodziny dzieciątka” — kolędy i pieśni amerykańskie
- 15.40 Animals — program Ewy Banaszkiewicz
- 16.30 Panorama
- 16.40 Opatkę w „Dwójce”
- 17.00 „Concerto Grosso na Boże Narodzenie” — gra orkiestra kameralna „Amadeusz” pod dyrykcją Agnieszki Duczmal
- 17.15 „Wigilia” — program poetycki
- 17.45 „Połowy na rzecę wspomnień Jerzego Waldorffa” — „Czarna gwiazda”
- 18.00 Program lokalny
- 18.15 Halo dzieci — „Lobo, pomysłowy pies”
- 18.20 „Dar miłości” — film fab. prod. USA
- 20.00 Europuzzle — teledysk zagadka
- 20.10 „Gore Gwiazdka Jezusowi” — historia kolęd
- 20.40 Wigilia w eremie: ojcowie kameduli z klasztoru na Bielanych w Krakowie
- 21.00 Panorama
- 21.30 Kolo fortuny — teleturniej
- 22.00 Wieczór wigilijny w Piwnicy pod Baranami
- 22.45 „Do zobaczenia rano” — melodramat prod. USA
- 0.55 Zakończenie programu

PIĄTEK 25 XII

I Dzień Świąt Bożego Narodzenia

PROGRAM I

- 7.55 Program dnia
- 8.00 „Niezwyczajny pociąg” (1) — „Ek-wador — od Andów po Galapagos” — serial dok. prod. franc.
- 9.00 Dla dzieci: „Kopciuszek” — filmowa adaptacja baśni
- 10.30 Świąteczny Koncert Zyczeń
- 11.30 „Waibrzyskie szopki” — reportaż Roberta Stando o ruchomych szopkach w Wambierzycach, Czeremnej i Bardzie
- 11.55 Urbi et orbi — transmisja z Watykanu
- 12.45 „Czas radosnej kolędy” — widowisko muzyczne
- 13.50 Spotkanie z aktorem — Iga Cembryńska i Andrzej Kondratuk
- 14.15 „Jezus z Nazaretu” (2) — serial prod. włosko-amerykańskiej
- 16.00 Pavarotti na Boże Narodzenie
- 17.00 Teleexpress
- 17.25 „Fonda o Fondzie” — film dok. prod. USA
- 18.25 „Randka w ciemno” — zabawa quizowa
- 19.00 Wieczorynka — „Troksliwe misie”
- 20.10 „Pozegnanie z Afryką” — film fab. prod. USA
- 23.00 „Białe Boże Narodzenie” — standardy świąteczne
- 23.45 „Paryż w świetle i dźwięku — wielki koncert Jeana Michela Jarre’a
- 0.40 „V.I.P.” — film sensacyjny prod. polskiej
- 2.35 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 8.00 „Ulica Sezamkowa” — „Wielki Ptak w Japonii” — program dla dzieci
- 9.00 Śpiewa i tańczy zespół „Śląsk”
- 10.30 „Góra Bożego Narodzenia, czyli historia anioła, który był kowbojem
- 12.00 „Aktorka” — portret Krystyny Jandy — film dok. Grzegorza Skurskiego
- 12.50 „Batmania: od komiksów do ekranu” — film dok. prod. USA
- 13.50 „Poruszam się na pograniczu” — portret kompozytorki i piosenkami Elzbiety Adamiak
- 14.30 „Jan Kobuszewski i jego przyjaciele” — fragmenty koncertu jubileuszowego
- 14.50 Jaselki góralskie
- 15.20 „Rewia na lodzie” — angielski program rozrywkowy
- 16.20 Program dnia
- 16.30 Panorama
- 16.40 Kolo fortuny — wydanie specjalne dla dzieci
- 17.10 „Święta z bajki” — widowisko muzyczne dla dzieci
- 17.50 „Być razem” — koncert Zbigniewa Wodeckiego
- 18.35 Boże Narodzenie w Carnegie Hall — koncert galowy
- 20.10 Gwiazdka dla kibiców
- 21.00 Panorama
- 21.30 Kolędy z „Ballady”
- 22.00 „Two Rooms” — historia współpracy słynnej spółki autorskiej: Elton Jon i Bernie Taupin
- 23.00 „Plac Hiszpański (4) — serial obycz. prod. włoskiej
- 0.40 Oryginalna praska orkiestra synkopowa
- 1.30 Zakończenie programu

SOBOTA 26 XII

II Dzień Świąt Bożego Narodzenia

PROGRAM I

- 7.55 Program dnia
- 8.00 „Niezwyczajny pociąg” (2) — „Kenia — bezkrawne łowy” — serial dokumentalny prod. francuskiej
- 9.00 Dla dzieci: „Lessie” — film fab. prod. USA
- 10.40 Świąteczny Koncert Zyczeń
- 11.00 Walt Disney przedstawia „Super Baloo” — „Mama na Boże Narodzenie” (2)
- 12.30 „Wszyscy teraz tańczą” — przegląd stylów tańca w muzyce rozrywkowej od lat 50. po mistrzowskie układy choreograficzne Michaela Jacksona, M.C. Hammera i Madonny
- 13.30 „Opowieści o dziadkach do orzechów”
- 13.45 Smak zjazdu — program Malgorzaty Snałkowskiej

- 14.40 „Jezus z Nazaretu” (3) — serial prod. włosko-amerykańskiej
- 16.35 „W życiu jak w teatrze” (12-ost.) — „Ostatni”
- 17.00 Teleexpress
- 17.25 „Detektyw w sutannie” — serial kryminalny prod. USA
- 18.15 „Kariery, bariery”
- 19.00 Wieczorynka: „Troksliwe misie”
- 19.20 Wiadomości
- 20.00 Polskie ZOO
- 20.30 Melvin i Howard — komedia prod. USA
- 22.10 Człowiek sukcesu
- 22.55 Prezent — program kabaretowy Andrzeja Strzeleckiego
- 23.40 Bez wyjścia — dramat sensacyjny prod. USA
- 1.30 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.45 Ulica Sezamkowa: „Wielki Ptak w Chinach” — program dla dzieci
- 9.00 Powitanie
- 9.10 Tacy sami — program w języku migowym
- 9.30 Twierdza Jasna Góra — wojskowy program dok.
- 10.00 Seans filmowy — program Ewy Banaszkiewicz
- 10.30 Klub Puppies? — program dla młodzieży
- 11.00 Kolędy różnych narodów — transmisja koncertu z Poznania
- 12.00 Kłasytory Polskie — kameduli z Bieniszewa
- 12.30 „Batman” — film fantastyczny — przygodowy prod. USA
- 14.50 Zwierzęta świata — na ścieżkach życia (5) — „Znajdowanie drogi” — serial przyrodniczy prod. angielskiej
- 15.40 Powitanie
- 15.50 „Skaldowie” — koncert zespołu
- 16.25 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
- 16.30 Panorama
- 16.40 „A Cyganie wciąż grają” — widowisko artystyczne
- 17.35 Wielka gra — teleturniej
- 18.25 Halo, dzieci: Opowieści kapitana Misia
- 18.30 „Szpiery tacy sami jak my” — komedia sensacyjna prod. USA
- 20.10 Elvis na Hawajach
- 21.00 Panorama
- 21.30 Słowo na niedzielę
- 21.35 Chimer — magazyn kulturalny
- 22.10 „Głos serca” (4) — serial prod. ang.
- 23.00 „Bezłudna wyspa” — program Niny Terentiew z udziałem Daniela Olbrychskiego, Stanisława Sojki i Zbigniewa Religi
- 24.00 Panorama
- 0.10 Piosenki „The Beatles” — w interpretacji polskich wykonawców
- 1.10 Zakończenie programu

NIEDZIELA 27 XII

PROGRAM I

- 7.50 Program dnia
- 7.55 „Podwodna odyseja ekipy kapitana Cousteau” — serial dok. prod. fr.
- 8.40 Polskie ZOO (powt.)
- 9.00 Film dla dzieci: „Pippi Langstrumpf” — film fab. prod. szw.
- 10.35 Telewizyjny Koncert Zyczeń
- 11.05 Morze — magazyn
- 11.25 Od katedr do banków — program red. katolickiej
- 11.45 Tydzień — magazyn rolniczy
- 12.30 Teatr dla dzieci: „Od stworzenia świata” — historia biblijna
- 13.20 Z kamerą wśród zwierząt: Piękne i drażliwe
- 13.35 100 pytań do ...
- 14.15 „Jezus z Nazaretu” (4-ost.) — serial prod. włosko-amer.
- 16.00 Country Ameryka — „Podarki z Nashville”
- 16.40 „Wujek z Australii” kontra kabaret „Klika” — program satyryczny
- 17.00 Teleexpress
- 17.30 „Dynastia” (169) — serial prod. USA
- 18.20 7 dni — świat
- 18.50 Odjazdowa Telewizja Piracka „Ucho” — kabaret „Elita”
- 19.00 Wieczorynka: Walt Disney przedstawia „Nowe przygody Kubusia Puchatka”
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 „Bagdad Cafe” — komedia prod. niem.
- 22.00 Sportowa niedziela
- 22.15 „Dziękuję roku” — finał konkursu
- 23.00 „Powrót arystokratów” — film dok.
- 0.30 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Przegląd tygodnia (dla niesłyszących)
- 8.00 „Mała księżniczka” — „Podpalaczka” — serial anim. prod. jap.
- 8.25 Film dla niesłyszących: „Australijczyk — Jack Simpson” — film fab. prod. austr.

- 9.10 Słowo na niedzielę (dla niesłyszących)
- 9.30 Program lokalny
- 10.30 Bogusław Kaczyński zaprasza dzieci: „Dziadek do orzechów” — balet do muzyki Piotra Czajkowskiego
- 12.00 „Rodzinny bumerang” — serial prod. ang.
- 12.45 „Róbita co chceta” — rockowe spotkania, czyli muzyczna jazda bez trzymanki — program Jerzego Owsiaka
- 13.20 Godzina z Hanna Barbera — filmy anim. dla dzieci
- 14.15 Zwierzęta wokół nas — Podaj łapę — program Adama Kochanowskiego
- 14.50 Talenty muzyczne
- 15.10 Podróż w czasie i przestrzeni — „Drogi i bezdroża socjetyckiego komunizmu” (4) — „Pierestrojka, która nią nie była” cz. 1 — serial dok. prod. ang.
- 16.25 Powitanie
- 16.30 Panorama
- 16.40 „Cudowne lata” — „Kolacja na gruncie neutralnym” — serial prod. USA
- 17.10 Marek Piwowski robi film — relacja z planu „Uprowadzenie Agaty”
- 17.20 „Dzwony rurowe” cz. 2 — koncert Mikea Oldfielda
- 18.30 Halo dzieci — „Opowieści kapitana Misia”
- 18.35 „Kowboju do dzieła” — komedia prod. USA
- 20.10 Telekonferencja „Dwójki”
- 21.00 Panorama
- 21.30 Kolo fortuny — teleturniej
- 22.15 Świąteczna rewelacja miesiąca: „Carewicz” — operetka
- 24.00 Panorama
- 0.10 Zakończenie programu

PONIEDZIAŁEK 28 XII

PROGRAM I

- 6.00 Kawa czy herbata?
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Mama i ja — program dla najmłodszych
- 9.25 Domowe przedszkole (Z bocianiego gniazda)
- 9.50 Porozmawiajmy o dzieciach
- 10.05 „Dynastia” (169) — serial prod. USA
- 11.00 Szkoła dla rodziców
- 11.20 Dzieci to lubią — przepisy kulinarne
- 11.30 Good News Festiwal
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15 Nigdy tu już nie powrócę — film dok. Anny Górnej i Ludomira Zająca o Tadeuszu Kantorze
- 13.15 Błogosławiony Josemaria Escriva de Balaguer — założyciele Opus Dei — film dok.
- 13.45 Przedmurze — film dok. prod. fińskiej
- 14.40 Wszystko jest możliwe (1) — film dok. prod. ang.
- 15.05 Świat Smithsoniana: „Ostatni kwiat” — film dok. prod. USA
- 16.00 Program dnia
- 16.05 Tele-Lar — program dla dzieci oraz film prod. szwedzkiej „Peter i Petra”
- 17.00 Teleexpress
- 17.25 „Alf” — serial komediowy prod. USA
- 17.50 Sztuka nie sztuka — magazyn plastyczny
- 18.10 Magazyno — program satyryczny Krzysztofa Jaroszyńskiego i Stefana Friedmana
- 18.20 Z Polski rodem
- 18.45 Raport o zagrożeniach
- 19.00 Wieczorynka
- 19.30 Wiadomości
- 20.05 Antena
- 20.30 Teatr Telewizji: Aleksander Fredro „Gwałtu, co się dzieje”
- 22.00 Wiadomości
- 22.15 „Pogranicze w ogniu” (18) — serial TP
- 23.15 Potomkowie wielkich rodów — film dok. Włodzimierza Szpaka
- 23.50 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
- 8.10 Programy lokalne
- 8.40 „Tajemnicze złote miasta” — serial anim. prod. francusko-japońskiej
- 9.10 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 9.30 Kolekcjoner — magazyn hobbystyczny
- 10.00 „New kids on the block” — serial muzyczny prod. USA
- 10.25 Przeboje MTV
- 11.00 Na zyczenie — powtórka najciekawszych programów
- 12.00-16.25 Przerwa
- 16.25 Powitanie
- 16.30 Panorama

- 16.40 Sport — z wiatrem i pod wiatr — magazyn żeglarski
- 16.55 „Tajemnicze złote miasta” — serial prod. francusko-japońskiej
- 17.20 Przegląd kronik filmowych
- 17.50 Polska Kronika Filmowa
- 18.00 Program lokalny
- 18.35 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 19.00 „Na planie” — film fab. prod. USA
- 20.00 „Dzieciaki, kłopoty i my” — serial komediowy prod. USA
- 20.25 Spotkanie z De-Ka-De — spotkanie z kabaretem „Doczekać końca dnia”
- 21.00 Panorama
- 21.30 Sport
- 21.40 Bez znieczulenia — program Wiesława Walendziaka
- 22.00 „Miłość Emmy Bardac” — film muzyczny prod. niem.-jap.
- 23.00 997 — kronika kryminalna
- 24.00 Panorama
- 0.10 Zakończenie programu

WTOREK 29 XII

PROGRAM I

- 8.00 Dzień dobry — poranny magazyn rozmatości
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Mama i ja — magazyn poranny dla najmłodszych
- 9.25 Domowe przedszkole
- 9.50 Porozmawiajmy o dzieciach
- 10.00 „Pogranicze w ogniu” (18) — serial TP
- 11.00 Gielda pracy — giełda szans
- 11.20 Przyjemne z pożytecznym
- 11.40 Gotowanie na ekranie — magazyn kulinarny
- 12.00 Wiadomości
- 12.00 Program dnia
- 12.15 Lwowski kościół — reportaż Romana Dobrzyńskiego
- 12.35 Reportaż
- 12.55 Z podróży po Japonii — hakenatura i rzeźba — film dok.
- 13.15 Brema i Bremenhaven — portret miasta i portu
- 13.35 Z „Burdą” przez świat
- 13.55 Klub dobrej książki
- 14.10-16.00 Telewizja Edukacyjna
- 14.40 Wszystko jest możliwe (2) — serial dok. prod. angielskiej
- 14.35 Kuchnia — kaloryfer
- 14.50 Świat Smithsoniana: Tam, gdzie nikt przedtem nie był — film dok. prod. USA
- 15.45 Nie tylko dinozaury
- 16.00 Program dnia
- 16.05 Dla dzieci: tele-lar oraz film z serii „Peter i Petra” (2)
- 17.00 Teleexpress
- 17.25 Serial filmowy
- 18.15 Program publicystyczny
- 18.45 Ściśle jawne — wojskowy program publicystyczny
- 19.00 Wieczorynka
- 19.30 Wiadomości
- 19.55 7 minut dla ministra pracy
- 20.10 Listy o gospodarce
- 22.20 Telemuzak — magazyn muzyki rozrywkowej
- 22.45 Wiadomości
- 23.05 Świat bez granic — Polska w oczach zagranicznych dziennikarzy — program Jerzego Klechty
- 23.25 Notatnik prowincjonalny (4) — filmowy brulion Zbigniewa Kowalewskiego
- 23.45 Wódka pozwoli żyć — program Halszki Wasilewskiej
- 0.15 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 „Kapitan Planeta i Planetarianie” (ost.) — serial animowany prod. USA
- 9.10 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 9.30 Świat kobiet — magazyn
- 10.00 „New kids on the block” — serial muzyczny prod. USA
- 10.25 Przeboje MTV
- 11.00 Ojczyzna — polszczyzna
- 11.15 Na zyczenie — powtórka najciekawszych programów
- 16.25 Powitanie
- 16.30 Panorama
- 16.40 Z kart karkowskiego archiwum — duchy
- 16.55 „Kapitan Planeta i Planetarianie” (ost.) — serial animowany prod. USA
- 17.20 Ojczyzna — polszczyzna
- 17.40 Moja wiara
- 18.00 Programy lokalne
- 18.35 Europuzzle — teledysk zagadka
- 19.00 Legendy filmu: Judy Garland i Lizza Minelli
- 20.00 Punkt widzenia — program Barbary Czajkowskiej
- 20.30 Neptun TV przedstawia: 5/27 no limits
- 21.00 Panorama
- 21.30 Sport
- 21.45 Kolo fortuny — teleturniej
- 22.15 „Wspólnik” — film fab. prod. francusko-niemieckiej
- 24.00 Panorama
- 0.10 Zakończenie programu

ŚRODA 16.12.

RTL plus

16.00 Hans Meiser
17.00 Wer ist hier der Boß — serial
* 7.30 Eine schrecklich nette Familie — serial
18.00 Elf 99
19.15 Explosiv
19.45 Gute Zeiten, schlechte Zeiten — serial
20.15 Die Mörderbestie mit dem Hammer — thriller
22.15 stern TV
23.15 Gottschalk
0.00 Sunset Beat — serial krym.

SAT 1

16.00 MacGyver — serial
17.05 Geh aufs Ganze!
18.15 Bingo
19.00 dran — Sport
19.20 Glücksrad
20.15 Das Wirtshaus in Spessart — komedia
22.00 Akut
23.30 Schreinemakers live — magazyn
23.40 Wie ich dich liebe — komedia

PRO 7

16.45 Trick 7
18.35 Bill Cosby Show — serial
19.05 Die Straße von San Francisco — serial
20.15 Die Superaufreißer — komedia
21.55 Jake und McCabe — serial
22.45 Die nacht ohne Mitleid — film fab.
0.20 Nachrichten

MTV

17.00 Music Report
17.15 Filmtips
17.30 News
17.45 3 from 1
18.00 The Real World
18.30 MTV Prime
20.00 Dial MTV
21.30 Big Picture
22.00 Greatest Hits
23.00 Music Report
23.30 News
23.34 3 from 1

Sportkanal

17.30 Reitsport
18.30 Bowling
19.30 Boxen
20.30 Radsport
22.00 Basketball
0.00 Fußball

Tele 5

16.10 Wildcat — serial
16.35 Spiel mit dem Feuer — serial
17.00 Der Fall von nebenan — serial (powt.)
17.30 Danger Bay — serial
17.55 Die Waffen des Gesetzes — serial
18.45 Fazit
18.55 Ruck Zuck
19.30 Hopp oder Top
20.15 Nachtstreife — serial
21.10 Der letzte Seitensprung — film fab.
23.00 Kampf gegen die Mafia — serial
23.55 Die letzten Tage von Pompeji — film fab.

CZWARTEK 17.12.

RTL plus

16.00 Hans Meiser
17.00 Wer ist hier der Boß — serial kom.
17.30 Eine schrecklich nette Familie — serial kom.
18.00 Elf 99
19.15 Explosiv
19.45 Gute Zeiten, schlechte Zeiten — serial
20.15 Der Ring der Musketiere — serial
21.10 Notruf — serial
22.15 Wie bitte?! — show
23.15 Gottschalk — show
0.00 L.A. Law — serial

SAT 1

16.00 MacGyver — serial
17.05 Geh aufs Ganze
18.15 Bingo
19.00 dran — Sport
19.20 Glücksrad — show
20.15 Wolfs Revier — serial krym.
21.15 Ulrich Meyer: Einspruch
22.15 Wildgänse II — Sie fliegen wieder — film fab.
0.20 Electric Blue — serial erot.

PRO 7

16.45 Trick 7
18.35 Bill Cosby Show — serial
19.05 Die Straße von San Francisco — serial
20.15 Panzerschiff Graf Spee — film fab.
22.30 T.J. Hocker — serial krym.
23.25 Der Detektiv — kryminal

MTV

17.00 Music Report
17.15 Filmtips
17.30 News
17.45 3 from 1
18.00 Dance with Simone
18.30 MTV Prime
20.00 Dial MTV
20.30 Most Wanted
21.30 Big Picture Special
22.00 Greatest Hits
23.00 Music Report
23.15 Filmtips
23.30 News
23.45 3 from 1

Sportkanal

17.30 Fußball
19.30 Fußball
20.00 Live Golf
22.00 Fußball
23.00 Eishockey

Tele 5

16.35 Spiel mit dem Feuer — serial
17.05 Der Fall von nebenan — serial (powt.)
17.30 Danger Bay — serial
18.00 Die Waffen des Gesetzes — serial
18.50 Fazit
19.00 Ruck Zuck
19.30 Hopp oder Top
20.15 Nachtstreife — serial
21.05 Sophia Loren — Mein Leben — film fab.
23.35 Kampf gegen die Mafia — serial krym.
0.30 Die letzten Tage von Pompeji — film fab.

PIĄTEK 18.12.

RTL plus

16.00 Hans Meiser
17.00 Wer ist hier der Boß — serial kom.
17.30 Eine schrecklich nette Familie — serial kom.
18.00 Elf 99
19.15 Explosiv
19.45 Gute Zeiten, schlechte Zeiten — serial
20.15 Die Heimatmelodie
21.15 Ein Schloß am Wörthersee — serial
22.15 Auf Leben und Tod
23.15 Gottschalk — serial
0.00 Emanuela — Dein wilder Erdbeermond — erotyk

SAT 1

17.05 Geh aufs Ganze — show
18.15 Bingo
19.00 dran — Sport
19.20 Glücksrad
20.15 Die diebische Elster — komedia
22.15 Beim Sterben ist jeder der Erste — dramat
0.10 Nackt und keß am Königssee — erotyk
16.45 Trick 7
18.35 Bill Cosby Show — serial
19.05 Eddie Dodd — Anwalt aus Leidenschaft — serial krym.
20.15 Die Stadt der Verlorenen — film fab.
22.20 Mike Hammer — serial krym.
23.15 Robocop — s/f

MTV

17.00 Music Report
17.15 Filmtips
17.30 News
17.45 3 from 1
18.00 Yo
18.30 MTV Prime
20.00 Dial MTV
20.30 MTV's Most
21.30 Big Picture Special
22.00 greatest Hits
23.00 Music Report
23.15 Filmtips
23.30 News
23.45 3 from 1

Sportkanal

16.00 American Football
16.30 Fußball
17.30 Eishockey
18.30 Go Magazin
19.30 Sport-Magazin
20.00 Live Golf
22.00 Basketball
23.30 Boxen

Tele 5

16.40 Spiel mit dem Feuer — serial
17.05 Der Fall von nebenan — serial (powt.)
17.35 Danger Bay — serial
18.00 Die Waffen des Gesetzes — serial
19.00 Ruck Zuck
19.30 Hopp oder Top
20.15 Bauerntheater
22.00 Klargestellt
22.25 Ring frei! — serial krym.
23.25 Kampf gegen die Mafia — serial
0.20 Die letzten Tage von Pompeji — serial

SOBOTA 19.12.

RTL plus

16.50 21 Jump Street — serial
17.45 Der Preis ist heiß
18.15 Familienduell
19.15 Beverly Hills
20.15 Wenn die Lieb net war
22.00 Supergirla — film fab. USA
23.30 Boxen - Extra
0.45 Was Schulmädchen verschweigen — erotyk prod. niem.

SAT 1

17.00 Herz ist Trumpf — show
17.30 Punkt, Punkt, Punkt
18.00 Ran — pilka nożna
19.30 Kolo szczęścia
20.15 Skandal w Palm Beach: Historia Pulitzera — film USA
22.00 Jux i Dalerei
23.00 Die heißen Taubchen von Beverly Hills — erot. USA
0.20 SAT 1 News/Sport

PRO 7

16.55 Salomon und die Königin von Saba — film USA
19.00 Glückliche Reise — serial rodziny
20.15 Die Geister, die ich rief — film USA
22.15 Feurekafer — film s/f. USA
0.05 Simon Templar — serial USA

MTV

17.00 YO! MTV Raps Today
18.00 The Real World
18.30 The Big Picture
19.00 European Top 20
21.00 Saturday Night Live Vintage
21.30 MTV Sports
22.00 The Soul of MTV
23.00 Partyzone
1.00 MTV Video Music

Sportkanal

16.00 Motorsport — magazyn
17.00 Reisport
18.00 Golf
18.55 Live Ski alpin
21.00 Golf
22.00 Powersport — magazyn
23.00 Faszination Motorsport Magazin
0.00 Motorbootsport — magazyn

Tele 5

17.15 Nathalies Lifestyle Magazin
17.55 Pierwsza miłość
18.35 Polizeirevier Hill Street — serial USA
19.25 Die Waffen des Gesetzes film kanad.
20.15 Die Wahrheit über Frank Mannata — wl.hisp. film gangst.
21.55 Auf eigene Faust — serial krym
22.45 Halb durch — serial kom. USA
0.10 Blinde Wut — krym. USA

NIEDZIELA 20.12.

RTL plus

16.00 Das A-Team — serial USA
17.00 Der Große mit seinem außerirdischen Kleinen — kom. wl.
19.10 Ein Tag wie kein anderer
20.15 Traumhochzeit
22.40 Prime Time
23.00 Die Gailtalerin
0.00 Kanal 4

SAT 1

15.20 Spiderman — Der Spinnennensch — fantas. USA
17.00 Match hoch die Tür
17.05 Tarzan — film USA
17.30 Die Abenteuer des jungen Indiana Jones — film przyg. USA
18.30 Rannissimo — Fußball Show
19.30 Glücksrad Show
21.00 Die Goldene Hitparade der Volksmusik
22.00 Talk im Turm
23.25 Fünf vor zwölf
23.55 Spiderman — film USA (powt.)

PRO 7

16.50 Kuß vor dem Tode — krym. USA
18.35 Matlock — krym. USA
19.30 Die Reporter
20.15 Die Bounty — film fab. USA
22.20 F/X - Tödliche Tricks - thriller USA
0.15 Simon Templar — serial USA

MTV

16.00 Best of MTV live!
17.00 The Pulse — modemagazin
18.30 Year in Rock
19.00 MTV's US Top 20
21.00 120 minut z Paulem Kingiem
23.00 XPO
23.30 Headbanger's Ball

Sportkanal

17.00 Snooker
18.00 Golf
18.55 Live Ski alpin
21.00 Golf
22.00 Pilka nożna

Tele 5

16.50 Dämmereschoppen
17.20 Wildlife — pr. przyr.
18.25 Polizeirevier Hill Street — serial USA
19.15 Ungewöhnliche Geschichten von Roald Dahl
20.15 Uśmiech prosię — pr. rozryw.
21.10 Koffer Hoffer — show
22.00 Kein Weg führt zurück — sens. USA
23.40 Wiederholungen — film fab.

PONIEDZIAŁEK 21.12.

RTL plus

16.00 Hans Meiser
17.00 Wer ist hier der Boß? — serial kom.
17.30 Eine schrecklich nette Familie — serial USA
19.15 Explosiv — magazyn
19.45 Dobry czas, zły czas — serial
20.15 Columbo: Ein Denkmal für die Ewigkeit — serial krym. USA
21.45 Hans Meiser Special
23.00 Dirk Bach Show
23.30 10 na 11

SAT 1

16.00 MacGyver — serial USA
17.05 Geh aufs Ganze!
18.15 Bingo — teleturniej
19.00 dran — sport
19.20 Kolo szczęścia
20.15 Der Bergdoktor — serial
21.15 Die Goldene Schlagerparade
22.00 Retter
23.05 News & Stories
0.15 Stunde mein Sohn

PRO 7

16.00 Hart aber herzlich — serial krym.
16.50 Trick 7 — serial ry.
18.35 Bill Cosby Show — serial USA
19.05 Ulice San Francisco — serial USA
20.15 Der Mann, der aus dem Dschugel kam — sens. USA
21.55 Die Lady in Zement — krym. USA
23.35 Max Headroom — film s/f. USA

MTV

16.00 Wielkie hity
17.00 Music Report
17.30 News at night
17.15 Filmtips
17.30 News ta night
17.45 3 from 1
18.00 Hit list UK
20.00 MTV Unplugged
21.00 MTV Prom
22.00 Wielkie hity
23.00 Music Report
23.45 3 from 1

Sportkanal

16.30 Motorsport — magazyn
17.00 Wasserski
17.30 Beach Volleyball
18.30 Pilka nożna
20.30 Hokej na lodzie
22.30 Pilka nożna
23.30 Kręgle

Tele 5

16.15 Wildcat
16.40 Spiel mit dem Feuer — telenowela
17.05 Der Fall von nebenan
17.30 Danger Bay — serial USA
18.00 Waffen des Gesetzes — serial kanad.
19.00 Ruck Zuck
19.30 Hopp oder Top
20.15 Nachtstreife — serial USA
21.05 Opfer der Liebe — dramat USA
22.55 Kampf gegen die Mafia — serial USA
23.50 Das Quaternmass Experiment — film s/f. USA

WTOREK 22.12.

RTL plus

16.00 Hans Meiser
17.00 Wer ist hier der Boß? — serial USA
17.30 Eine schrecklich nette Familie — serial USA
18.00 Elf 99 — magazyn
18.45 RTL aktuell
19.15 Explosiv — magazyn
19.45 Gute Zeiten, schlechte Zeiten — serial
20.15 Ungelöste Geheimnisse
21.15 Verzei mir — show
22.15 Explosiv — Der heiße Stuhl
23.15 Dirk Bach Show — show
23.45 Monster Truck — film sens. USA

SAT 1

16.00 MacGyver — serial sens. USA
17.05 Geh aufs Ganze! — show
17.45 Regionalreport
18.15 Bingo — show
18.45 SAT 1 News und Wetter
19.00 dran — Sport
19.20 Glücksrad
20.15 Hallo, Heino!
21.15 Die Zeitbombe — thriller
23.00 Spiegel TV
23.30 SAT 1 News und Sport
23.35 Elektrik Blue — film erot. prod. ang.

PRO 7

16.05 Hart aber herzlich — serial krym. USA
16.50 Trick 7
18.35 Bill Cosby Show — serial kom.
19.10 Die Straßen von San Francisco — serial krym. USA
20.00 Nachrichten
20.15 Perry Mason und das Loch im Alibi — film krym. USA
22.00 Der Nachtfalke — serial krym. USA
22.55 Klute — film krym. USA

MTV

16.00 Greatest Hits - Classic Videos (Paul King)
17.00 Music. Report. Infos. Classic - Traks
17.15 Filmtips
17.30 News at Night - Sonya Saul
17.45 3 from 1
18.00 MTV Sports - Sportshow mit Dan Cortese
20.00 Dial MTV - aktuelle
20.30 Guns N' Metallica Special
21.00 Year in Rock
22.00 MTV's Greatest Hits. Classic Videos
23.00 Music Report
23.15 Filmtips
23.30 News
23.45 3 from 1
0.00 Hit List. UK. Präsentiert von Paul King

Sportkanal

16.30 Motorsport — Dragster-Rennen in Minnesota - USA
17.00 Wasserski — US Meisterschaften in San Diego
17.30 Beach Volleyball — Phoenix Open der Herren in Arizona - USA
18.30 Fußball — aus der europ. Ligen
19.30 American Football
21.30 Boxen — na żywo
23.30 Snooker — powtórzenie
1.30 Segeln — Grand Prix

Tele 5

16.45 Wildcat — telenowela
17.10 Spiel mit dem Feuer — telenowela
17.35 Der Fall von nebenan — serial prod. niem.
18.05 Die Waffen des Gesetzes — serial prod. kanad.
18.50 Fazit
19.00 Ruck Zuck
19.30 Hopp oder Top
20.15 Nachtstreife — serial prod. USA
21.10 Belüge mich nicht — dramat USA
22.50 Kampf gegen die Mafia — serial krym. USA
23.45 Cassidy — film fab. USA

ŚRODA 23.12.

RTL plus

16.00 Hans Meiser
17.00 Wer ist hier der Boß — serial
17.30 Eine schrecklich nette Familie — serial
18.00 Elf 99
18.45 RTL aktuell
19.15 Explosiv — magazyn
19.45 Gute Zeiten, schlechte Zeiten — serial
20.15 Die Stunde des Todes — thriller USA
22.00 Stern TV — magazyn
23.00 Dirk Bach Show
23.30 Jiling Cop — thriller USA
1.05 Sunset Beat — serial krym.

SAT 1

16.00 UFO — serial fantast.
17.05 Geh aufs Ganze! — show
18.15 Bingo — show

19.00 Dran — Sport
19.20 Glücksrad
20.15 Kein Auskommen mit dem Einkommen — film fab.
21.55 Akut
22.25 Schreinemakers live — magazyn
23.35 Die durch die Hölle gehen — dramat prod. USA

PRO 7

16.05 Hart aber herzlich — serial
16.55 Trick 7
18.40 Bill Cosby Show — serial
19.10 Die Straße von San Francisco — serial
20.15 Traffic School — Die Blech und Dachschaden Kompanie — komedia USA
21.55 Jake und McCabe — serial
22.45 Das Osterrmann - Weekend - thriller USA

MTV

16.00 Greatest Hits. Classic Videos
17.00 Music Report
17.15 Filmtips
17.30 News at Night
17.45 3 from 1. Videos
18.00 The Real World - dokumentacja z Nowego Jorku
18.30 MTV Prime. Music-Videos
20.00 Dial MTV
20.30 Red Hot & Blue - Aids Awareness Special
22.00 Greatest Hits - Classic Videos
23.00 Music Report
23.15 Filmtips
23.30 News at Night
23.45 3 from 1
0.00 Post Modern. Up-Beat Show - mit Pip Dann

Sportkanal

16.30 Motorsport — Dragster-Rennen in Pennsylvania
17.00 Wasserski — Chicago
17.30 Beach Volleyball — Austin Open der Herren in Texas
18.30 Motorsport — Auto- und Motocross in Anaheim
19.00 Motorsport — Dragster-Rennen
19.30 Kickboxen — Turniej w Stuttgart
20.30 Radsport — Sechstagerrennen in Gent
21.30 Sport — magazyn
22.00 Basketball — US Profi Liga, Dallas Mavericks - San Antonio Spurs
0.00 Golf

Tele 5

16.35 Wildcat — telenowela
17.00 Spiel mit dem Feuer — telenowela
17.30 Der Fall von nebenan — serial
17.55 Die Waffen des Gesetzes — serial
18.45 Fazit
18.55 Ruck Zuck
19.30 Hopp oder Top
20.15 Nachtstreife — serial
21.10 Auf der Suche nach Liebe — film s/f prod. ang.
22.50 Kampf gegen die Mafia — serial
23.40 Cassidy — film fab. USA

CZWARTEK 24.12.

RTL plus

16.25 Warten auf das Christkind
17.20 Der Schrei der schwarzen Wölfe — film fab. prod. niem.
18.45 RTL aktuell
19.00 Benny Hill
19.25 Eine schrecklich nette Familie — serial
19.50 Gute Zeiten, schlechte Zeiten — serial
20.15 Tödliche Safari — film krym. USA
22.00 Killer - Krokodil II - horror prod. wl.
23.20 In der Hitze von New York — film sens. USA
0.45 Das Ungeheuer von London City — film krym. USA

SAT 1

16.40 König David — film histor. USA
18.45 SAT 1 News
19.00 Glücksrad — show
19.55 Santa Claus — film fab. USA
21.35 Die glorreichen Sieben — western USA
23.40 König David — film histor. prod. USA (powt.)
1.30 Auf der Flucht — serial

PRO 7

15.35 Der Sheriff von Rio Rojo — western prod. niem.-wl.
17.00 Trick 7
18.35 Bill Cosby Show — serial
19.05 Die Straßen von San Francisco — serial
20.15 Vier für Texas — western USA
22.15 T.J. Hocker — serial krym.
23.10 2001 - Odyssee im Weltraum — film s/f prod. ang.

MTV

16.00 Greatest Hits
17.00 Music Report
17.15 Filmtips
17.30 News at Night
17.45 3 from 1
18.00 Dance with Simone
18.30 MTV Prime
20.00 Dial MTV
20.30 Paula Abdul Rockumentary
21.00 The Pulse - Modernmagazin
22.00 Greatest Hits
23.00 Music Report
23.15 Filmtips
23.30 Music News
23.45 3 from 1

Sportkanal

16.30 Motorsport - Dragster-Re-nnen in Topeka
17.00 Wasserski - US-Meisterschaften in Irving
17.30 Beach Volleyball - New Orleans Open
18.30 Motorsport - Autound Moto-cross
19.00 Motorsport
20.30 Motorsport - Porsche Carrera Cup, Jahresrückblick
21.30 Fußball - Niederland, Spitzen-spiel
22.00 Fußball - liga hiszpańska
23.00 Eishockey
0.00 Golf

Tele 5

16.30 Immer Ärger in der Army - ko-media prod. ang.
18.00 Die Waffen des Gesetzes - serial
18.50 Fazit
19.00 Ruck Zuck
19.30 Hopp oder Top
20.15 Der Eisvogel - komedia prod. ang.
21.35 Nachtstreife - serial
22.30 Kampf gegen die Mafia - se-rial
23.20 Liebe zu einem Fremden - film fab. prod. ang.
0.50 Bradburys Gruselkabinett - serial

SAT 1

16.05 Siederman schlägt zurück - film krym. prod. USA
17.45 Die Abenteuer des jungen Indiana Jones - film fab. USA
18.50 Die Abenteuer des Baron Münchhausen - film fantast. prod. niem.-ang.
21.00 Ein Offizier und Gentleman - melodramat sensacyjny prod. USA
23.15 Der Kampf gegen die Mafia - film sens. USA
1.00 Inspektor Clouseau - Der Irre Flic mit em heißen Blick - komedia prod. ang.

PRO 7

17.30 Latigo - western USA
19.05 Bill Cosby Special - serial (cz. 1 i 2)
20.15 Ein Ticket für zwei - komedia USA
21.50 City Heat - Der Bulle und der Schnüffler - film sens. USA
23.30 Mike Hammer - serial krym.

MTV

16.00 Greatest Hits
17.00 Music Report
17.15 Filmtips
17.30 Music News
17.45 3 from 1
18.00 Yo! MTV Raps Today
18.30 MTV Prime
20.00 Dial MTV

PIĄTEK 25.12.

RTL plus

17.05 Der Horror-Alligator - horror USA
18.45 RTL aktuell
19.10 Eine schrecklich nette Familie
19.35 Gute Zeiten, schlechte Zeiten - serial
20.05 Die Heimatmelodie
21.00 Die Schlacht um Midway - film wojenny prod. USA
23.15 Cyborg - film sens. USA
0.30 Freedom Fighters - Söldner der Freiheit - film sens. USA

W sprawie targowiska

My niżej podpisani prosimy Pana Burmistrza o zajęcie stanowiska w sprawie handlarzy dawnego Związku Radzieckiego.

Prosimy o:
- wydzielenie im placu handlowego, jak w innych miastach w Polsce
- opodatkowanie ich jak obywateli polskich
- kontrolę towaru będącego przedmiotem ich handlu
- zabezpieczenie bezpieczeństwa, ochronę przed kradzieżami i agresją z ich strony.
W uzasadnieniu naszych racji wyjaśniamy co następuje:

Kraj nasz, a mamy prawo sądzić, że i miasto Turku, jak i jego mieszkańcy są w kłopotach finansowych wynikających z kryzysu i bezrobocia. Władza Polski rozwiązuje ten problem poprzez podatki, a wobec powyższego zadajemy Panu pytanie: jak będą opodatkowani obywatele ze Wschodu handlujący na bazarze w Turku?

Pragniemy zorientować się jak poważne są to kwoty.

Srednio w miesiącu przybywa na turkowski bazar:
- 90 autokarów x 40 osób — 3.600 osób
- utarg orientacyjny w zł: 2.000.000.
x 3.600 — 7.200.000.000. zł
7.200.000.000 : 16.000 (wartość dolara)
— 450.000 dolarów

A więc z naszego niewielkiego miasta ubywa 450.000. dolarów w stosunku miesięcznym, a w roku 5.400.000. dolarów.

Podatek od kwoty (miesięczny utarg) 7.200.000.000. zł wynosi:

- obrotowy 1% — 72.000.000. zł
- dochodowy 15% — 1.080.000. zł
tj. 1.152.000.000. zł x 12 miesięcy
— 13.804.000.000. zł

W roku kwota ta zapewniłaby egzystencję wielu bezrobotnym, rencistom i najbardziej potrzebującym. Nie bez znaczenia kwota ta jest dla służby zdrowia, szkolnictwa, itp. brakiem naszej kulejącej w trakcie przeobrażeń gospodarki.

To są przysłowiowe pieniądze, które leżą na ulicy - trzeba się tylko po nie schylić.

Aby zorientować Pana Burmistrza podajemy kilka informacji o turystyce — handlarzu czujającym się u nas lepiej jak u siebie w kraju.

Tu wszystko wolno w imię naszej demokracji, a więc grożenie śmiercią, karabinem, młotkiem. Policja twierdzi, że jest bezsilna. Rosjanin przywozi buble, lekarstwa, wyroby wędliniarskie, papierosy, alkohol, konserwy i inne artykuły spożywcze oraz złoto. Sprzedaje swój towar tanio, bez opłacania podatku tylko za niewielką opłatą placu targowego. Nie zachowuje higieny, terminu ważności towaru - gdzie nasz Sanepid?

To są wydłużone pieniądze, bo niska cena zachęca do kupowania rzeczy niepotrzebnych i zagrażających zdrowiu.

Nasze racje przedkładamy Panu Burmistrzowi bo:

- my Polacy przy zalewie bubli ze Wschodu nie utrzymamy swego drobnego handlu
- drobni producenci są zagrożeni zamknięciem swoich warsztatów pracy

- wzrośnie liczba bezrobotnych.

Zadajemy pytanie: czy taka gospodarka może dać nam nadzieję na lepszą przyszłość?

W przypadku nie rozwiązania tego problemu na terenie Turku przez Pana Burmistrza sprawa stanie się otwarta na forum kraju.

Otrzymują:

1. adresat
2. Wojewoda Koniński
3. Gazeta „Przegląd Koniński”
4. Gazeta „Echo Turku”.

Kilkadziesiąt nieczytelnych podpisów

Oświadczenie

Unia Demokratyczna w Koninie, nie tracąc nadziei, że kraj nasz stanie się rzeczywiście państwem prawa, nie zajmowała stanowiska wobec sprawy Izby Skarbowej w Koninie i jej dyrektora Aleksandra Wlazło.

Nie zajmowała - bo w państwie prawa za przekraczanie kompetencji i nadużycia stosowne konsekwencje winny wyciągać powołane do tego organy, a nie partie polityczne.

Ministerstwo Finansów na podstawie akt kontroli NIK, wniosków pokontrolnych oraz wyjaśnień Izby Skarbowej stwierdziło, że nie znalazł potwierdzenia zarzut niewłaściwego pełnienia funkcji przez dyrektora Aleksandra Wlazło i Unia w Koninie tę decyzję przyjęła do wiadomości.

Sugestia Wojewódzkiego Komitetu Organizacyjnego Ruchu dla Rzeczypospolitej, że jest to decyzja podjęta ze względów politycznych a nie merytorycznych i to na skutek zaangażowania lokalnych struktur Unii Demokratycznej w Koninie stanowi niezamierzoną chyba pochwałę skuteczności jej działania, doskonale jednocześnie charakteryzując styl i metody działania Wojewódzkiego Komitetu Organizacyjnego Ruchu dla Rzeczypospolitej, tak obce Unii Demokratycznej.

To zresztą jeden z powodów, dla których w Unii Demokratycznej jestem.

Wiceprzewodnicząca
Rady Regionalnej Unii Demokratycznej
w Koninie
Janina Jagodzińska

☆☆ UWAGA ☆☆

Organizatorzy zabaw i imprez
W okresie karnawału
reklamy „Echa Turku”
będą dla Was
TAŃSZE o 33%

SYLWESTER

Hotel „Arkady” organizuje
zabawę sylwestrową
Niekonwencjonalny sposób zabawy
Konsumpcja i napoje bez ograniczeń
Zapraszamy
Liczba miejsc ograniczona

INFORMATOR

Ważniejsze telefony

— Pogotowie Ratunkowe — 999
— Straz Pozarna — 998
— Policja — 997
— Pogotowie Energetyczne — 44-29 lub 42-20 i 42-21 — czynne całą dobę
— Informacja telefoniczna — 913
— Informacja autobusowa — 52-70
— Zamawianie rozmów międzymiastowych — 900
— Młodzieżowy Telefon Zaufania — 50-73 (czynny: poniedziałek 16.00 — 18.00, czwartek 17.00 — 19.00)
— Redakcja „Echo Turku” — 53-41 (czynny: poniedziałek — piątek 8.00 — 15.00, sobota 10.00 — 14.00)
— Biuro Ogłoszeń — 47-49 (czynne całą dobę)

Sklepy dyżurne

— Spozywco-monopolowy Plac Wojska Polskiego 4, czynny całą dobę
— Spozywco-monopolowy „Bombo-

niarka” Plac Wojska Polskiego 14, czynny 6.00 — 24.00

Apteki

— ul. Piłsudskiego 1, tel. 59-56, czynna 8.00 — 20.00, sobota 9.00 — 14.00
— ul. Armii Krajowej 11, tel. 44-54, czynna 8.00 — 19.00, sobota 8.00 — 19.00
— ul. Kaliska 18, tel. 46-37, czynna 8.00 — 15.00, sobota 8.00 — 14.00
— ul. Składkowskiego, 21 tel. 50-22, czynna 9.00 — 18.00, sobota 9.00 — 15.00
— Plac Wojska Polskiego 14, tel. 51-31, czynna 9.00 — 17.00, sobota 9.00 — 14.00

Lokal do wynajęcia
przy ul. Piłsudskiego

od stycznia
tel 21-60 wieczorem

Komornik Sądu Rejonowego w Turku

ul. Legionów Polskich 4 na podstawie art. 953 par. 1 kpc podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 22 grudnia 1992 roku o godz. 12:00

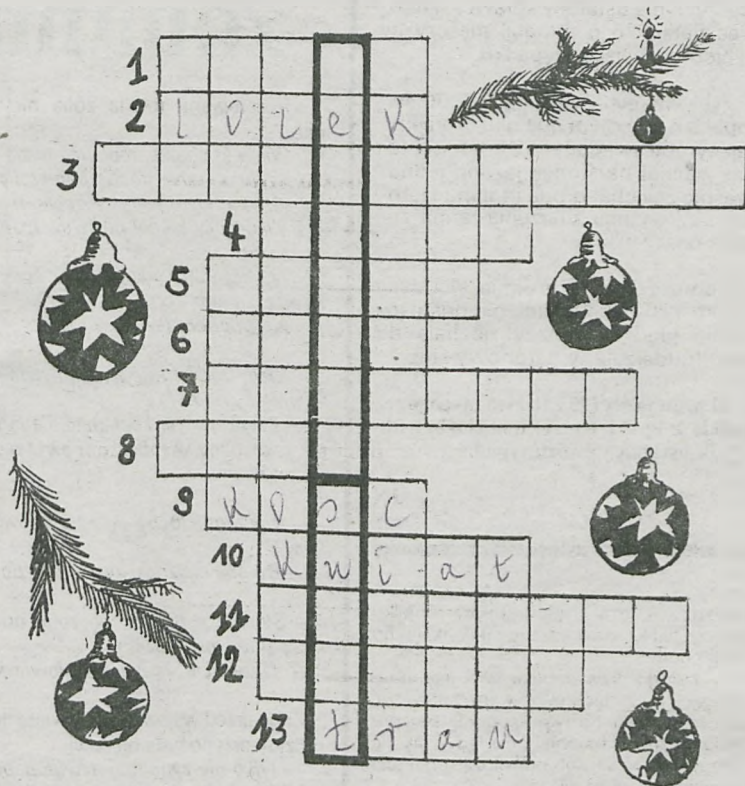
w Sądzie Rejonowym w Turku odbędzie się licytacja nieruchomości należącej do dłużnika: Henryka Tomińskiego składającej się z jednorodzinnego budynku mieszkalnego z garażem, ogrodzeniem stalowym oraz działki o pow. 0.0519 ha położonej w Turku przy ul. Łąkowej mającej urządzoną księgę wieczystą nr KW 21441, objętej księgą wieczystą nr KW 21441.

Nieruchomość oszacowana została w trybie art. 948 kpc na kwotę: 501.530.375 zł. Cena wywoławcza wynosi 2/3 sumy oszacowania. Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć w myśl art. 962 par. 1 kpc rękojmię w wysokości 1/10 części sumy oszacowania.

W dniu 22 grudnia 1992 o godz. 13:00

w Sądzie Rejonowym w Turku odbędzie się licytacja nieruchomości należącej do dłużników: Pawła i Violetty Adamiaków składająca się z nieruchomości rolnej częściowo zabudowanej o pow. 5.31 ha położonej we wsi Czyste, gm. Dobra, mającej urządzoną księgę wieczystą nr KW 24514, objętej księgą wieczystą nr KW 24514. Nieruchomość oszacowana została w trybie art. 948 kpc na kwotę: 436.797.856 zł. Cena wywoławcza wynosi 2/3 sumy oszacowania. Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć w myśl art. 962 par. 1 kpc rękojmię w wysokości 1/10 części oszacowania.

Świąteczna krzyżówka dla dzieci nr 29

1 wchodzisz przez nie do pokoju.
2 Bolek i 3 zamaskowane roboty samochodu firmy 4 śnieżny stworek-bałwanek z francuskiej bajki.
5 jest bardzo smaczna na śniadanie.
6 leci z komina. 7 Kubuś 8 może przestraszyć. 9 lubi ją każdy pies. 10 najpiękniejszy w roślinie. 11 może długo wytrzymać bez wody. 12 zdrobniale bąk. 13 nie lubią jeść go dzieci, a pochodzi z tłuszczu wieloryba

Nagrody fundowane przez Redakcję nie zawsze spełniają ambicje Czytelników, poza tym od pewnego czasu stały się dość schematyczne. Dlatego też zwracamy się do wszystkich którzy chcieliby sponzorować nasze krzyżówki z prośbą o nawiązanie kontaktu. Nagroda ufundowana dla zwycięzcy krzyżówek i konkursów nie jest kosztowna, a spotyka się z bardzo dużym odzewem Czytelników. Czekamy na propozycje.

Hasło czytane pionowo zostanie utworzone przez litery w zaznaczonym słupku. Życzymy miłej zabawy!

Anna Bentkowska

Nagrody

Dziękujemy za wszystkie przesłane pod naszym adres odpowiedzi. Wśród wielu kartek przysłanych na adres redakcji wylosowano odpowiedź nadesłaną przez Annę Bentkowską z Russocic. Ania, uczennica szkoły podstawowej we Władysławowie otrzymała od redakcji z racji beznieżnej pogody maskotkę-bałwanka. Gratulujemy.

Nagrodę za prawidłowo rozwiązana krzyżówkę dla dorosłych nr 27 wylosował Marek Keler mieszkający przy ulicy Kardynała Wyszyńskiego. Prawidłowe hasło brzmi: „Krzyżówka to relaks na deszczowe dni”.

Zwycięzcom gratulujemy, a pozostałych Czytelników zapraszamy do dalszej zabawy.

Horoskop świąteczny

od 16 do 29 grudnia

Baran (20.03.-20.04.): Nadchodzą święta - wokół atmosfera staje się coraz bardziej gorąca, ale Ciebie to oczywiście nie dotyczy. Żyjesz w swoim świecie! Weź pod uwagę, że masz rodzinę, która pragnie Twojej, nie tylko fizycznej, obecności przy wigilijnym stole...

Motto: „Żądza pochwał, odmiany i znaczenia w świecie często najsłabsze uczucia przynajmniej.”

Byk (21.04.-20.05.): Wyizolowałeś się zupełnie - kolejna samotna wigilia... Tłumaczysz się trudną sytuacją materialną? Nie, to po prostu Twoje lenistwo stało się przyczyną upadku wszelkich rodzinnych tradycji! Tegoroczne święta odkryją przed Tobą nowe horyzonty i ukażą Ci „okno na świat”.

Motto: „Czemu przeszłość tak staraga myśli Twe i serce, że czyni krzywdę chwili teraźniejszej?”

Bliznieta (21.05.-21.06.): Ciągłe powtarzasz: „to za mało, za mało, twoje słowa tumanią i kłamią...” W zasadzie twierdzisz, że nie jesteś wymagający, a jednak stawiasz przed najbliższą Ci osobą zadania nie do pokonania. Zastanów się i sprecyzuj swoje oczekiwania. Może wspólna wigilia będzie odpowiednim momentem?

Motto: „Mnie niewiele trzeba tylko gwiazdki z błękitnego nieba.”

Rak (22.06.-21.07.): Twoje uczucia ulegają ciągłym wahaniom. Miłość przechodzi w nienawiść, nienawiść w miłość, tyle że do innej osoby, a bilans uczuć równa się zero! Pora

zatrzymać tę huśtawkę. Może świąteczna atmosfera będzie ułatwieniem w podejmowaniu decyzji?

Motto: „Ile kochałem, tyle nienawidzę.”

Lew (22.07.-21.08.): Święta będą spokojne i radosne. Twoja rodzina doceni wszelkie wysiłki jakie włożyłeś w podtrzymanie tradycji i stworzenie ciepłej atmosfery. Jesteś stosunkowo ostrożny w swoim postępowaniu i bardzo dobrze, bo- wiem masz zbyt wiele do stracenia.

Motto: „Wiem, że się trzymasz swoich zasad wiernie rwiesz sama kwiaty, a omijasz ciernie.”

Panna (22.08.-21.09.): Ciągłe pragniesz czegoś nowego i nieosiągalnego zarazem. Kiedy już masz upragnioną zdobycz zawsze jesteś rozczarowany - myślisz „to nie jest to”. Czekasz na święta, które z pewnością wiele wniosą do Twojego życia, ale czy będziesz w stanie to docenić?

Motto: „Dziatwa pędzi motyla, póki z dala świeci, złowi, spojrzysz i ciska: niechaj dalej leci!”

Waga (22.09.-22.10.): Nakrywając do wigilijnego stołu nie zapomnij o pustym nakryciu dla nie zaproszonego, aczkolwiek oczekiwanego gościa. W tym roku są duże szanse, że przyjdzie i odegra główną rolę przez większą część Twojego życia.

Motto: „...są chwile, w których się anioł schyla i do serca szepcze, że szczęście blisko.”

Skorpion (23.10.-21.11.): Nerwowa, napięta atmosfera i kłopoty rodzinne popykają Ci świąteczny nastrój. Postaraj się wykorzystać wolne dni na

szczerą rozmowę, a sytuacja nieco się rozładuje.

Motto: „Chciałbym ci dać kochanie wiarę niczym nie wzruszoną, miłość nigdy nie zdradzoną i szczęśliwość wy-marzoną.”

Strzelec (22.11.-20.12.): Trudne chwile, trochę lez, podbramkowe sytuacje, a na koniec „samobójczy gol”. Trudno i to się czasami zdarza. Przestań więc się obwiniać - zajmij się raczej przygotowaniem do świąt.

Motto: „Bo gdy się dobroć ku łzom uśmiecha, Anioł wtem zda się mówi i ręczy, że być gdzieś musi i przyjść pociecha.”

Koziorożec (21.12.-19.01.) Wreszcie coś Ci się uda i to do końca. Tęcza radości będzie wyraźna i piękna. Wspaniały nastrój i dobry humor spotęguje atmosfera świąt. Postaraj się w tym okresie jak najwięcej osiągnąć - nie powinienes mieć żadnych kłopotów.

Motto: „Zawsze po nocy nadchodzi dzień, a po burzy spokój.”

Wodnik (20.01.-19.02.): Otrzymasz moc życzeń, niektóre sprawią Ci szczególną radość i obudzą drzemające w Tobie uczucia. Całe święta będziesz rozmyślał o osobie, którą już od dawna bezskutecznie zamierzałeś przenieść do archiwum swojej pamięci.

Motto: „Wszyscy ci szczęścia, rozkoszy życzą... sypią ci skarby, sypią ci złoto, lecz to ciche słowa, biedna istoto.”

Ryby (20.02.-19.03.): Przedświąteczna gorączka, pospiech i stres, stres i jeszcze raz stres! Kilka dni odpoczynku dobrze Ci zrobi, postaraj się wykorzystać je maksymalnie. Oderwij się na jakiś czas od rzeczywistości - nie martw się o nią, bez Ciebie nadal pozostanie realna.

Motto: „Jeszcze ty spotkasz ducha obrońcę i w sercu twoim spokój zagrości, jeszcze i tobie zaświeci słońce.”

ECHO TURKU: pismo spraw lokalnych, dwutygodnik.

ADRES REDAKCJI: Turek 62-700, ul. Kaliska 2, tel/fax 53-41,

WYDAWCA: PPH Konimpex 62-510 Konin, ul. Spółdzielców 3.

BIURA OGŁOSZEŃ: Uniejowska 6, tel. 47-49, Wypożyczalnia kaset video

„KLAPS II” Dworzec PKS

REDAGUJE ZESPÓŁ: Hanna Choinka (grafik), Mariusz Krzyżaniak, Joanna Nowicka, Andrzej Piasecki (redaktor naczelny), Dominik Szczap.

ZESPÓŁ WSPÓŁPRACOWNIKÓW: Krystyna Baranowska, Roman Choinka, Marek Jabłoński, Sylwia Michalska, Maria Nitecka, Tadeusz Rabięga, Andrzej R. Tyczyno,

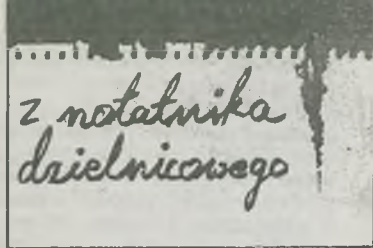
FOTOREPORTERZY: Sylwin Jafra, Andrzej Marzuchowski.

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i poprawek w nadsyłanych tekstach. Materiałów nie zamawianych nie zwracamy, za treść ogłoszeń nie odpowiadamy.

NR konta BS-931405-71202-136-61

Druk — Zakład Poligraficzny WWP, Poznań, ul. Ziębicka 16,

Lasercomp — „PROMOCJA 22”

Włamania i kradzieże

Turek: — 26 listopada na targowicy przy ul. Legionów Polskich skradziono z damskiej torebki portfel z zawartością 1.100 tys. zł

— 28 listopada nieznany sprawca włamał się do prywatnego mieszkania przy ul. Kaliskiej skąd wyniósł radio-magnetofon wartości ok. 600 tys. zł

— 1 grudnia przy ul. 3 Maja kobieta, wykorzystując zamroczenie alkoholem spotkanego na ulicy mężczyzny, zwabiła go do domu, gdzie wraz z grupą innych nietrzeźwych mężczyzn dokonała kradzieży ok. 1.5 mln zł i innych przedmiotów

— 1 grudnia przy ul. Legionów Polskich nieznany sprawca rozciął damską torebkę i wyjął z niej kos-

Czas świąt, sprzyja wszelkim podróżom do rodziny mieszkającej gdzieś tam w Polsce. Mieszkanie pozostawiamy wtedy przeważnie bez właściwych zabezpieczeń, zapominając, że okres naszego wypoczynku, nie pokrywa się z urlopem złodziei, a wręcz przeciwnie, mają oni wtedy więcej okazji do prowadzenia swego procederu.

Najprościej po prostu nie wyjeżdżać i nie stwarzać niepotrzebnej okazji złodziejom. Ale to też nie jest takie proste, gdyż nie możemy stać się niewolnikami mieszkania i tego co w nim zgromadzone. Trzeba przede wszystkim okazać się sprytniejszym od złodzieja. By było to możliwe, należy trochę czasu poświęcić na to, co policja nazywa prewencją.

— pierwszym krokiem niech będzie ubezpieczenie mieszkania w odpowiedniej firmie, niech ona płaci za ewentualne straty

— mieszkanie nie jest najlepszym miejscem do przechowywania większej ilości gotówki, cenniejszych rzeczy, biżuterii. Jeśli jednak nie damy żadnej firmie należytego zaufaniem, to cenne rzeczy nie chowajmy do: **bielizniarek, kredensów, za obrazy wiszące na ścianach, do książek, doniczek z kwiatami i tym podobnych schowków. Wymyślmy coś naprawdę oryginalnego.**

— **kluczy nigdy nie chowajmy pod dyktando lub też zaraz przy wejściu do naszego domu. Nie wieszajmy ich także na szyjach naszych pociech, gdyż kusimy ewentualnych złodziei**

— nie afiszujmy się naszym dobytkiem

metyczkę z pięcioma (ponad 1 mln zł)

4 grudnia z pawilonu handlowego przy ul. Legionów Polskich skradziono odtwarzacz Sony wartości 34 mln zł na szkodę PSS Turek

4 grudnia w późnych godzinach nocnych w okolicach ul. Górniczej policja zatrzymała dwie osoby prowadzące kłusownictwo na ptactwo łowne przy pomocy prądu i wiatrówki

Plaga ostatnich miesięcy jest nielegalny handel alkoholem i papierosami przez obywateli WNP. Coraz częściej policja zatrzymuje na miejscowym targu osoby sprzedające przywieszane do naszego kraju nie oclone artykuły.

Turkowie: — 1 grudnia nieznany sprawca dokonał kradzieży roweru (500 tys. zł)

Bratuszyn gm. Brudzew: 2 grudnia z pomieszczeń prywatnej firmy skradziono pilę uchylną do cięcia drewna wartości 5 mln zł.

Wypadki drogowe

Turek: — 25 listopada przy ul. Sławoja Składkowskiego kierujący

ładą samarą potrącił 9-letnią dziewczynkę

27 listopada przy ul. Kąckowskiego pieszy wtargnął nagle na jezdnię pod nadjeżdżającego fiata 126 p

28 listopada kierująca samochodem marki zaporozec przy ul. Uniejowskiej nie ustąpiła pierwszeństwa przejazdu mistubishi

28 listopada na przejściu dla pieszych nie ustalony sprawca, kierowca fiata 126 p potrącił mężczyznę i zbiegł z miejsca wypadku.

Feliksów gm. Małanów: — 30 listopada na prostym odcinku drogi kierujący volkswagenem 21-letni chłopak zjechał na środek jezdni, jednocześnie zjechał drogę innemu kierowcy. W wyniku zderzenia ranna została pasażerka ww.

Kotwice: — 8 grudnia kierująca fiatem 126 p, na skutek nie dostosowania prędkości jazdy zjechała do rowu i uderzyła w betonowy słup.

21 praw jazdy (15 zatrzymanych przez policję drogową, 6 przez inne służby), oto wynik ostatnich dwóch tygodni.

JN

wobec innych osób, boż to przecież tylko nasza sprawa. Po za tym dajemy świetne informacje potrzebne do rozpoznania terenu przed akcją. Jeśli nie powie tego złodzieju nasz rozmówca, to zrobi to jego kolega, przez zupełny przypadek

— wychodząc z domu nie zostawiamy widocznych śladów swej nieobecności,

Żeby nas tylko nie okradli

a więc zasłonięte zasłonki, niewybrana korespondencja ze skrzynki pocztowej, mleko pod drzwiami. Jeśli nasza świąteczna wizyta w rodzinie jest dłuższa warto zaryzykować i zaufać sąsiadom, prosząc, by zwrócili uwagę, na opuszczone na kilka dni mieszkanie. Oczywiście nie odmawiamy jeśli poproszą Ciebie o podobną przysługę

— postaramy się dobrze zabezpieczyć mieszkanie w odpowiednie drzwi, zamki, okna, blokady, sygnalizację dzwinkową, domofony. Wydatki na te cele i tak są nie duże w porównaniu z ewentualnymi stratami

— jeśli mamy odpowiednie warunki, zróbmy to co daje dużą frajdę rodzinie i jest jednym z lepszych środków zabezpieczających: kup psa

— unikajmy przygodnych znajomości,

zwłaszcza w lokalu, gdy jesteśmy po kilku głębszych. Nie sprowadzajmy jednak ich do swego domu

— jeśli do drzwi zapuka jakiś jegomość podający się za fachowca, warto sprawdzić jego tożsamość. Nie wpuszczajmy bez powodu nieznanego sobie ludzi, gdyż jak się okazuje, w ten sposób prowadzą sondę dla późniejszego włamania

— uważajmy na osoby kręcące się wokół mieszkania. Zapamiętajmy ich wygląd, cechy charakterystyczne, sposób poruszania się

— jeśli zauważymy coś podejrzanego, zgłaszajmy to na posterunku policji. Warto nawiązać kontakt z dzielnicowym i porozmawiać o tym co niepokojącego zauważyliśmy

— nie tolerujmy istnienia w bliskim otoczeniu melin pijackich

Oczywiście należy pamiętać, że ani sąsiad, ani policja nie ustrzeże przed włamywaczem, jeśli wykażemy się w swoim postępowaniu nieostrożnością, niedbałstwem i lekceważeniem. Jeśli mimo wszystko, włamano się do naszego domu pamiętaj: prawo gwarantuje nam możliwość występowania w postępowaniu karnym. Pomagamy tym samym szybko złapać złodzieja.

W każdym przypadku ustalenie sprawy kradzieży występujemy z wnioskiem do prokuratury lub sądu o wniesienie w twojej sprawie powództwa cywilnego przeciw złodziejowi. Roścmy sobie pretensje, by od niego odzyskać to co straciliśmy.

Po za tym przy życzeniach świątecznych warto dodać jeszcze jedno: **Niech nas nie okradną.** (m)

Jak to z żonami

Rozczarowana młoda żona mówi do męża:

— *Wiesz kochanie, moja mamusia przed snem zawsze mnie trochę popieściła...*

— *Chyba zwariowałaś. Przecież nie będą w środku nocy biegać po twoją mamusię!*

Przy liczeniu pieniędzy z pierwszej wypłaty, młoda żona do męża:

— *No i pobory też masz małe.*

— *Kiedy zenilem się z tobą byłem chyba kompletnym idiotą...*

— *Rzeczywiście kochanie, ale ja byłam tak zakochana w tobie, że nawet tego nie zauważyłam...*

— *Dlaczego kłócisz się z żoną zawsze na ulicy?*

— *Bo ona nie znosi awantur w domu...*

— *Śluchaj - zwraca się żona do męża - czy ptaki mają rozum?*

— *Oczwście, że nie mój słowiczku.*

Żona przed wyjazdem na święta do swej rodziny przypomina mężowi:

— *tylko nie zapomnij dawać papużkom wody!*

— *Nie bój się. Już ja wiem co to znaczy mieć pragnienie!*

— *Koteczku - mówi zaspanym głosem mąż do żony - zapal światło, włącz telewizor i podaj herbatę.*

— *To niemożliwe - odpowiada szeptem żona - przecież jesteśmy w kinie...*

Mąż wyjeżdża na święta do sanatorium. Przed wyjazdem żona poucza go:

— *Pamiętaj: nie pij, nie pal, nie chodź na dancin, nie zadawaj się z koleżkami, nie szukaj przygodnych znajomości.*

— *I co jeszcze?*

— *Baw się dobrze.*

— *Wyobraź sobie, że Henryk zastrzelił z myśliwskiej strzelby swą niewierną żonę.*

— *Mój Boże. Jakże to szczęście, że wyszłam za ciebie.*

— *Czy to ty kochanie? - pyta mąż przez telefon.*

— *Nie to ja - odpowiada żona.*

Danuta: Imię pochodzenia litewskiego. Osoba nazwana tym imieniem jest skrupulatna, wnikliwa, pracowita, o dużej kulturze osobistej. Lubi poznawać tajemnice życia, dlatego wiele czyta i studiuje. Ma wiele energii i temperamentu, który wykorzystuje na niwelowanie zmian w swym życiu. Do małżeństwa i rodziny, a także ciepła domowego nie przywiązuje zbyt dużej wagi. Jest zwolenniczką

Znaczenie imion

różnych atrakcji miłosnych. A ponieważ nieraz lubi wnikać w tajemnicę wiary, popada w depresję psychiczną, której koniec znajduje w twórczości muzycznej.

Dorota: Jest to imię pochodzenia greckiego. Charakter kobiety o tym imieniu jest nierówny, wybuchowy. Skłonna do zajmowania stanowiska wręcz skrajnego. Lubi bardziej przeżywać różnego rodzaju wstrząsy psychiczne. Posiada umysł badawczy, toteż zdolna jest do opanowania nauki. Lubi zmiany w życiu, kocha przyjaciół, wiele podróżuje i łatwo przystosowuje się do nowych warunków. Żoną

bywa płochą, matką nietypową. Nie jest dobrym partnerem w rodzinie.

Daniel: Imię pochodzenia biblijnego znaczy silny jest mój Bóg. Mężczyzna obdarzony tym imieniem jest człowiekiem odpowiedzialnym, pełnym zaradności, dobrym gospodarzem i organizatorem. Potrafi ująć innych i prowadzić do końca dzieło. Posiada wiele inicjatyw, które konsekwentnie realizuje. Nie znosi słomianego zapału, nie uznaje trudności. Jest człowiekiem szlachetnym, mądrym i słownym. Ma dar intuicyjnego przewidywania biegu zdarzeń. Za bardzo

dba o swoje wygodę, a mniej troszczy się o dobrobyt swojej rodziny i żonę. Z tego powodu ludzie są mu przeciwni.

Dawid: Imię o rodowodzie biblijnym - oznacza „kochania godny”. Mężczyzna godny uwagi i polecenia, albowiem wiele może osiągnąć. Jest pracowity, posiada zdolności organizatorskie, zmysł dyplomatyczny, spryt handlowca. Jest również pomysłowy, ambitny i konsekwentny. Lubi brać na siebie wielką odpowiedzialność, zwłaszcza materialną. Ceni wartość majątku. Nauka często przysłania mu całkowicie życie prywatne, któremu poświęca zbyt mało uwagi. Zaniedbuje żonę, rodzinę, dom. Ma skłonności do zajmowania się tematami religijnymi. Ceni sztukę, piękno, zachwyca się historią. Posiada uzdolnienia artystyczne, jednak nigdy nie przywiązuje do tego wagi.